

Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία

Υπόθεση όλων μας

Πρακτικός

Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας και
Υγείας στην Εργασία για Μικρές Επιχειρήσεις

Οδηγός

Η ετοιμασία του οδηγού αυτού χρηματοδοτήθηκε από τον Προϋπολογισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας

Ιανουάριος 2009

Πρόληψη

Καταπολεμείστε τους κινδύνους στην πηγή τους

Σημαντική προειδοποίηση

Ο πρακτικός αυτός οδηγός σας υποστηρίζει στην προσπάθεια σας για ικανοποίηση των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων και Κανονισμών.

Δεν αποτελεί αντικατάσταση αυτών και η εφαρμογή του δεν σας απαλλάσσει από τις νομικές υποχρεώσεις σας.

Η συνεχής ενημέρωση για τις υποχρεώσεις σας έναντι του Νόμου και συμμόρφωση με αυτόν παραμένει δική σας ευθύνη.

Εισαγωγή

Οι "ασφαλείς" επιχειρήσεις είναι το "όχημα" για την αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων με συνεπαγόμενο αποτέλεσμα πολλά οικονομικά, κοινωνικά και άλλα οφέλη για την επιχείρηση και τους εργαζόμενους. Η ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητα των επιχειρήσεων μπορεί να στηριχθεί μόνο στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, η οποία εξαρτάται απόλυτα από τον ανθρώπινο παράγοντα, και άρα προαπαιτεί ένα περιβάλλον που όχι μόνο δεν απειλεί, αλλά προάγει την ασφάλεια και υγεία.

Η Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία και η πρόληψη του εργασιακού κινδύνου δεν αποτελεί πλέον μόνο νομική και ηθική υποχρέωση αλλά και επιχειρηματική αναγκαιότητα. Διασφαλίζει τα πολύτιμα αγαθά της υγείας και ασφάλειας των ανθρώπων της και την βιωσιμότητα της.

Η εμπειρία μέχρι τώρα δείχνει ότι οι μικρές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο πρόβλημα στην προσπάθειά τους για εκπλήρωση των νομικών υποχρεώσεων τους και βελτίωση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

Ο πρακτικός αυτός οδηγός στοχεύει στο να υποστηρίξει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε μια μικρή επιχείρηση να:

- κατανοήσουν τις υποχρεώσεις τους
- θέτουν στόχους και να προγραμματίζουν
- συνεργάζονται για επίτευξη των κοινών στόχων
- βρίσκουν πρακτικές προσεγγίσεις για ικανοποίηση της νομοθεσίας.

Υιοθετεί την προσέγγιση της συλλογικής ευθύνης και της συμμετοχής όλων για όφελος όλων και έχει σχεδιαστεί ειδικά για τις μικρές επιχειρήσεις της Κύπρου, που απασχολούν 1 – 50 άτομα, στους πιο κάτω τομείς οικονομικής δραστηριότητας:

- Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών
- Βιομηχανία Ξύλου και Κατασκευή Προϊόντων από Ξύλο - Κατασκευή Επίπλων
- Κατασκευή μη Μεταλλικών Ορυκτών Προϊόντων (π.χ. Τουβλοποιεία)
- Κομμωτήρια
- Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Μοτοσικλετών
- Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί (για Τράπεζες, Ασφαλιστικές Εταιρείες και Συνεργατικά Ιδρύματα)
- Κατασκευή Μεταλλικών Προϊόντων με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη Εξοπλισμού
- Γραφεία
- Καταστήματα
- Κατασκευές
- Νοσηλευτικές Μονάδες

Να θυμάστε πάντοτε ότι Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία σημαίνει:

- Παραγωγικότητα
- Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα
- Αποφυγή προστίμων
- Κοινωνική ευθύνη
- Μειωμένους χαμένους χρόνους
- Μειωμένες ζημιές σε περιουσία
- Καλύτερο εργασιακό περιβάλλον
- Καλό όνομα στην αγορά
- Ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών
- Μακροχρόνια βιωσιμότητα της επιχείρησης
- **Καλύτερη ποιότητα ζωής**

Να θυμάστε πάντοτε ότι Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία προϋποθέτει:

- Δέσμευση των ενδιαφερομένων μερών
- Συλλογική προσπάθεια
- Συνεχή προσπάθεια και συνεχή βελτίωση της επίδοσης του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

Η Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία αφορά τον κάθε ένα από εμάς, την επιχείρηση, τον εργαζόμενο, την οικογένεια μας, την κοινωνία μας.

Είναι ευθύνη όλων, είναι δική μας ευθύνη. Για μας, την οικογένεια μας, για την ποιότητα της ζωής μας και για το κοινωνικό σύνολο.

Περιεχόμενα

Σελίδα

Πώς να αξιοποιήσετε τον οδηγό - για να κερδίσετε τα αναμενόμενα οφέλη από το Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας	9
---	---

Μέρος Α **Οργάνωση και ευθύνη**

1. Πολιτική ασφάλειας και υγείας	12
2. Ευθύνες και εξουσίες – κατανομή ευθυνών και καθηκόντων	13
3. Ευθύνη εφαρμογής	13
4. Διάθεση οικονομικών και ανθρώπινων πόρων	15
5. Δέσμευση της Διεύθυνσης	15

Μέρος Β **Προγραμματισμός**

1. Σχεδιασμός για την ασφάλεια και την υγεία	17
2. Οι εννέα αρχές πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου	17
3. Μέτρα για έλεγχο του κινδύνου	18
4. Εκτίμηση κινδύνου	19
5. Οδηγίες ορθής εργασίας	26
6. Διάδοση	26
7. Ζητήματα / Διαφωνία	26

Μέρος Γ **Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων**

1. Επιτροπή Ασφάλειας	29
2. Ενθάρρυνση του προσωπικού για συμμετοχή	30

Μέρος Δ

Επιμέρους στοιχεία του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

1. Επιμόρφωση	32
2. Κατάρτιση επισκεπτών και υπεργολάβων	32
3. Επιθεωρήσεις χώρων εργασίας	33
4. Καταγραφή και διερεύνηση ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων	33
5. Συλλογή δεδομένων και ανάλυση/τήρηση αρχείων και στατιστικών	35
6. Προώθηση της ασφάλειας και υγείας στην εργασία και παροχή πληροφοριών	35
7. Αγορές εξοπλισμού	36
8. Πυρασφάλεια	36
9. Σχεδιασμός, συντήρηση και αναβάθμιση χώρων εργασίας	37
10. Διαδικασίες έκτακτης ανάγκης	41
11. Επιτήρηση της υγείας / Ιατρικές εξετάσεις	41
12. Πρώτες βοήθειες	42
13. Έλεγχος, αξιολόγηση και αναθεώρηση του συστήματος	42
14. Σήμανση	42
15. Επιθεώρηση εξοπλισμού	43
16. Μέσα ατομικής προστασίας	43
17. Υγειονομικές διευκολύνσεις	45

Σχεδιαγράμματα

1. Η διαδικασία εκτίμησης του κινδύνου	19
--	----

Πίνακες

1. Πρόγραμμα δράσης	9
2. Διαβάθμιση του κινδύνου στην εργασία	22
3. Κριτήρια κατάταξης πιθανότητας και σοβαρότητας	22
4. Έντυπο εκτίμησης κινδύνου	25

Παραρτήματα

I. Χρήσιμοι ορισμοί και συντομογραφίες	48
II. Πρόγραμμα δράσης	51
III. Δείγμα πολιτικής Ασφάλειας και Υγείας	53
IV. Πίνακες Ελέγχου	
A. Εξειδικευμένοι κατά Οικονομική Δραστηριότητα	
1. Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών	56
2. Βιομηχανία Ξύλου και Κατασκευή Προϊόντων από Ξύλο - Κατασκευή Επίπλων	57
3. Κατασκευή μη Μεταλλικών Ορυκτών Προϊόντων (π.χ. Τουβλοποιεία)	59
4. Κομμωτήρια	60
5. Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	61
6. Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Μοτοσυκλετών	62
7. Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί (για Τράπεζες, Ασφαλιστικές Εταιρείες και Συνεργατικά Ιδρύματα)	64
8. Κατασκευή Μεταλλικών Προϊόντων με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη Εξοπλισμού	65
9. Γραφεία	67
10. Καταστήματα	68
11. Κατασκευές	69
12. Νοσηλευτικές Μονάδες	71
B. Ειδικοί κίνδυνοι	
1. Βιολογικοί κίνδυνοι	74
2. Δονήσεις	75
3. Ηλεκτρισμός	76
4. Θόρυβος	77
5. Στατικός ηλεκτρισμός	78
6. Χημικές ουσίες	79
7. Αμίαντος	80
8. Διακίνηση προσωπικού και οχημάτων εντός της εγκατάστασης	81
9. Διαχείριση υλικών	82
10. Εργασία σε γραφείο	83
11. Εργασία σε εξωτερικούς και υπαίθριους χώρους	84
12. Εργασία σε κλειστούς - περιορισμένους χώρους	85
13. Εργασία σε ύψος	86
14. Συντήρηση / επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού	87
15. Χρήση φορητού εξοπλισμού	88
16. Χρήση μηχανημάτων	90
17. Χρήση οθόνης οπτικής απεικόνισης	91
18. Χρήση οχημάτων στο οδικό δίκτυο	92
19. Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων	93

20. Διακίνηση φορτίων στο οδικό δίκτυο	94
--	----

Γ. Οριζόντια θέματα

1. Ειδικές κατηγορίες εργαζομένων	96
2. Εργασιακό Άγχος	97
3. Εργονομία	98
4. Ευημερία Προσωπικού	99
5. Μέσα ατομικής Προστασίας	100
6. Νόσος των Λεγεωνάριων	101
7. Προστασία από εκρήξεις	102
8. Πρώτες Βοήθειες	103
9. Πυρασφάλεια	104
10. Σήμανση	105
11. Χώροι εργασίας – Φωτισμός, Εξαερισμός, Θερμοκρασία, συντήρηση, τάξη, καθαριότητα /νοικοκύρεμα	106
12. Διαβούλευση	107
13. Εκπαίδευση	108

ν. Νόμοι και Κανονισμοί για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία	110
--	------------

Πώς να αξιοποιήσετε τον οδηγό - για να κερδίσετε τα αναμενόμενα οφέλη από το Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας

Όπως και στην εκτέλεση των εργασιών μας έτσι και στην εφαρμογή ενός αποτελεσματικού Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία η καλύτερη προσέγγιση είναι η Προενεργητική. Δηλαδή η αρχή της πρόληψης παρά της θεραπείας. Αυτό δεν μειώνει την αξία του να μαθαίνουμε από τα λάθη μας και να αναθεωρούμε την προσέγγιση μας για συνεχή βελτίωση.

Ο οδηγός παρουσιάζεται με μια λογική σειρά ενεργειών που μπορείτε να κάνετε, σε οργανωμένα βήματα ούτως ώστε να καταλήξετε σε ένα βοηθητικό και αποτελεσματικό Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία. Σας καθοδηγεί βήμα - βήμα στην δημιουργία και εφαρμογή του συστήματος σας. Στο τέλος του οδηγού υπάρχουν σε Παραρτήματα παραδείγματα εντύπων τα οποία μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στην προσπάθεια σας.

Οργάνωση και ευθύνη

Μέρος Α Το Μέρος Α σας καθοδηγεί για την ετοιμασία της πολιτικής της επιχείρησης και τον καθορισμό των ευθυνών και αρμοδιοτήτων του καθενός για την ασφάλεια και υγεία. Είναι η βάση του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία και θα σας υποστηρίξει στις επόμενες ενέργειές σας.

Προγραμματισμός

Μέρος Β Το Μέρος Β του οδηγού εστιάζεται στην διαδικασία εκτίμησης των κινδύνων η οποία είναι απαραίτητη για το κτίσιμο του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία. Σημαντικό αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προληπτικών μέτρων και η ετοιμασία οδηγιών ορθής εργασίας. Στα Παραρτήματα δίνονται πίνακες ελέγχου οι οποίοι μπορούν να σας βοηθήσουν στην αναγνώριση των κινδύνων.

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων

Μέρος Γ Το Μέρος Γ του οδηγού καταπιάνεται με τη συλλογικότητα του θέματος της ασφάλειας και υγείας στην εργασία, σας δίνει χρήσιμες συμβουλές για την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων της επιχείρησης για την αποτελεσματικότερη λειτουργία και συνεχή βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

Επιμέρους στοιχεία του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και υγείας στην εργασία

Μέρος Δ Στο Μέρος Δ του οδηγού δίνονται εισηγήσεις για την εφαρμογή αριθμού νομοθετικών απαιτήσεων, όπως η επιμόρφωση και κατάρτιση των εργαζομένων, η επιθεώρηση των χώρων εργασίας, η καταγραφή και αναφορά των ατυχημάτων, πρώτες βοήθειες, αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών, πυρασφάλεια, διευκολύνσεις προσωπικού κλπ.

Το πρώτο βήμα είναι να αποφασίσετε και να δεσμευτείτε. Θα είναι απαραίτητο να ξοδέψετε χρόνο για να προγραμματίσετε και υλοποιήσετε όλες τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν.

Στο τέλος του οδηγού δίνονται τα πιο κάτω παραρτήματα:

- I. Χρήσιμοι ορισμοί και συντομογραφίες
- II. Πρόγραμμα δράσης
- III. Δείγμα πολιτικής Ασφάλειας και Υγείας
- IV. Πίνακες Ελέγχου
- V. Νόμοι και Κανονισμοί για την ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία

τα οποία θα σας βοηθήσουν στην οργάνωση και εφαρμογή του Συστήματος Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία της Επιχείρησής σας.

Χρησιμοποιείτε τον πιο κάτω πίνακα για να σας βοηθήσει στον προγραμματισμό και παρακολούθηση των ενεργειών σας.

Πίνακας 1: Πρόγραμμα δράσης

Στόχος	Ενέργειες	Υπεύθυνος	Χρονικά πλαίσια
1. Αποφυγή πτώσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Συντήρηση / επιδιόρθωση δαπέδων • Σήμανση επικίνδυνων σημείων • Απομάκρυνση όλων των άχρηστων υλικών – συγύρισμα χώρων • Βελτίωση φωτισμού	Γενικός Διευθυντής	2 μήνες
2. Χρήση μέσων ατομικής προστασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτίμηση κινδύνων • Αγορά κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας • Παράδοση στο προσωπικό και εκπαίδευση του προσωπικού	Υπεύθυνος συστήματος διαχείρισης και ασφάλειας και υγείας στην εργασία	2 μήνες
3. Αξιολόγηση Σχεδίου αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών	<ul style="list-style-type: none"> • Ετοιμασία σεναρίου άσκησης • Καταμερισμός και κατάρτιση ομάδων Α΄ Βοηθών, πυρόσβεσης και διάσωσης • Διεξαγωγή άσκησης • Αξιολόγηση αποτελεσμάτων άσκησης και λήψη μέτρων βελτίωσης	Γενικός Διευθυντής	3 μήνες

Καλή, Ασφαλή και Υγιή εργασία !

Προσοχή

Στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας θα βρείτε όλους τους Νόμους και Κανονισμούς καθώς επίσης και χρήσιμες εκδόσεις για εξειδικευμένα θέματα και τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης η τακτική αναφορά σας στην ιστοσελίδα αυτή θα σας κρατά ενημέρους για οτιδήποτε σας αφορά.

www.mlsi.gov.cy/dli

Μέρος Α

Οργάνωση και Ευθύνη

1. Πολιτική ασφάλειας και υγείας
2. Ευθύνες και εξουσίες - κατανομή ευθυνών και καθηκόντων
3. Ευθύνη εφαρμογής
4. Διάθεση οικονομικών και ανθρώπινων πόρων
5. Δέσμευση της Διεύθυνσης

Τα ατυχήματα μπορούν να αποφευχθούν

Οργάνωση και ευθύνη

Η καλύτερη αρχή είναι η σωστή οργάνωση, κατανομή ευθυνών και αρμοδιοτήτων και η διάθεση των πόρων από την επιχείρηση. **Ιδιαίτερα σε μια μικρή επιχείρηση η ενεργός συμμετοχή της διεύθυνσης αποτελεί το καλύτερο κίνητρο για τους εργαζόμενους.**

1. Πολιτική ασφάλειας και υγείας

Ετοιμάστε την πολιτική σας για την Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία. Μέσω της δήλωσης πολιτικής της η επιχείρηση θα δώσει την φιλοσοφία και την δέσμευση της. Η πολιτική σας για την Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία θα πρέπει να:

- Δίνει ξεκάθαρα μηνύματα
- Δείχνει την δέσμευση για όλες τις πλευρές
- Συμπεριλαμβάνει αντικειμενικούς στόχους
- Δεσμεύει την επιχείρηση για συνεχή βελτίωση της επίδοσης

Η δήλωση πολιτικής για την Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία κάθε επιχείρησης πρέπει να δείχνει την δέσμευση της για:

- Εφαρμογή όλων των προνοιών της νομοθεσίας για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία
- Συστηματική προσέγγιση στην αξιολόγηση των εκτιμήσεων κινδύνου και την εφαρμογή των μέτρων ελέγχου που απορρέουν από αυτές
- Συμμετοχή της διεύθυνσης και του προσωπικού στο σχεδιασμό και ανάπτυξη του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- Σταθερή βελτίωση των μεθόδων εργασίας, των συνθηκών και των μέσων που χρησιμοποιούνται για τη διεκπεραίωση των εργασιών της
- Συνεχή τεχνολογική αναβάθμιση του εξοπλισμού και των μηχανημάτων
- Διορισμό κατάλληλα εκπαιδευμένου, ευαίσθητοποιημένου και πεπειραμένου προσωπικού
- Συνεχή κατάρτιση και ευαίσθητοποίηση του προσωπικού
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση των εξελίξεων στην τεχνολογία
- Χρήση του απαραίτητου εξοπλισμού, κατάλληλα συντηρημένου
- Αντικειμενικούς και μετρήσιμους στόχους για την συνεχή βελτίωση της επίδοσης του συστήματος

Η πολιτική για την Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία δεν αποτελεί μυστικό της επιχείρησης. Πρέπει να κοινοποιείται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Δείξτε την δέσμευση σας με την συμπερίληψη της πολιτικής σας σε έγγραφα προσφορών, αναρτήστε την σε ευδιάκριτους χώρους στα υποστατικά σας.

2. Ευθύνες και εξουσίες – κατανομή ευθυνών και καθηκόντων

Οι περί Ασφάλειας και Υγείας Νόμοι του 1996 έως 2003 και όλοι οι σχετικοί Κανονισμοί δίνουν ξεκάθαρα τις ευθύνες και αρμοδιότητες. Ο βασικός διαχωρισμός είναι μεταξύ εργοδοτών και εργοδοτούμενων για την εφαρμογή και του κράτους για την θεσμοθέτηση και επιτήρηση της εφαρμογής.

Όπως και με οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα της επιχείρησης π.χ. παραγωγή, πωλήσεις, η αποτελεσματική εφαρμογή ενός Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία προϋποθέτει:

- **Οργάνωση**

Όσο μικρή και να είναι η επιχείρηση η λειτουργία της απαιτεί την εκτέλεση σε σειρά και οργανωμένα κάποιων δεδομένων δραστηριοτήτων. Η οργάνωση αυτή πρέπει να συμπεριλάβει και τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

- **Καταμερισμός ευθυνών – μαζί με τις απαραίτητες εξουσίες**

Τα πιο πολλά λάθη ή και παραλήψεις οφείλονται στο μη ή στον αναποτελεσματικό καταμερισμό ευθυνών. Βεβαιωθείτε ότι στην δική σας επιχείρηση είναι ξεκάθαρη η ευθύνη π.χ. για την Επιτροπή Ασφάλειας, ομάδα Πυροπροστασίας, ομάδα Διάσωσης, παροχή Α' Βοηθειών, κλίση εξωτερικής βοήθειας κλπ. Βεβαιωθείτε ότι σε όλες τις περιγραφές εργασίας και οδηγίες εργασίας γίνεται ξεκάθαρη αναφορά στην Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία.

- **Επικοινωνία**

Βεβαιωθείτε ότι υπάρχουν συνεχώς ανοικτά κανάλια για μεταφορά πληροφοριών, εισηγήσεων κλπ.

- **Δεξιότητες προσωπικού**

Πολλές φορές η πίεση της δουλειάς δεν μας επιτρέπει να αναβαθμίζουμε τις δεξιότητες του προσωπικού ή ακόμα με την πρόσληψη νέου προσωπικού δεν αξιολογούμε σωστά τις δεξιότητες πριν την ανάθεση εργασιών. Βεβαιωθείτε ότι:

- όλοι οι νεοπροσλαμβανόμενοι έχουν ή θα αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες
- ότι το προσωπικό αναβαθμίζεται σε νέες τεχνικές
- με την αγορά νέου εξοπλισμού / μηχανημάτων εκπαιδεύεται το προσωπικό
- το προσωπικό δεν εκτίθεται σε κινδύνους

3. Ευθύνη εφαρμογής

Αφού αποφασίσετε για το τι πρέπει να γίνει το επόμενο βήμα είναι να βεβαιωθείτε ότι ο κάθε εμπλεκόμενος γνωρίζει τον ρόλο του – τις ευθύνες του. Πιο κάτω παρουσιάζονται ενδεικτικά παραδείγματα αρμοδιοτήτων και ευθυνών σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία ανά θέση οργανογράμματος:

Η Διεύθυνση της επιχείρησης:

- Εκδίδει τη πολιτική της επιχείρησης σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία και φροντίζει να είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία.

- Είναι υπεύθυνη για τη επιτυχή εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία.
- Αξιολογεί την πρόοδο του συστήματος διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία.
- Διαθέτει τα απαραίτητα κονδύλια για την εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία
- Φροντίζει έτσι ώστε να υπάρχει σε όλες τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης αρχείο με όλους τους Νόμους και Κανονισμούς που την αφορούν.
- Είναι υπεύθυνη για το γενικό συντονισμό και την υποστήριξη εφαρμογής των Διαδικασιών και Οδηγιών εργασίας.
- Είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο εφαρμογής (επιθεωρήσεις, διαγνωστικοί έλεγχοι κ.λ.π.) των Διαδικασιών και Οδηγιών εργασίας και των Μεθόδων Ασφαλούς Εργασίας.

Οι υπεύθυνοι τμημάτων

- Συμμετέχουν στις μηνιαίες συσκέψεις για την Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία και ορίζουν τους λοιπούς συμμετέχοντες
- Θέτουν ετήσιους στόχους Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία στην κάθε θέση εργασίας.
- Υποβάλλουν στη Διεύθυνση μηνιαίες αναφορές πεπραγμένων σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία.
- Είναι υπεύθυνοι για την έκδοση πειθαρχικών μέτρων σε συνεργασία με τη Διεύθυνση.
- Σε συνεργασία με τα μέλη της Επιτροπής Ασφάλειας και Υγείας εκτελούν την ετήσια ανασκόπηση και αξιολόγηση του συστήματος.
- Υποβάλλουν στη Διεύθυνση τις ετήσιες εκπαιδευτικές ανάγκες σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία.
- Ενημερώνονται αμέσως μόλις υπάρχει επίσκεψη, αλληλογραφία ή άλλου είδους επικοινωνία με τις Δημόσιες Υπηρεσίες σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία.
- Είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των απαιτήσεων των Διαδικασιών και Οδηγιών εργασίας του συστήματος Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία.
- Διενεργούν επιθεωρήσεις στους χώρους εργασίας, καταγράφουν τα αποτελέσματα, ετοιμάζουν Προγράμματα δράσης και τα κοινοποιούν στη Διεύθυνση.

Προσωπικό

- Συνεργάζεται με τον εργοδότη και του αναφέρει τους κινδύνους που εντοπίζει
- Συμμετέχει και συνεισφέρει στην ετοιμασία των εκτιμήσεων κινδύνου
- Συμμετέχει στις επιτροπές ασφάλειας – εφόσον εκλεγεί
- Συμμετέχει ενεργά στον σχεδιασμό και εφαρμογή του συστήματος.
- Χρησιμοποιεί όλα τα απαραίτητα μέσα ατομικής προστασίας
- Ενημερώνει τα μέλη της επιτροπής ασφάλειας ή τους ανωτέρους σε περιπτώσεις που παρατηρεί επικίνδυνη κατάσταση
- Εκτελεί πάντα τις εργασίες του που του ανατίθενται με σοβαρότητα, υπευθυνότητα και με σεβασμό για τους συναδέλφους του και τρίτα πρόσωπα
- Δεν καταστρέφει ή απενεργοποιεί τα συστήματα ασφάλειας και υγείας
- Έχει δικαίωμα να εγκαταλείψει τη θέση εργασίας του αν υφίσταται άμεσος κίνδυνος για την ασφάλεια και υγεία του

4. Διάθεση οικονομικών και ανθρώπινων πόρων

Την ευθύνη για την διάθεση οικονομικών και ανθρώπινων πόρων έχει η επιχείρηση. Βεβαιωθείτε ότι ιεραρχείτε όλες τις δικές σας παρατηρήσεις και εισηγήσεις του προσωπικού σε ένα πρόγραμμα και υποστηρίζετε την υλοποίησή του.

Να θυμάστε ότι οι χρηματικοί πόροι χρειάζονται και για βελτίωση της υποδομής (κτίρια, μηχανήματα, εξοπλισμός, εγκαταστάσεις) αλλά και για κατάρτιση του προσωπικού.

5. Δέσμευση της Διεύθυνσης

Η δέσμευση της διεύθυνσης πρέπει να προηγηθεί της δέσμευσης του προσωπικού. Η δέσμευση δεν πρέπει να είναι λεκτική μόνο. Πρακτική δέσμευση σημαίνει:

- συστηματική συμμετοχή
- συστηματική συνεισφορά
- παρουσία στις συναντήσεις
- ανταπόκριση στην ευθύνη

ΜΕΡΟΣ Β

Προγραμματισμός

- 1. Σχεδιασμός για την ασφάλεια και υγεία**
- 2. Οι εννέα αρχές πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου**
- 3. Μέτρα για έλεγχο του κινδύνου**
- 4. Τι είναι η εκτίμηση κινδύνου**
- 5. Οδηγίες ορθής εργασίας – μέθοδοι ασφαλούς εργασίας**
- 6. Διάδοση**
- 7. Ζητήματα / Διαφωνία**

Οι ζημιές μπορούν να αποφευχθούν

Προγραμματισμός

Ο σκοπός του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία είναι η δημιουργία ενός ασφαλούς, υγιούς και ποιοτικού εργασιακού περιβάλλοντος.

Πέραν της δέσμευσης των εργοδοτών και εργαζομένων η Νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία - Κανονισμοί και Κώδικες Καλής Πρακτικής αποτελούν το όχημα για επίτευξη του σκοπού.

1. Σχεδιασμός για την ασφάλεια και την υγεία

Η ασφάλεια και υγεία στην εργασία είναι μια συνεχής διαδικασία. Η βελτίωση των επιπέδων Ασφάλειας και Υγείας και η διατήρησή τους, η εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζομένων και η καλλιέργεια κουλτούρας ασφάλειας και υγείας στην εργασία χρειάζονται όραμα, μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και συνεχή παρακολούθηση. Υιοθετήστε δυναμικά τις εννέα αρχές πρόληψης.

2. Οι εννέα αρχές πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων

Ενσωματώστε σε όλες τις δραστηριότητες σας τις **εννέα** αρχές πρόληψης.

1. Αποφυγή των κινδύνων	<p>π.χ. αποφυγή</p> <ul style="list-style-type: none"> • εργασίας σε ύψος • διακίνησης οχημάτων σε χώρους που διακινείται προσωπικό • χρήσης μηχανημάτων με ψηλά επίπεδα θορύβου • χειρονακτικής διακίνησης φορτίων • εργασίας σε ολισθηρά δάπεδα • χρήση εξοπλισμού που δεν είναι σε ασφαλή κατάσταση
2. Εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν	<ul style="list-style-type: none"> • εργασία σε ύψος • κίνηση οχημάτων σε επικίνδυνη τυφλή γωνία • σε χώρους με ψηλά επίπεδα θορύβου • μεταφορά φορτίων • ολισθηρά πατώματα • χρήση χημικών
3. Καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους	<ul style="list-style-type: none"> • Εγκλεισμός μηχανημάτων με ψηλά επίπεδα θορύβου • Βελτίωση της υποδομής για μείωση των κραδασμών • τοποθέτηση αντιολισθητικού υλικού σε σκαλοπάτια που γλιστρούν

<p>4. Προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο (Διαμόρφωση θέσεων εργασίας, επιλογή εξοπλισμού εργασίας και μεθόδων εργασίας και παραγωγής)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ύψος επιφανειών εργασίας • χειριστήρια/μοχλοί μηχανημάτων να είναι κάτω από το ύψος των ώμων. • εργονομικός εξοπλισμός γραφείου • επιλογή φορητών εργαλείων
<p>5. Παρακολούθηση της εξέλιξης της τεχνολογίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • χρήση κατάλληλης ανυψωτικών εξέδρων για εργασίες σε ύψος • χρήση ηλεκτρικού εξοπλισμού χαμηλής τάσης • χρήση αυτοματισμών
<p>6. Αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • χρήση λιγότερο επικίνδυνων ουσιών • αντικατάσταση εξοπλισμού που παράγει θόρυβο με άλλο αθόρυβο εξοπλισμό ή με εξοπλισμό που παράγει λιγότερο θόρυβο
<p>7. Προγραμματισμός της πρόληψης: τεχνική πρόληψη, οργάνωση της εργασίας, συνθήκες εργασίας, σχέσεις εργοδοτών - εργαζομένων, παράγοντες περιβάλλοντος εργασίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • προγραμματισμός εργασιών για αποφυγή συνωστισμού ή άλλων επικίνδυνων καταστάσεων π.χ. ταυτόχρονη ηλεκτροσυγκόλληση και χρήση εύφλεκτων υλικών • χρήση ειδικού φωτισμού ανάλογα με την εργασία • όταν θα γίνει εργασία μπροστά σε οθόνη οπτικής απεικόνισης το τραπέζι και η οθόνη να τοποθετούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγετε ανάκλαση του φωτός και θάμβωμα • τακτική επικοινωνία μέσα στην επιχείρηση
<p>8. Προτεραιότητα στα μέτρα ομαδικής προστασίας - μέτρων ατομικής προστασίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • εγκλεισμό της πηγής που παράγει θόρυβο π.χ. μηχανήματα • κεντρικά συστήματα απαγωγής σκόνης
<p>9. Παροχή των κατάλληλων οδηγιών/πληροφοριών στους εργαζόμενους</p>	<ul style="list-style-type: none"> • όταν προσλαμβάνεται νέος υπάλληλος, • όταν κάποιος εργαζόμενος αλλάζει καθήκοντα • όταν εισάγεται νέος εξοπλισμός και νέα τεχνολογία

3. Μέτρα για έλεγχο του κινδύνου

Ο έλεγχος του κινδύνου γίνεται μόνο μετά από την αναγνώριση και αξιολόγηση του. Η αναγνώριση και αξιολόγηση των κινδύνων στην εργασία γίνεται με την «Εκτίμηση του Κινδύνου».

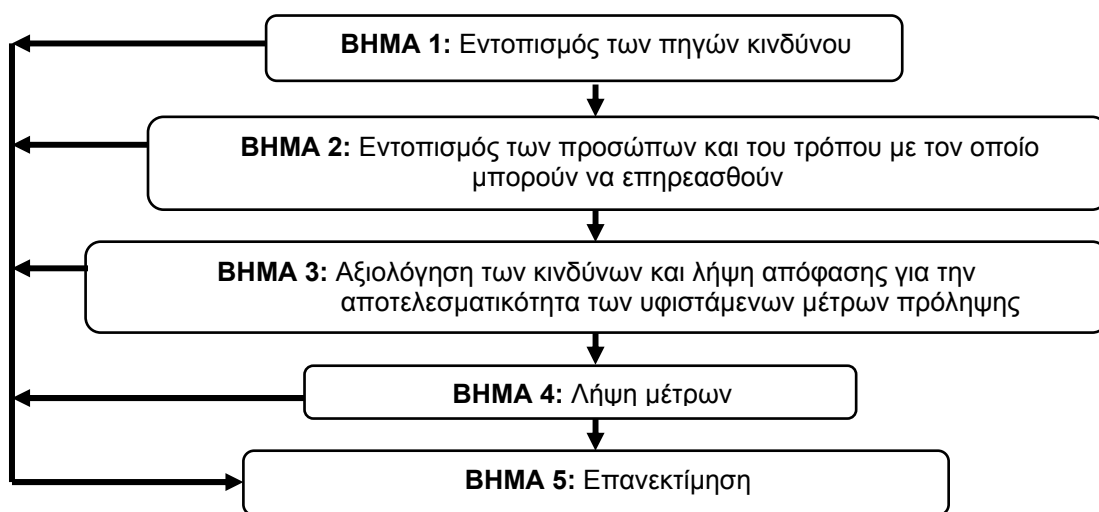
4. Εκτίμηση κινδύνου

Ο κύριος στόχος της εκτίμησης του κινδύνου στον εργασιακό χώρο είναι η προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων. Η εκτίμηση του κινδύνου βοηθά την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας πρόκλησης βλάβης στους εργαζόμενους ή στο περιβάλλον λόγω δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την εκτέλεση των εργασιών τους.

Όλοι οι εργοδότες πρέπει να εκπονούν εκτίμηση κινδύνου μέσα στα πλαίσια της νομοθεσίας για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία.

Οι κίνδυνοι στην εργασία μπορούν να εκτιμηθούν ακολουθώντας 5 απλά βήματα, όπως παρουσιάζεται πιο κάτω:

Σχεδιάγραμμα 1: Η διαδικασία εκτίμησης του κινδύνου

ΒΗΜΑ 1 Εντοπισμός των πηγών κινδύνου

Ποιες πληροφορίες χρειάζεται να ληφθούν;

Για τον εντοπισμό των πηγών κινδύνου χρειάζεται να γνωρίζετε:

- τις εργασίες που εκτελούνται σε κάθε χώρο εργασίας
- τον εξοπλισμό, υλικά, ουσίες και διεργασίες που χρησιμοποιούνται
- εκτελούμενα καθήκοντα (π.χ. πώς και για πόσο χρόνο εκτελούνται)
- τους κίνδυνους που έχουν ήδη αναγνωρισθεί, και οι πηγές τους
- εν δυνάμει συνέπειες των υφιστάμενων κινδύνων
- μέτρα προστασίας που έχουν ληφθεί
- ατυχήματα, επαγγελματικές ασθένειες και άλλα συμβάντα που είχαν συνέπειες στην υγεία, και τα οποία έχουν αναφερθεί
- νομικές και άλλες υποχρεώσεις που σχετίζονται με το χώρο εργασίας – **επάρκεια γνώσεων στις νομοθετικές απαιτήσεις**

Πώς μπορεί να ληφθούν αυτές οι πληροφορίες;

Μπορείτε να αξιοποιήσετε στοιχεία και πληροφόρηση από τις ακόλουθες πηγές / ακόλουθους τρόπους:

- ιστοσελίδα TEE
- τεχνικά δεδομένα εξοπλισμού και δελτία δεδομένων ασφαλείας ουσιών που χρησιμοποιούνται
- τεχνολογικές διαδικασίες και εγχειρίδια εργασίας
- παρατήρηση του εργασιακού περιβάλλοντος
- παρατήρηση των εργασιών που εκτελούνται στον εργασιακό χώρο
- συζήτηση με εργαζόμενους
- αποτελέσματα μετρήσεων επιβλαβών, ή επικίνδυνων και καταπονητικών παραγόντων στο χώρο εργασίας
- ιστορικό εργασιακών ατυχημάτων και εργασιακών ασθενειών
- νομοθεσίες, κώδικες πρακτικής και τεχνικές προδιαγραφές
- επιστημονική και τεχνική βιβλιογραφία
- παρατήρηση των εργασιών που εκτελούνται γύρω από τον εργασιακό χώρο - παρατήρηση εξωτερικών παραγόντων που ενδέχεται να έχουν συνέπειες στο χώρο εργασίας (π.χ. εργασία που εκτελείται από τρίτους, καιρικές συνθήκες)

Η εκτίμηση του κινδύνου πρέπει να γίνεται πάντοτε με την ενεργό συμμετοχή όλου του εμπλεκόμενου εργατικού δυναμικού και όπου χρειάζεται εξωτερικών συνεργατών, υπεργολάβων κτλ.

ΒΗΜΑ 2

Εντοπισμός των προσώπων και του τρόπου με τον οποίο μπορούν να επηρεασθούν

Ποιες πληροφορίες χρειάζεται να συλλεχθούν;

Για τον εντοπισμό των προσώπων και του τρόπου με τον οποίο μπορούν να επηρεασθούν χρειάζεται να γνωρίζεις ποιοι εργάζονται σε κάθε χώρο εργασίας.

Δώσε ιδιαίτερη προσοχή σε αυτούς για τους οποίους οι εργασιακοί κίνδυνοι ενδέχεται να είναι πιο σοβαροί, όπως έγκυες γυναίκες, νεαροί εργαζόμενοι ή εργαζόμενοι με αναπηρία.

Θυμήσου επίσης εργαζόμενους μερικής απασχόλησης, υπεργολάβους και επισκέπτες, και εργαζόμενους που εργάζονται εκτός του εργασιακού χώρου (συμπεριλαμβανομένων οδηγών, προσώπων που επισκέπτονται χώρους πελατών, εγκαταστάσεις πελατών και προμηθευτών κτλ.)

Επίσης να λαμβάνονται υπόψη:

- Μη εργοδοτούμενα πρόσωπα που πιθανό να ευρίσκονται στο χώρο εργασίας, όπως τεχνικοί επιδιόρθωσης, συντήρησης, εργολάβοι, εργάτες καθαρισμού, επισκέπτες κλπ.
- Πολίτες και τρίτα πρόσωπα, με τα οποία μοιράζεσαι τους χώρους εργασίας.

ΒΗΜΑ 3**Αξιολόγηση των κινδύνων και λήψη απόφασης
για την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων
μέτρων πρόληψης****A. Για κάθε κίνδυνο που εντοπίζεται:**

Αποφασίστε αν η επικινδυνότητα είναι μικρή, μέτρια ή μεγάλη λαμβάνοντας υπ' όψη την πιθανότητα και τη σοβαρότητα της ζημιάς που μπορεί να προκληθεί από τον κίνδυνο.

Χρησιμοποιήστε τον πίνακα πιο κάτω για να αποφασίσετε:

Πίνακας 2: Διαβάθμιση κινδύνου στην εργασία

Πιθανότητα	Σοβαρότητα Συνεπειών		
	Μικρή ζημιά	Μέτρια ζημιά	Μεγάλη ζημιά
Πολύ απίθανο	Μικρή	Μικρή	Μέτρια
Πιθανό	Μικρή	Μέτρια	Μεγάλη
Πολύ πιθανό	Μέτρια	Μεγάλη	Μεγάλη

Ο πιο κάτω πίνακας θα σας βοηθήσει στην απόφαση σας για την ταξινόμηση της πιθανότητας και της σοβαρότητας των συνεπειών.

Πίνακας 3: Κριτήρια κατάταξης πιθανότητας και σοβαρότητας

<p>Πολύ απίθανο Δεν αναμένεται να παρουσιαστεί κατά τη διάρκεια ολόκληρης της επαγγελματικής καριέρας ενός εργαζομένου</p>	<p>Μικρή ζημιά Ατυχήματα και ασθένειες οι οποίες δεν προκαλούν παρατεταμένη καταπόνηση (όπως μικρή γρατσουνιά, ερεθισμός ματιών, πονοκέφαλοι, κλπ.).</p>
<p>Πιθανό Ενδέχεται να παρουσιαστεί μόνο μερικές φορές κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής καριέρας ενός εργαζομένου</p>	<p>Μέτρια ζημιά Ατυχήματα και ασθένειες οι οποίες προκαλούν μικρή αλλά παρατεταμένη ή συχνά επαναλαμβανόμενη καταπόνηση (όπως τραυματισμοί, απλά κατάγματα, δευτέρου βαθμού εγκαύματα σε συγκεκριμένο σημείο του σώματος, δερματική αλλεργία κτλ.).</p>
<p>Πολύ πιθανό Ενδέχεται να παρουσιαστεί επανειλημμένα κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής καριέρας ενός εργαζομένου</p>	<p>Μεγάλη ζημιά Ατυχήματα και ασθένειες που προκαλούν σοβαρές και μόνιμες καταπονήσεις ή/και θάνατο (π.χ. ακρωτηριασμός, πολύπλοκα κατάγματα που οδηγούν σε αναπηρία, καρκίνος, εγκαύματα 3^{ου} βαθμού ή 2^{ου} βαθμού εγκαύματα σε μια μεγάλη επιφάνεια του σώματος, κτλ.).</p>

- B.** Αποφασίστε αν η επικινδυνότητα που προκαλείται από ένα κίνδυνο είναι αποδεκτή ή μη αποδεκτή.

Μπορείτε να υιοθετήσετε τον πιο κάτω γενικό κανόνα:

- Μεγάλη επικινδυνότητα δεν είναι αποδεκτή
- Μικρή και μέτρια επικινδυνότητα είναι αποδεκτή

Σημαντικό:

Η εκτίμηση κινδύνου πρέπει να εκτελείται πάντοτε με την ενεργό συμμετοχή των εργοδοτών και των εργαζομένων. Όταν είναι να αποφασίσετε την αποδοχή της επικινδυνότητας, να έχετε πάντα στο μυαλό σας τα σχόλια όλων και λαμβάνετε υπ' όψη το φύλο, την ηλικία, τη σωματική διάπλαση και επίσης την υγεία των εργαζομένων για τους οποίους γίνεται η εκτίμηση κινδύνου.

ΒΗΜΑ 4

Λήψη μέτρων

- Αν η επικινδυνότητα είναι μεγάλη και έχει εκτιμηθεί ως ανεπίτρεπτη, οι ενέργειες για την μείωση της επικινδυνότητας πρέπει να ληφθούν άμεσα.
- Αν η επικινδυνότητα είναι μέτρια και έχει εκτιμηθεί ως επιτρεπτή, η εισηγήση είναι να προγραμματιστεί ο σχεδιασμός ενεργειών για μείωση του επιπέδου επικινδυνότητας
- Αν η επικινδυνότητα είναι μικρή και έχει εκτιμηθεί ως επιτρεπτή, είναι αναγκαίο να επιβεβαιωθεί ότι η επικινδυνότητα θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα

Τα μέτρα πρόληψης και μέτρα προστασίας να υλοποιούνται με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:

- Εξάλειψη του κινδύνου
- Ελαχιστοποίηση του κινδύνου / επικινδυνότητας μέσα από τη χρήση οργανωτικών μέτρων
- Ελαχιστοποίηση του κινδύνου / επικινδυνότητας μέσα από τη χρήση συλλογικών μέτρων προστασίας
- Μείωση της επικινδυνότητας μέσα από τη χρήση των κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας

Για την ανεύρεση παραδειγμάτων από μέτρα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση της επικινδυνότητας, θα σας βοηθήσουν οι πίνακες ελέγχου στα Παραρτήματα.

ΒΗΜΑ 5 **Επανεκτίμηση**

Οι ενέργειες που έχουν προγραμματιστεί πρέπει να αξιολογούνται περιοδικά, να βεβαιώνεστε ότι έχουν υλοποιηθεί και να προγραμματίζετε συστηματικά καινούργιες ενέργειες και μέτρα πρόληψης και προστασίας.

Η εκτίμηση των κινδύνων στον εργασιακό χώρο δεν γίνεται μια για πάντα.

Κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα είναι απαραίτητο να επαναλάβεις τη διαδικασία της εκτίμησης των κινδύνων για να βεβαιωθείς ότι τα μέτρα πρόληψης συνεχίζουν να είναι αποτελεσματικά ή ότι απαιτούνται επιπρόσθετα μέτρα

Η επανεκτίμηση πιθανό να απαιτείται όταν στο χώρο εργασίας προστεθούν νέες πηγές κινδύνου που είναι αποτέλεσμα αλλαγών, προσθηκών νέου εξοπλισμού, χρήσης νέων ουσιών, εισαγωγής νέων μεθόδων εργασίας, κλπ ή λόγω βελτίωσης του επίπεδου γνώσης.

Να έχεις υπόψη σου ότι ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να καταγράφει όλες τις πηγές κινδύνου που έχουν εντοπισθεί. Εάν στην επιχείρηση εργοδοτούνται πέντε ή περισσότερα πρόσωπα πρέπει να καταχωρηθούν σε σχετικό αρχείο:

- οι πηγές κινδύνου που έχουν καταγραφεί
- τα στοιχεία των προσώπων που διεξήγαγαν την εκτίμηση κινδύνου
- τα αποτελέσματα της διαδικασίας εκτίμησης των κινδύνων
- τα μέτρα που καθορίστηκαν
- πρόσωπα που κινδυνεύουν.

Βλέπε το έντυπο στην επόμενη σελίδα.

Πίνακας 4: Έντυπο εκτίμησης κινδύνου

Επιχείρηση		ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ			Εργασία:				
		Έκδοση			Χώρος:				
					Ημερομηνία:		Αρ.		
Για τον υπολογισμό Διαβάθμισης Κινδύνου χρησιμοποιείται η πιο κάτω εξίσωση : $\Delta K = \Pi \times \Sigma$					Η Διαβάθμιση επικινδυνότητας χωρίζεται σε τέσσερις κατηγορίες βάσει της μεθοδολογίας, σε: 1 – 5: Χαμηλή 6 – 10: Μέτρια 12 – 16: Υψηλή 20 – 25: Πολύ υψηλή				
Όπου ΔΕ: Διαβάθμιση Κινδύνου Π: Πιθανότητα Σ: Σοβαρότητα					Υ= Υπάλληλος εξεταζόμενου χώρου, Α= Άλλος εργαζόμενος, Ε= Επισκέπτης, Κ= Κοινό				
Κίνδυνος	Κύρια Ευρήματα	ΔΚ			Ποιος Κινδυνεύει				Προτεινόμενα μέτρα
		Π	Σ	ΔΚ	Υ	Α	Ε	Κ	
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ									
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ									
Κράνος		Ωτοασπίδες		Γυαλιά		Φόρμα εργασίας			
Γάντια		Παπούτσια ασφαλείας		Μάσκα αναπνοής					

Ομάδα εκτίμησης κινδύνου 1. .... 2. .... 3.	Ημερομηνία Επανεκτίμησης: .....
---	---------------------------------------

5. Οδηγίες ορθής εργασίας – μέθοδοι ασφαλούς εργασίας

Η Εκτίμηση Κινδύνου δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη εάν δεν συνοδευτεί και με οδηγίες ασφαλούς εργασίας. Οι οδηγίες ασφαλούς εργασίας ή οδηγίες ορθής εργασίας θα βοηθήσουν τους εργαζόμενους στον προγραμματισμό και εκτέλεση των εργασιών με ασφάλεια.

Η κάθε μέθοδος ασφαλούς εργασίας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τις πιο κάτω πληροφορίες:

- Περιγραφή χώρου και εργασία που θα εκτελεστεί
- Προεργασία και προετοιμασία χώρου και μηχανημάτων
- Μηχανήματα και εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί
- Έλεγχος μηχανημάτων και εξοπλισμού πριν και μετά την χρήση τους
- Ποιος / οι είναι εξουσιοδοτημένος / οι να εκτελέσει / ουν την εργασία
- Πότε θα γίνει η εργασία σε σχέση με άλλες δραστηριότητες στον χώρο
- Σήμανση και περιορισμοί στην πρόσβαση
- Μέσα ατομικής προστασίας

**Ενσωματώστε τις οδηγίες
ασφαλούς εργασίας στις οδηγίες
για την εκτέλεση εργασιών.**

6. Διάδοση

Οι εργοδότες πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους που εγκυμονεί το περιβάλλον εργασίας ή οι ίδιες εργασίες.

Οι εργαζόμενοι πρέπει να αναφέρουν στους εργοδότες κινδύνους που εμφανίζονται στο χώρο εργασίας και έρχονται στην αντίληψη τους. Πρέπει επίσης να μοιράζονται τις πληροφορίες αυτές με τους συναδέλφους τους και να λαμβάνουν μέτρα για αποφυγή και πρόληψη των κινδύνων αυτών.

7. Ζητήματα / Διαφωνία

Είναι πιθανόν σε διάφορα ζητήματα να υπάρχουν διαφορετικές αντιλήψεις και απόψεις μεταξύ των εμπλεκόμενων προσώπων. Οι διαφωνίες μπορεί να εστιάζονται στη φύση των κινδύνων, τα προβλήματα που μπορεί να προκαλέσουν ή στη σοβαρότητα του κινδύνου καθώς και για τα μέτρα ελέγχου και πρόληψης. Οι διαφωνίες αυτές είναι κάτι το φυσικό και αναμενόμενο και αν γίνει σωστή διαχείριση τους τότε οι διαφωνίες αυτές μπορεί να είναι εποικοδομητικές. Όπου θα υπάρχει Επιτροπή Ασφάλειας, αυτή θα έχει το κύριο λόγο για την διαχείριση και επίλυση των διαφωνιών.

Για τη διαχείριση των διαφωνιών πρέπει:

- Να ακούγονται όλες οι απόψεις
- Να καταγράφονται όλες οι πιθανές λύσεις
- Να μην εκτοξεύονται κατηγορίες
- Να μην γίνονται χαρακτηρισμοί ατόμων ή απόψεων όπως «αυτό είναι βλακεία», «δεν ξέρεις τι λες» κτλ
- Οι λύσεις να κτίζονται σταδιακά
- Να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις των ατόμων που εμπλέκονται άμεσα.
- Να ζητούνται οι απόψεις ειδικών όπου η διαφωνία παραμένει

**Η ήρεμη συζήτηση και διαβούλευση είναι το καλύτερο εργαλείο.
Βεβαιωθείτε ότι όλοι δεσμεύονται με την τελική απόφαση και ότι θα
εργαστούν για την υλοποίηση της.**

ΜΕΡΟΣ Γ

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων

- 1. Επιτροπή Ασφάλειας**
- 2. Ενθάρρυνση του προσωπικού για συμμετοχή**

Οι σπατάλες μπορούν να αποφευχθούν

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων

Βασικός πυλώνας της διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία είναι η ενεργή συμμετοχή ΟΛΩΝ σε αυτή. Όλοι έχουν ευθύνες και υποχρεώσεις σε αυτή. Οι εργοδότες πρέπει να δείξουν στους εργαζόμενους τους πως η άποψη τους μετρά για αυτούς και πως λαμβάνεται υπόψη και η ενεργός συμμετοχή των εργαζομένων να υποστηρίζεται. Οι εργαζόμενοι πρέπει να νοιάζονται για την ασφάλεια τη δική τους και για την ασφάλεια των συναδέλφων τους και άλλων τρίτων προσώπων.

1. Επιτροπή Ασφάλειας

Βάση των περί Επιτροπών Ασφάλειας Κανονισμών ΚΔΠ 134/97, σε κάθε καθορισμένη εγκατάσταση όπου εργάζονται τακτικά περισσότερα από 5 άτομα εκλέγονται Αντιπρόσωποι Ασφάλειας σε αριθμό που καθορίζεται πιο κάτω.

Αριθμός εργοδοτούμενων	Αριθμός Αντιπροσώπων Ασφάλειας	Εκπρόσωπος εργαζομένων	Επιτροπή Ασφάλειας
1 - 4	0	1	Όχι
5 - 9	1	-	Όχι
10 - 19	2	-	Ναι
20 - 49	3	-	Ναι
Κάθε 50 πρόσθετοι	1	-	Ναι

Στην Επιτροπή Ασφάλειας συμμετέχει και εκπρόσωπος του εργοδότη, ως πρόεδρος / συντονιστής της Επιτροπής Ασφάλειας.

Η θητεία της Επιτροπής Ασφάλειας είναι τριετής και δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό θητειών που κάποιος μπορεί να υπηρετήσει.

Η σύνθεση των Επιτροπών Ασφάλειας θα πρέπει κάθε φορά να γνωστοποιείται στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας όπως επίσης και η αντικατάσταση μελών που αποχωρούν για οποιοδήποτε λόγο.

Η Επιτροπή Ασφάλειας πρέπει να:

- συνεδριάζει τακτικά μια φορά κάθε τρεις μήνες
- συνεδριάζει έκτακτα αν ζητηθεί γραπτώς από όλους τους αντιπροσώπους Ασφάλειας και Υγείας ή τον εργοδότη, ή ύστερα από εργατικό ατύχημα ή σοβαρό περιστατικό, και εξετάζει τα γεγονότα και αίτια σε σχέση με αυτό
- υποβάλλει εισηγήσεις στον εργοδότη για μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για βελτίωση των συνθηκών εργασίας και πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων και ασθενειών
- επιλαμβάνεται παραπόνων σε θέματα ασφάλειας, υγείας και ευημερίας των εργοδοτούμενων στην εγκατάσταση
- προάγει τη συνεργασία στην εγκατάσταση για εφαρμογή μέτρων ασφάλειας και υγείας και τρόπων και μεθόδων διεξαγωγής της εργασίας
- συμμετέχει στην ετοιμασία Κανόνων Ασφάλειας στην εγκατάσταση
- φροντίζει ώστε τα μέλη της και οι εργαζόμενοι στην εγκατάσταση να τυγχάνουν της αναγκαίας πληροφόρησης, εκπαίδευσης και καθοδήγησης στα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για προστασία της ασφάλειας και υγείας τους
- συνεργάζεται με τον Επιθεωρητή για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην

εγκατάσταση.

Ενθάρρυνση του προσωπικού για συμμετοχή

Ενθάρρυνση της συμμετοχής του προσωπικού μπορεί να γίνει με:

- Τακτικές συνεδρίες της επιτροπής Ασφάλειας
- Τακτική Ενημέρωση όλου το προσωπικού για τις εργασίες και αποφάσεις της επιτροπής
- Σε κάποιο στάδιο όλο το προσωπικό να καταστεί υπεύθυνο για την εφαρμογή μέτρων για την ασφάλεια και υγεία
- Συνεχής ενθάρρυνση από τους εργοδότες προς το προσωπικό
- Άμεση λήψη μέτρων και ενεργειών όταν το προσωπικό αναγνωρίζει κινδύνους.
- Τακτική εκπαίδευση του προσωπικού
- Εισαγωγή θεσμών όπως η βράβευση κτλ για πρόσωπα που συμμετέχουν ενεργά στα θέματα ασφάλειας και υγείας.

ΜΕΡΟΣ Δ

Επιμέρους στοιχεία του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

1. Επιμόρφωση
2. Κατάρτιση επισκεπτών και υπεργολάβων
3. Επιθεωρήσεις χώρων εργασίας
4. Καταγραφή και διερεύνηση ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων
5. Συλλογή δεδομένων και ανάλυση / τήρηση αρχείων και στατιστικών
6. Προώθηση της ασφάλειας και υγείας στην εργασία και παροχή πληροφοριών
7. Αγορές εξοπλισμού
8. Σχεδιασμός, συντήρηση και αναβάθμιση χώρων εργασίας
9. Πυρασφάλεια
10. Διαδικασίες έκτακτης ανάγκης
11. Επιτήρηση της υγείας / Ιατρικές εξετάσεις
12. Πρώτες βοήθειες
13. Έλεγχος, αξιολόγηση και αναθεώρηση του συστήματος
14. Σήμανση
15. Επιθεώρηση εξοπλισμού
16. Μέσα Ατομικής Προστασίας
17. Υγειονομικές διευκολύνσεις

**Οι διακοπές στην εργασία μπορούν να
αποφεύγονται**

Επιμέρους στοιχεία του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Η πράξη έχει δείξει ότι η επιβολή δεν λειτουργεί αποτελεσματικά. Η διαμόρφωση μέσα στην κάθε επιχείρηση με την ενεργό συνεισφορά ΟΛΩΝ των “δικών” της κανονισμών και διαδικασιών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τον σχεδιασμό; Εφαρμογή και συνεχή βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

1. Επιμόρφωση

Η επιμόρφωση, η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι βασικά στοιχεία ενός συστήματος διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας. Η επιμόρφωση και εκπαίδευση είναι ευθύνη και υποχρέωση του εργοδότη σε ένα οργανισμό και είναι μια συνεχής διαδικασία.

Οι εκπαιδεύσεις πρέπει να είναι διαμορφωμένες για τις ανάγκες του προσωπικού. Τόσο ο χρόνος της εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της βασίζονται στις ανάγκες και το επίπεδο του προσωπικού.

Σημαντικά στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό της εκπαίδευσης είναι μεταξύ άλλων:

- Οι νέοι εργαζόμενοι
- Ο εξοπλισμός
- Καινούργιος εξοπλισμός
- Καινούργιες Τεχνολογίες
- Οι εκτιμήσεις κινδύνου
- Ειδικό Κίνδυνο
- Νέες Πρακτικές ή μέθοδοι εργασίας.

Τα προγράμματα εκπαίδευσης εσωτερικά ή εξωτερικά, η ενημέρωση και επιμόρφωση πρέπει να τεκμηριώνονται και να καταγράφονται στα αρχεία του προσωπικού. Αυτό θα βοηθήσει στην αξιολόγηση των αναγκών κατάρτισης και στο μελλοντικό σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης.

Να θυμάστε ότι οι χώροι εργασίας είναι ζωντανό οργανισμοί. Πρόσωπα μετακινούνται, νέες τεχνολογίες εφαρμόζονται και οι κτηριακές εγκαταστάσεις αλλάζουν. Για αυτό η εκπαίδευση του προσωπικού πρέπει να είναι συνεχής και να προσαρμόζεται στα καινούργια δεδομένα.

2. Κατάρτιση επισκεπτών και υπεργολάβων

Με βάση την αρχή της ευθύνης για την Ασφάλεια και Υγεία τρίτων προσώπων είναι υποχρέωση της επιχείρησης να εφαρμόζει μέτρα προστασίας για τους επισκέπτες, συνεργάτες, υπεργολάβους. Η προστασία μπορεί να συμπεριλαμβάνει:

- Σήμανση
- Ενημέρωση για πιθανούς κινδύνους
- Περιορισμό και πρόσβαση σε ορισμένους χώρους.
- Διάθεση μέσων ατομικής προστασίας
- Συνεχή συνοδεία ή επιτήρηση

3. Επιθεωρήσεις χώρων εργασίας

Οι χώροι εργασίας διαρκώς αλλάζουν. Οι εκτιμήσεις κινδύνου απεικονίζουν και παρουσιάζουν τους κινδύνους που υπάρχουν κατά το χρόνο που διενεργήθηκαν. Για αυτό το λόγο, οι χώροι εργασίας και οι διάφορες δραστηριότητες πρέπει περιοδικά να επιθεωρούνται για να διατηρούνται και να βελτιώνονται τα επίπεδα ασφάλειας και υγείας.

Οι επιθεωρήσεις πρέπει να γίνονται **τουλάχιστον 4 φορές** το χρόνο. Οι επιθεωρήσεις αυτές μπορεί να γίνονται από τις επιτροπές ασφάλειας – εάν υπάρχουν – ή από πρόσωπα που έχουν την κατάλληλη εκπαίδευση.

Οι επιθεωρήσεις αυτές δε διασφαλίζουν τα πάντα, αλλά αποτυπώνουν τη κατάσταση κατά την ώρα της επιθεώρησης. Για το λόγο αυτό, κάθε εργοδότης πρέπει να είναι παρατηρητικός και να προβαίνει στη δική του «επιθεώρηση» προτού αρχίσει οποιαδήποτε εργασία και λάβει τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα.

Σκοπός της επιθεώρησης είναι η αναγνώριση προβλημάτων και αδυναμιών στους χώρους εργασίας για να επιλύονται προτού προκληθεί πρόβλημα ή ατύχημα. Έχει επίσης το πλεονέκτημα να ευαισθητοποιεί περισσότερο τους εργαζόμενους. Από τις επιθεωρήσεις που θα γίνονται οι εκτιμήσεις κινδύνου πρέπει να αναθεωρούνται.

Τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων πρέπει να:

- καταγράφονται
- λαμβάνονται άμεσα διορθωτικά μέτρα
- βοηθούν στο καταρτισμό του σχεδίου δράσης
- βοηθούν στο καταρτισμό προγραμμάτων εκπαίδευσης
- κοινοποιούνται στο προσωπικό και τη διεύθυνση

4. Καταγραφή και διερεύνηση ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων

Σύμφωνα με τη Νομοθεσία γνωστοποιήσιμο είναι οποιοδήποτε ατύχημα που:

- προκύπτει από και κατά τη διάρκεια της απασχόλησης οποιουδήποτε εργοδοτούμενου προσώπου το οποίο προκαλεί απώλεια ζωής στον εργοδοτούμενο αυτόν ή τον καθιστά ανίκανο για περισσότερες από 3 ημερολογιακές ημέρες (εξαιρουμένης της ημέρας του ατυχήματος) από το να εκτελεί την συνηθισμένη εργασία του.
- προκαλεί απώλεια ζωής σε τρίτο πρόσωπο ή βλάβη η οποία συνεπάγεται περίθαλψη του προσώπου αυτού από ιατρό ή περίθαλψη σε νοσοκομείο

Τα τροχαία ατυχήματα τα οποία συμβαίνουν στη διάρκεια του χρόνου εργασίας των εργοδοτούμενων είναι επίσης γνωστοποιήσιμα.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, υπεύθυνος για την γνωστοποίηση των Εργατικών Ατυχημάτων είναι ο Εργοδότης του εργοδοτούμενου που τραυματίζεται σε ατύχημα. Η υποβολή αίτησης από τον εργοδοτούμενο που τραυματίστηκε στο Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων για εξασφάλιση επιδόματος σωματικής βλάβης δεν απαλλάσσει τον εργοδότη από την νομική υποχρέωση που έχει να γνωστοποιήσει το ατύχημα.

Γνωστοποίηση επικίνδυνου συμβάντος – Γνωστοποίηση ατυχήματος

Όταν ένα συμβάν αφορά κατάρρευση, ανατροπή ή αστοχία ανυψωτικού μηχανήματος και άλλου είδους εξοπλισμό, κατάρρευση ικριώματος, κατάρρευση κτιρίου ή κατασκευής, υποχώρηση εδάφους, δοχεία υπό πίεση, ηλεκτρικό

βραχυκύκλωμα, έκρηξη ή πυρκαγιά, εναέριες ηλεκτρικές γραμμές, διαρροή εύφλεκτων ουσιών ή παρασκευασμάτων και απελευθέρωση βιολογικών παραγόντων πρέπει να γνωστοποιείται ανεξάρτητα αν προκλήθηκαν ή όχι τραυματισμοί προσώπων συμπληρώνοντας το εγκεκριμένο έντυπο γνωστοποίησης επικίνδυνου συμβάντος και υποβάλλοντας το στον Προϊστάμενο του αντίστοιχου Επαρχιακού Γραφείου Επιθεώρησης Εργασίας στην επαρχία του οποίου έγινε το συμβάν.

Γνωστοποίηση επαγγελματικών ασθενειών

Σύμφωνα με τη Νομοθεσία, γνωστοποιήσιμη είναι οποιαδήποτε ασθένεια η οποία περιλαμβάνεται στα Παραρτήματα αυτής, που έχει προσβάλει εργοδοτούμενο, ή αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο κατά τη διάρκεια της εργασίας του και συνδέεται άμεσα με την επαγγελματική δραστηριότητα του. Τέτοιες ασθένειες περιλαμβάνουν, ασθένειες που προκαλούνται από χημικούς παράγοντες, όπως ασθένειες που προκαλούνται από βαρέα μέταλλα και οργανικούς διαλύτες, δερματικές ασθένειες και καρκίνοι του δέρματος που οφείλονται σε διάφορα αίτια, όπως η άσφαλτος και τα ορυκτέλαια, ασθένειες και καρκίνοι του αναπνευστικού συστήματος που προκαλούνται από την εισπνοή ουσιών, όπως η πυριτιάση και το μεσοθηλίωμα, λοιμώδεις και παρασιτικές ασθένειες, όπως η ιογενής ηπατίτιδα και ο τέτανος, καθώς και ασθένειες που προκαλούνται από φυσικούς παράγοντες όπως ο θόρυβος και η ακτινοβολία.

Υπεύθυνοι για τη γνωστοποίηση των επαγγελματικών ασθενειών είναι ο εργοδότης του παθόντα προσώπου, το αυτοεργοδοτούμενο πρόσωπο που υποφέρει από την ασθένεια, ή ο εξετάζων ιατρός που διαγιγνώσκει την ασθένεια, καθώς και άλλοι δημόσιοι ή ιδιωτικοί οργανισμοί που κατέχουν στοιχεία για επαγγελματικές ασθένειες. Οι ασθένειες αυτές πρέπει αμέσως να γνωστοποιούνται γραπτώς, με τη χρήση του εντύπου γνωστοποίησης ασθένειας, στον αρμόδιο Επιθεωρητή του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας της περιοχής που βρίσκεται ο τόπος εργοδότησης του επηρεαζόμενου προσώπου, ή στον Ιατρό Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Όλα τα στοιχεία των αναφορών θα αναλύονται έτσι ώστε να εντοπιστούν οι αιτίες του συμβάντος / ατυχήματος και να παρθούν τα απαραίτητα διορθωτικά και προληπτικά μέτρα τα οποία θα εφαρμοσθούν. Ο Εκπρόσωπος της Διοίκησης θα βεβαιούται ότι τα μέτρα αυτά έχουν εφαρμοσθεί και έχουν φέρει τα απαιτούμενα αποτελέσματα. Τα ατυχήματα, τα συμβάντα, οι μη συμμορφώσεις και οι διορθωτικές και προληπτικές ενέργειες που έχουν ληφθεί ανασκοποούνται στις ανασκοπήσεις της επιτροπής ασφάλειας.

Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας

Λευκωσία Παναμά 14 2023 Στρόβολος Τηλέφωνο: 22879191, 22879192 Τηλεομοιότυπο (Φαξ): 22429178 E-mail:dlionic@dli.mlsi.gov.cy	Λεμεσός Μισιαούλη και Καβάζογλου 41 3016 Λεμεσός Τηλέφωνο: 25827200 Τηλεομοιότυπο (Φαξ): 25561412 E-mail:dliolim@dli.mlsi.gov.cy
---	--

<p>Λάρνακα Μέγαρο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Φίλιου Τσιγαρίδη 6023 Λάρνακα ή Τ.Θ. 40136 6301 Λάρνακα</p> <p>Τηλέφωνο: 24805327 Τηλεομοιότυπο (Φαξ): 24305130 E-mail: dliolar@dli.mlsi.gov.cy</p>	<p>Πάφος Φιλικής Εταιρείας 1 8047 Πάφος ή Τ.Θ. 60067 8100 Πάφος</p> <p>Τηλέφωνο: 26822715, 26822716, 222682219 Τηλεομοιότυπο (Φαξ): 26822720 E-mail: dliopaf@dli.mlsi.gov.cy</p>
--	--

5. Συλλογή δεδομένων και ανάλυση / τήρηση αρχείων και στατιστικών

Κάθε επιχείρηση πρέπει να:

- τηρεί στοιχεία των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για εργοδοτούμενους ανικανότητα μεγαλύτερη των τριών συνεχών ημερών και να σημειώνει σε αυτόν το συνολικό αριθμό ημερών που απώλεσε κάθε τραυματισμένος.
- τηρεί μητρώο ατυχημάτων στο οποίο περιγράφονται τα αίτια του περιστατικού, η ημερομηνία που συνέβηκε, τα πρόσωπα που ενεπλάκησαν και τα μέτρα για την αποτροπή παρόμοιων συμβάντων.

6. Προώθηση της ασφάλειας και υγείας στην εργασία και παροχή πληροφοριών

Ο εργοδότης πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποι τους στην επιχείρηση να ενημερώνονται για:

- τη νομοθεσία που ισχύει σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας και για τον τρόπο εφαρμογής της από την επιχείρηση
- τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία τους, καθώς και για τα μέτρα προστασίας και πρόληψης
- τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια, την εκκένωση των χώρων σε περίπτωση κινδύνου και για τους εργαζόμενους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων αυτών
- την γραπτή εκτίμηση των κινδύνων, το ειδικό βιβλίο ατυχημάτων, τον κατάλογο των ατυχημάτων και τους διενεργούμενους ελέγχους των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας από τις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας.
- νέες τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα πρόληψης (τεχνική πληροφόρηση)
- νέες πρακτικές και μέτρα προστασίας
- σεμινάρια, ημερίδες κ.λ.π. που μπορούν να παρακολουθήσουν

Οι πληροφορίες για τα παραπάνω θέματα πρέπει να συλλέγονται, να επεξεργάζονται συστηματικά και να διαχέονται με κατάλληλο τρόπο στους ενδιαφερόμενους ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμες και εύχρηστες.

7. Αγορές εξοπλισμού

Πριν την αγορά ενός καινούργιου μηχανήματος, θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι:

- Υπάρχει σήμανση συμμόρφωσης «CE».
- Υπάρχει διαθέσιμο μαζί με το μηχάνημα σχετικό αντίγραφο του εγγράφου της δήλωσης ΕΚ συμμόρφωσης, που εκδίδεται από τον κατασκευαστή ή τον αποκλειστικό αντιπρόσωπό του στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Έχετε ενημερωθεί για τους τυχόν περιορισμούς ή κινδύνους από τη χρήση του μηχανήματος (π.χ. το μηχάνημα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε χώρους με υγρασία ή σε χώρους όπου υπάρχει εκρήξιμη ατμόσφαιρα).
- Διατίθεται εγχειρίδιο που να περιλαμβάνει οδηγίες ασφαλούς συναρμολόγησης, εγκατάστασης, χειρισμού, ρύθμισης και συντήρησης γραμμένο στην Ελληνική γλώσσα.
- Υπάρχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, οι πληροφορίες σχετικά με τα επίπεδα θορύβου και κραδασμών που αφορούν το συγκεκριμένο μηχάνημα.
- Υπάρχουν εμφανείς και κατανοητές προειδοποιητικές σημάνσεις. Στην περίπτωση που στις σημάνσεις υπάρχουν γραπτές οδηγίες, αυτές πρέπει να είναι γραμμένες στην Ελληνική γλώσσα.
- Το μηχάνημα ικανοποιεί τις παρακάτω βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας:
  - Δεν πρέπει να υπάρχουν εκτεθειμένα επικίνδυνα μέρη του μηχανήματος.
  - Πρέπει να υπάρχουν προφυλακτήρες ή άλλα συστήματα προστασίας κατάλληλα τοποθετημένα που να προστατεύουν το χειριστή από επαφή με κινούμενα μέρη.
  - Το μηχάνημα δεν πρέπει να μπορεί να ενεργοποιηθεί εάν οι προφυλακτήρες ή τα συστήματα προστασίας δεν βρίσκονται στη θέση τους. ειδικά στις περιπτώσεις που ο κίνδυνος είναι μεγάλος.
  - Η λειτουργία των οργάνων ελέγχου πρέπει να είναι σαφής και πλήρως κατανοητή.
  - Δεν πρέπει να υπάρχουν εκπομπές σκόνης ή αναθυμιάσεων από τη λειτουργία του μηχανήματος έξω από τα αποδεκτά όρια ή αν παράγονται τέτοιες σκόνης ή αναθυμιάσεις, να είναι δυνατή η τοποθέτηση συστημάτων συλλογής ή και απομάκρυνσης τους.
  - Τα επίπεδα θορύβου και δονήσεων δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα σχετικά όρια.
  - Δεν πρέπει να υπάρχουν εκτεθειμένες πολύ θερμές ή πολύ ψυχρές επιφάνειες.
  - Δεν πρέπει να υπάρχουν εκτεθειμένα μέρη των ηλεκτρικών συστημάτων που τροφοδοτούν ή ελέγχουν το μηχάνημα.

8. Πυρασφάλεια

Στόχος είναι η εξάλειψη ή μείωση στον ελάχιστο δυνατό βαθμό των αποτελεσμάτων σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Βεβαιωθείτε ότι τα μέτρα πυροπροστασίας είναι ικανοποιητικά ανάλογα με την δραστηριότητα στους χώρους εργασίας σας.

Παθητική πυροπροστασία – η δομική πυροπροστασία η οποία περιλαμβάνει μέτρα για εξάλειψη των κινδύνων, περιορισμό επέκτασης και συνεπειών της πυρκαγιάς.

Βεβαιωθείτε ότι:

- έχουν χρησιμοποιηθεί πυράντοχα υλικά
- οι χώροι είναι διαμορφωμένοι για περιορισμό επέκτασης της πυρκαγιάς
- υπάρχουν ασφαλής οδοί διαφυγής και έξοδοι σε εξωτερικούς ασφαλής χώρους
- υπάρχει πάντοτε ασφαλή πρόσβαση για τα πυροσβεστικά οχήματα

Ενεργητική πυροπροστασία – τα κατασταλτικά μέτρα, εξοπλισμός και προγραμματισμένες δραστηριότητες που θα ενεργοποιηθούν με την εκδήλωση της πυρκαγιάς.

Περιλαμβάνονται:

- συστήματα πυρανίχνευσης
- κεντρικό σύστημα ή κινητός εξοπλισμός κατάσβεσης

Μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών που πρέπει να εφαρμόζετε στις επιχειρήσεις:

- απαγόρευση του καπνίσματος
- αποσύνδεση ηλεκτρικού εξοπλισμού και μηχανημάτων από τα σημεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας όταν δεν χρησιμοποιούνται
- αποφυγή εκτέλεσης εργασιών που μπορεί να προκαλέσουν ανάφλεξη κοντά σε εύφλεκτα υλικά
- τακτικός έλεγχος και συντήρηση / επιδιόρθωση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων / παροχών και ηλεκτρικού εξοπλισμού
- αντικατάσταση εύφλεκτων υλικών με μη εύφλεκτα ή λιγότερο εύφλεκτα υλικά
- αποφυγή συσσώρευσης εύφλεκτων υλικών στους χώρους εργασίας
- αποθήκευση εύφλεκτων υλικών σε ειδικές πυρίμαχες αποθήκες με καλό εξαερισμό και πρόνοια για συστήματα συλλογής τυχόν διαρροών

9. Σχεδιασμός, συντήρηση και αναβάθμιση χώρων εργασίας

Σταθερότητα, στερεότητα, αντοχή και ευστάθεια των κτιρίων	Τα κτίρια που στεγάζουν χώρους εργασίας πρέπει να έχουν δομή, στερεότητα, αντοχή και ευστάθεια ανάλογα με το είδος της χρήσης τους.
--	---

Ηλεκτρική εγκατάσταση	Η ηλεκτρική εγκατάσταση πρέπει να σχεδιάζεται και να κατασκευάζεται σύμφωνα με τους κανονισμούς και οποιαδήποτε επέμβαση σ' αυτή θα γίνεται μόνον από αδειούχους ηλεκτρολόγους.
------------------------------	---

<p>Οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου</p>	<p>Οι οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να σχεδιάζονται ανάλογα με την χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων εργασίας καθώς και το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορεί να βρίσκονται στους χώρους αυτούς. • Να διατηρούνται ελεύθερες • Να επισημαίνονται • Να διαθέτουν εφεδρικό φωτισμό επαρκούς έντασης • Να μην φράσσονται από αντικείμενα. <p>Οι θύρες κινδύνου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω • Δεν πρέπει να είναι κλειστές ή να κλειδώνονται • Να μην είναι συρόμενες ή περιστρεφόμενες.
---	--

<p>Δάπεδα</p>	<p>Τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να είναι σταθερά και στέρεα • Να μην παρουσιάζουν επικίνδυνες κλίσεις • Να μην παρουσιάζουν κινδύνους ολισθήματος • Να είναι ομαλά και ελεύθερα προσκρούσεων • Να είναι επαρκούς αντοχής στις κρούσεις, στις τριβές και στα δυναμικά ή στατικά φορτία που δέχονται • Να μην δημιουργούν σκόνη λόγω φθοράς • Να έχουν την δυνατότητα εύκολου καθαρισμού και συντήρησης • Να διατηρούνται καθαρά και ελεύθερα εμποδίων <p>Ανάλογα με τους επί μέρους κινδύνους που παρουσιάζονται από την παραγωγική διαδικασία, τις εγκαταστάσεις και την χρήση τους και την αποθήκευση υλικών, τα δάπεδα των χώρων εργασίας πρέπει να πληρούν και τους παρακάτω όρους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να διαθέτουν κατάλληλο σύστημα αποχέτευσης • Να έχουν επαρκή αντοχή • Να είναι αδιαπτόιστα • Να είναι πυράντοχα • Να συμβάλλουν στην απόσβεση των κραδασμών και των θορύβων. • Να είναι ηλεκτρομονωτικά • Να έχουν επαρκή θερμομόνωση και να διατηρούνται κατά το δυνατόν στεγνά. • Να έχουν πινακίδα με το μέγιστο επιτρεπόμενο φορτίο
----------------------	--

Τοίχοι	<p>Οι τοίχοι και τα διαχωριστικά στοιχεία πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να μπορούν να καθαρίζονται και να συντηρούνται με ευχέρεια και ασφάλεια. • Να είναι λεία και αδιαπτόιστα μέχρι ύψους τουλάχιστον 1,50 μέτρα όπου το απαιτούν λόγοι υγιεινής. • Να είναι πυράντοχοι σε χώρους με άμεσο κίνδυνο φωτιάς. <p>Τα διαφανή τοιχώματα και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλωτά τοιχώματα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να επισημαίνονται ευκρινώς. • να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας.
---------------	---

Οροφές - Στέγες	<p>Οι οροφές των χώρων εργασίας πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να συντηρούνται με ευχέρεια.</p> <p>Η ανάρτηση φορτίων από στοιχεία της στέγης επιτρέπεται μόνον εφόσον τα στοιχεία είναι υπολογισμένα στα προβλεπόμενα φορτία.</p>
------------------------	---

Παράθυρα και φεγγίτες των χώρων	<p>Τα παράθυρα και φεγγίτες των χώρων πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να μπορούν να ανοίγονται, να ρυθμίζονται και να στερεώνονται. • Όταν είναι ανοιχτά να μην αποτελούν κίνδυνο για τους εργαζόμενους. • Να καθαρίζονται χωρίς κινδύνους για τους εργαζόμενους που εκτελούν την εργασία καθώς και για τους εργαζόμενους που ευρίσκονται στα κτίρια και γύρω από αυτά.
--	---

<p>Θύρες και πύλες</p>	<p>Οι θύρες και πύλες πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να είναι επαρκείς σε αριθμό • Να είναι από κατάλληλα υλικά κατασκευασμένες. • Να έχουν κατάλληλες διαστάσεις. • Να ανοίγουν και να κλείνουν με ασφάλεια • Όταν ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις κυκλοφορίας πρέπει να είναι διαφανείς. • Όταν ανοίγουν προς τα πάνω να είναι εφοδιασμένες με σύστημα ασφαλείας. • Όταν είναι διαφανείς: <ul style="list-style-type: none"> ○ να φέρουν επισήμανση ○ να είναι κατασκευασμένες από υλικά ασφαλείας ή ○ να προστατεύονται από τις κρούσεις. • Όταν είναι μηχανοκίνητες να λειτουργούν χωρίς κίνδυνο ατυχημάτων για τους εργαζόμενους. • Όταν είναι συρόμενες να διαθέτουν σύστημα ασφαλείας. • Όταν βρίσκονται στις οδούς διαφυγής πρέπει και να επισημαίνονται κατάλληλα. <p>Πολύ κοντά στις πύλες που προορίζονται κυρίως για την κυκλοφορία οχημάτων πρέπει να υπάρχουν, όταν η διέλευση των πεζών δεν είναι ασφαλής, θύρες κυκλοφορίας των πεζών, που πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς και να είναι διαρκώς ελεύθερες.</p>
-------------------------------	---

<p>Διάδρομοι κυκλοφορίας</p>	<p>Στους διάδρομους κυκλοφορίας, περιλαμβάνονται και τα κλιμακοστάσια, οι μόνιμες σκάλες, οι αποβάθρες και οι εξέδρες φόρτωσης. Οι διάδρομοι κυκλοφορίας πρέπει να σχεδιάζονται, κατασκευάζονται, διαρρυθμίζονται και διατηρούνται έτσι ώστε οι πεζοί ή τα οχήματα να μπορούν να τις χρησιμοποιούν εύκολα με πλήρη ασφάλεια και σύμφωνα με τον προορισμό τους. Δεν πρέπει να δημιουργείται κίνδυνος για τους εργαζόμενους που απασχολούνται κοντά σ' αυτούς.</p> <p>Ο υπολογισμός των διαστάσεων των διαδρόμων κυκλοφορίας προσώπων ή και μεταφορικών μέσων πρέπει να γίνεται με βάση τον αναμενόμενο αριθμό χρηστών και το είδος της επιχείρησης.</p> <p>Εφόσον χρησιμοποιούνται μεταφορικά μέσα στους διαδρόμους κυκλοφορίας, πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να προβλέπεται επαρκής χώρος ασφαλείας για τους πεζούς. • τα οχήματα πρέπει να βρίσκονται σε αρκετή απόσταση από θύρες, πύλες, διαβάσεις πεζών, διαδρόμους και κλιμακοστάσια
-------------------------------------	---

10. Διαδικασίες έκτακτης ανάγκης

Ένα από τα σημαντικότερα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων σε έκτακτες καταστάσεις κινδύνου (πυρκαγιά, σεισμός κλπ.) είναι η ύπαρξη σχεδίου έκτακτης ανάγκης.

Ο εργοδότης οφείλει:

- Να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από εργαζόμενους τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα.
- Να οργανώνει την κατάλληλη υποδομή και να εξασφαλίζει τις κατάλληλες διασυνδέσεις με αρμόδιες εξωτερικές υπηρεσίες προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα θέματα πρώτων βοηθειών, επείγουσας ιατρικής περίθαλψης, διάσωσης και πυρασφάλειας.
- Να ελέγχει τις εγκαταστάσεις και τα μέσα παροχής πρώτων βοηθειών τακτικά, όσον αφορά την πληρότητα και την ικανότητα χρησιμοποίησης τους.

Ο εργοδότης πρέπει μεταξύ άλλων να ορίζει τους εργαζόμενους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από τους εργαζόμενους. Αυτοί οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν λάβει κατάλληλη επιμόρφωση να είναι επαρκείς σε αριθμό και να τίθεται στη διάθεση τους το κατάλληλο υλικό, ανάλογα με το μέγεθος και τους ειδικούς κινδύνους της επιχείρησης και της εγκατάστασης.

Το σχέδιο διαφυγής και διάσωσης πρέπει να αναρτάται σε κατάλληλες θέσεις στους χώρους εργασίας. Το σχέδιο πρέπει να δοκιμάζεται τακτικά, με ασκήσεις ή άλλο πρόσφορο τρόπο, ώστε σε περίπτωση κινδύνου ή καταστροφής να μπορούν οι εργαζόμενοι να διασωθούν.

Ιδιαίτερα για τις περιπτώσεις αντιμετώπισης πυρκαγιάς, απαιτείται η συγκρότηση ομάδας πυροπροστασίας (ανάλογα με τη χρήση του κτιρίου). Η ομάδα πυροπροστασίας εκτελεί συγκεκριμένες ενέργειες που αποβλέπουν στην πρόληψη μεν της πυρκαγιάς, αλλά και την καταστολή της εάν αυτή προκληθεί. Γι' αυτό πρέπει να υπάρχει η κατάλληλη εκπαίδευση.

Γενικά, η διαδικασία του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης πρέπει να βασίζεται στους παρακάτω βασικούς άξονες, αποτελώντας μια χρήσιμη και διδακτική εμπειρία για τους συμμετέχοντες σε αυτήν:

- Εντοπισμός, αναγνώριση και καταγραφή όλων των επικίνδυνων σημείων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν έκτακτη κατάσταση
- Ανάλυση όλων των πιθανών σεναρίων ατυχημάτων (πυρκαγιά, έκρηξη, σεισμός κ.α.).
- Αναγνώριση των περιπλοκών που θα μπορούσαν να υπάρξουν [πχ. αδυναμία χρήσης κάποιας εξόδου κινδύνου, σοβαρός τραυματισμός εργαζόμενου που πρέπει άμεσα να μεταφερθεί, αδυναμία κατάσβεσης πυρκαγιάς με τα υπάρχοντα μέσα κ.λπ.)
- Καταγραφή των διαθέσιμων μέσων αντιμετώπισης και σύγκριση με τα κατ' εκτίμηση αναγκαία μέσα.
- Ορισμός των ρόλων και των αρμοδιοτήτων όσων συμμετέχουν στην αντιμετώπιση (π.χ. ομάδα πυρασφάλειας).

11. Επιτήρηση της υγείας / ιατρικές εξετάσεις

Όπως κρίνεται από τις εκτιμήσεις κινδύνου.

12. Πρώτες βοήθειες

Στους χώρους εργασίας πρέπει να υπάρχει κουτί πρώτων βοηθειών του οποίου η θέση να είναι γνωστή στο προσωπικό. Πρέπει να ορίζεται πρόσωπο υπεύθυνο σε περίπτωση ατυχήματος. Το πρόσωπο αυτό προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση ατυχήματος. Σημαντικό είναι το υπεύθυνο πρόσωπο να κατέχει τουλάχιστο τις βασικές γνώσεις Πρώτων Βοηθειών για περιπτώσεις ανάγκης.

Κουτί πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει και σε όλα τα οχήματα που διακινούνται στο οδικό δίκτυο καθώς επίσης και πυροσβεστήρας ο οποίος να συντηρείται βάση προγράμματος.

Το κουτί των πρώτων βοηθειών πρέπει να είναι αδιάβροχο, καλά σφραγισμένο, με την κατάλληλη σήμανση και δεν πρέπει να περιέχει δισκία ή άλλα φάρμακα. Τα περιεχόμενα των κουτιών Α' Βοηθειών να ελέγχονται τακτικά και να αναπληρώνονται όποτε χρειάζεται.

13. Έλεγχος, αξιολόγηση και αναθεώρηση του συστήματος

Μετά από την εφαρμογή συστήματος Ασφάλειας και Υγείας σε μια επιχείρηση, ακολουθεί η παρακολούθηση των μέτρων προστασίας και πρόληψης έτσι ώστε να διατηρείται η αποτελεσματικότητα αυτών των μέτρων και να εξασφαλίζεται ο έλεγχος των κινδύνων.

Οι πληροφορίες που προκύπτουν από τις δραστηριότητες παρακολούθησης πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και αναθεώρηση του συστήματος με στόχο πάντοτε τη συνεχή βελτίωση.

Η εκτίμηση κινδύνων δεν είναι δραστηριότητα που γίνεται μια για πάντα. Η εκτίμηση πρέπει να επανεξετάζεται και να αναθεωρείται, ανάλογα με τις ανάγκες, για μια σειρά λόγους όπως οι εξής:

- Η εκτίμηση μπορεί να βελτιωθεί
- Τα μέτρα πρόληψης και προστασίας που είναι σε ισχύ είναι ανεπαρκή ή δεν είναι πλέον κατάλληλα

Η διερεύνηση ατυχημάτων που οδήγησαν σε τραυματισμό ή ασθένεια μπορεί να αποκαλύψει την ανάγκη αλλαγών έτσι ώστε να προληφθούν παρόμοια ατυχήματα. Η διερεύνηση παρ' ολίγον απωλειών μπορεί επίσης να αποφέρει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους και να συμβάλει στον προσδιορισμό μέτρων αναγκαίων για τη μείωση των κινδύνων.

14. Σήμανση

Βάσει των Περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμών του 2000, πρέπει στους χώρους εργασίας να υπάρχει σήμανση ασφάλειας και υγείας όταν οι κίνδυνοι δεν μπορούν να αποφευχθούν ή να μειωθούν ικανοποιητικά με άλλα προληπτικά μέτρα. Η σήμανση θα πρέπει όπου ενδείκνυται να αποτελείται από:

- Σήματα διάσωσης ή βοήθειας
- Σήματα πυροσβεστικού υλικού ή εξοπλισμού

- Σήματα απαγόρευσης
- Σήματα προειδοποίησης
- Σήματα υποχρέωσης

15. Επιθεώρηση εξοπλισμού

Οι προδιαγραφές όλου του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται στην εργασία και η συντήρηση αυτού θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τους νόμους και κανονισμούς – Κ.Δ.Π. 444/2001, Κ.Δ.Π. 494/2004.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Εργοστασίων Νόμου, κάθε επιθεωρητέο μηχάνημα πρέπει να επιθεωρείται στα ακόλουθα χρονικά διαστήματα:

- Ανελκυστήρες και αναβατόρια: μια φορά κάθε έξι μήνες,
- Γερανοί και ανυψωτικές συσκευές: μια φορά κάθε δώδεκα μήνες,
- Ατμολέβητες: μια φορά κάθε δώδεκα μήνες,
- Αεροθάλαμοι: μια φορά κάθε είκοσι έξι μήνες.

Ο εργοδότης πρέπει να εξασφαλίζει ότι ο εξοπλισμός εργασίας και όλες οι διατάξεις καλωδίωσης προσφέρονται για χώρους εργασίας και ιδιαίτερα σε χώρους στους οποίους μπορεί να δημιουργηθεί εκρήξιμη ατμόσφαιρα. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ενδεχόμενες συνθήκες του περιβάλλοντος στον κάθε χώρο εργασίας. Ο εξοπλισμός εργασίας πρέπει να είναι δυνατό να συναρμολογείται, να εγκαθίσταται και να τίθεται σε λειτουργία με τρόπο τέτοιο ώστε να μην μπορεί να προκαλέσει έκρηξη. Το σύστημα προστασίας από εκρήξεις θα πρέπει να επιθεωρείται και να συντηρείται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

16. Μέσα Ατομικής Προστασίας

Τι είναι Μέσα Ατομικής Προστασίας;

Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας είναι κάθε εξοπλισμός τον οποίον πρόσωπο στην εργασία πρέπει να φορά ή να κρατά για να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια ή την υγεία του στην εργασία, καθώς και κάθε συμπλήρωμα ή εξάρτημα του εξοπλισμού που εξυπηρετεί αυτό το σκοπό.

Στα Μέσα Ατομικής Προστασίας περιλαμβάνονται κράνη ασφαλείας, γάντια, προστατευτικά ματιών, ρουχισμός πολύ ορατός, παπούτσια ασφαλείας, ζώνες ασφαλείας καθώς και ενδύματα που παρέχουν προστασία από καιρικές συνθήκες.

Πότε χρησιμοποιούνται Μέσα Ατομικής Προστασίας;

Στις περιπτώσεις όπου ο κίνδυνος δεν μπορεί να αποφευχθεί με άλλα τεχνικά μέσα, ή με μέτρα συλλογικής προστασίας, ή με διαφορετικές μεθόδους, ή διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας, χορηγούνται Μέσα Ατομικής Προστασίας δωρεάν από τον εργοδότη και χρησιμοποιούνται από τους εργαζόμενους. Επειδή η αποτελεσματικότητα των Μέσων Ατομικής Προστασίας μπορεί εύκολα να επηρεαστεί π.χ. με ακατάλληλη χρήση και συντήρηση, πρέπει αυτά πάντοτε να θεωρούνται ως η τελευταία γραμμή άμυνας και να χρησιμοποιούνται μόνο όταν ο κίνδυνος δε μπορεί με επάρκεια να τεθεί υπό έλεγχο με άλλα μέσα ή μέτρα.

Επιλογή Μέσων Ατομικής Προστασίας

Οι πιο κάτω παράγοντες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν αξιολογείται η καταλληλότητα των Μέσων Ατομικής Προστασίας:

1. Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας να είναι κατάλληλα για τους ενεχόμενους κινδύνους και τις συνθήκες στο χώρο εργασίας όπου μπορεί να υπάρχει έκθεση στους κινδύνους;
2. Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας να προστατεύουν επαρκώς από τον κίνδυνο χωρίς να δημιουργούν νέους κινδύνους;
3. Μπορεί το Μέσο Ατομικής Προστασίας να ρυθμιστεί στις ανάγκες του χρήστη;
4. Έχει ληφθεί υπόψη η κατάσταση της υγείας των προσώπων που χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο Μέσο Ατομικής Προστασίας;
5. Ποιες είναι οι ανάγκες της εργασίας και ποιες οι απαιτήσεις που τίθενται στο χρήστη;
6. Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται περισσότερα από ένα Μέσο Ατομικής Προστασίας αυτά είναι συμβατά μεταξύ τους;

Εκπαίδευση

Ο χρήστης πρέπει να είναι ενήμερος για την αναγκαιότητα χρήσης των Μέσων Ατομικής Προστασίας, τότε πρέπει να χρησιμοποιούνται, να επιδιορθώνονται ή να αντικαθίστανται και ποιες είναι οι δυνατότητες ή οι περιορισμοί τους. Γι' αυτό οι εργοδότες πρέπει να παρέχουν εκπαίδευση στα πρόσωπα που χρησιμοποιούν τα μέσα αυτά και να τους ενημερώνουν για τυχόν εξελίξεις πάνω σε θέματα ατομικής προστασίας.

Επίβλεψη

Σημαντική είναι επίσης και η ύπαρξη επίβλεψης για τη σωστή χρήση των Μέσων Ατομικής Προστασίας. Επειδή τα Μέσα Ατομικής Προστασίας είναι η τελευταία επιλογή προστασίας αφού όλοι οι άλλοι τρόποι προστασίας που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν έχουν αποτύχει (τουλάχιστον μερικώς), είναι σημαντικό να χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια της έκθεσης στον κίνδυνο. Οι εργοδότες οφείλουν να ελέγχουν τακτικά τη χρήση των Μέσων Ατομικής Προστασίας και να διερευνούν πλήρως όλους τους λόγους για τους οποίους οι εργαζόμενοι δεν τα χρησιμοποιούν.

Σήμανση

Η κατάλληλη σήμανση επιβάλλεται να υπάρχει στους χώρους εργασίας ώστε να υπενθυμίζει την ανάγκη για χρήση των Μέσων Ατομικής Προστασίας.

Συντήρηση

Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας πρέπει να ελέγχονται και να φυλάγονται κατάλληλα όταν δεν χρησιμοποιούνται. Πρέπει να διατηρούνται καθαρά και σε καλή κατάσταση και πρέπει να ακολουθούνται πιστά οι οδηγίες του κατασκευαστή.

Απλή συντήρηση των Μέσων Ατομικής Προστασίας μπορεί να γίνεται από τον εκπαιδευμένο χρήστη αλλά πιο εξειδικευμένες επιδιορθώσεις πρέπει να γίνονται μόνο από ειδικούς.

Όλα τα Μέσα Ατομικής Προστασίας πρέπει να έχουν τη σήμανση CE, δηλαδή πρέπει να πληρούν τις πρόνοιες των περί Βασικών Απαιτήσεων (Μέσα Ατομικής Προστασίας) Κανονισμών του 2003 (Κ.Δ.Π. 315/2003), καθώς επίσης και τη σχετική νομοθεσία.

17. Υγειονομικές Διευκολύνσεις

Οι χώροι εργασίας πρέπει να διαθέτουν κατάλληλες υγειονομικές διευκολύνσεις για πλήση και καθαρισμό ανάλογα με τη φύση των εργασιών. Επίσης πρέπει να παρέχεται επαρκής ποσότητα πόσιμου νερού σε κατάλληλα σημεία των εγκαταστάσεων.

1. Διευκολύνσεις καθαρισμού

Αριθμός εργοδοτούμενων που διακόπτουν την εργασία ταυτόχρονα	Ελάχιστος αριθμός νιπτήρων
Έως 7	1
Έως 14	2
Ανά 10 επιπλέον	1

2. Υγειονομικές διευκολύνσεις

Αριθμός ανδρών εργοδοτούμενων	Ελάχιστος αριθμός υγειονομικών διευκολύνσεων
Έως 15	1
Έως 25	2
Έως 50	3
Έως 75	4
Ανά 35 επιπλέον	1

Αριθμός γυναικών εργοδοτούμενων	Ελάχιστος αριθμός αποχωρητηρίων
Έως 15	1
Έως 25	2
Έως 50	3
Έως 70	4
Ανά 35 επιπλέον	1

Χώροι φύλαξης ιματισμού και μέσων ατομικής προστασίας – αποδυτήρια

Πρέπει να υπάρχουν κατάλληλοι χώροι για φύλαξη των ενδυμάτων και των μέσων ατομικής προστασίας. Σε περίπτωση που πρέπει να χρησιμοποιούν ειδικά ενδύματα εργασίας να τους παρέχονται αποδυτήρια επαρκών διαστάσεων με καθίσματα.

Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν πρέπει να υπάρχουν ξεχωριστά ερμάρια για τον ιματισμό εργασίας και για την ιδιωτική περιβολή των εργαζομένων.

Χώροι ανάπαυσης

Σε χώρους εργασίας όπου ο αριθμός των εργοδοτούμενων ή η φύση των εργασιών το επιβάλλουν πρέπει να παρέχεται κατάλληλος χώρος ανάπαυσης.

Μειονεκτούντα πρόσωπα στην εργασία

Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι κατά τέτοιο τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των μειονεκτούντων προσώπων στην εργασία.

Λουτρά (ντους), νιπτήρες

Εφόσον επιβάλλεται από το είδος της δραστηριότητας ή από την υγιεινή, πρέπει να υπάρχουν επαρκή και κατάλληλα λουτρά (ντους) στη διάθεση των εργαζομένων, χωριστά για τους άνδρες και τις γυναίκες.

Τα λουτρά πρέπει να έχουν:

- επαρκείς διαστάσεις.
- τρεχούμενο νερό, ζεστό και κρύο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Χρήσιμοι Ορισμοί και Συντομογραφίες

Χρήσιμοι ορισμοί και συντομογραφίες

Ασφάλεια	Κατάσταση στην οποία οι κίνδυνοι για τους ανθρώπους ή για πρόκληση ζημιών έχουν περιοριστεί σε αποδεκτό επίπεδο.
Ατύχημα	Ασυνεχές συμβάν το οποίο προκαλεί σωματική ή πνευματική βλάβη ή απώλεια ζωής.
ΑΥΕ	Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία
Εγγενής Ασφάλεια	Η πρόληψη κινδύνων στην πηγή τους με έμφαση στην αντικατάσταση των επικίνδυνων καταστάσεων, διαδικασιών, υλικών, ενεργειών κατά τη φάση του σχεδιασμού του χώρου ή της εγκατάστασης ή διαμόρφωσης της θέσης εργασίας.
Εκπρόσωπος των εργαζομένων / Επιτροπή ΑΥΕ	Εκλεγμένο/α πρόσωπο/α από τους εργαζομένους μέσα στην επιχείρηση, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, ώστε σύμφωνα με τη νομοθεσία να εκπροσωπεί/ουν τους εργαζόμενους, όσον αφορά τα ζητήματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία.
Εκτίμηση Κινδύνου (ΕΚ)	Η διαδικασία εκτίμησης των πηγών κινδύνου για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων κατά την εργασία, λόγω επικινδυνότητας των συνθηκών εργασίας. Η πραγματοποίηση της ΕτΕΚ αποτελεί υποχρέωση του εργοδότη (Κ.Δ.Π. 173 / 2002).
Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης	Φυσικά Πρόσωπα τα οποία έχουν εγκριθεί από τον Αρχιεπιθεωρητή ως Εγκεκριμένα Πρόσωπα για να δύνανται να διεξάγουν δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων και να προσφέρουν τις υπηρεσίες αυτές σε εργοδότες ή σε αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα.
Επαγγελματική ασθένεια	Οποιαδήποτε ασθένεια κρίνεται ότι έχει προκληθεί ή χειροτερέψει λόγω των εργασιακών δραστηριοτήτων του ασθενούς.
Επαγγελματικός Κίνδυνος	Ο κίνδυνος πρόκλησης εργατικού ατυχήματος, επαγγελματικής ασθένειας ή συμβάντος λόγω των συνθηκών εργασίας.
Επιχείρηση / Οργανισμός	Κάθε επιχείρηση, εκμετάλλευση, εγκατάσταση και εργασία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσεται.
Εργαζόμενος	Κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευομένων.
Εργατικό ατύχημα	Οποιοδήποτε τυχαίο, μη προσχεδιασμένο συμβάν κατά τη διάρκεια της εργασίας το οποίο προκαλεί τραυματισμό ή βλάβη της υγείας του εργαζομένου. Τα τροχαία ατυχήματα από και προς τον τόπο εργασίας θεωρούνται εργατικά ατυχήματα.
Εργοδότης	Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και έχει την ευθύνη για την επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση.

Μέσα Ατομικής Προστασίας	Μέσα Ατομικής Προστασίας - κάθε εξοπλισμός τον οποίον πρόσωπο στην εργασία πρέπει να φορά ή να κρατά για να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια ή την υγεία του στην εργασία, καθώς και κάθε συμπλήρωμα ή εξάρτημα του εξοπλισμού που εξυπηρετεί αυτό το σκοπό
Παρ' ολίγον ατύχημα	Συμβάν το οποίο έχει μεγάλη πιθανότητα να εξελιχθεί σε εργατικό ατύχημα, χωρίς τελικά να συμβεί κάτι τέτοιο και το οποίο ενδέχεται να προκαλέσει ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω: <ul style="list-style-type: none"> • καταστροφή περιουσιακών στοιχείων, εγκαταστάσεων, προϊόντων ή του περιβάλλοντος, • απώλειες παραγωγής, • υποχρεώσεις αποζημίωσης.
Πηγή Κινδύνου	Η πηγή ή η κατάσταση με πιθανότητα βλάβης, υπό την έννοια του τραυματισμού, της ασθένειας, της καταστροφής περιουσίας, του περιβάλλοντος ή συνδυασμού αυτών.
Πρόληψη	Το σύνολο των μέτρων που λαμβάνονται ή προβλέπονται καθόλα τα στάδια της δραστηριότητας της επιχείρησης, με στόχο την αποφυγή ή τη μείωση των επαγγελματικών κινδύνων.
Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία - ΣΔΑΥΕ	Συστηματική και ολοκληρωμένη προσέγγιση, για την υλοποίηση όλων των ενεργειών που πρέπει να γίνονται για τον σχεδιασμό, εφαρμογή και συνεχή βελτίωση, για την αποτελεσματική διαχείριση των θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.
ΤΕΕ	Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας
Τόπος εργασίας	Κάθε χώρος όπου βρίσκονται ή μεταβαίνουν οι εργαζόμενοι εξ αιτίας της εργασίας τους και που είναι κάτω από τον έλεγχο του εργοδότη.
Τρίτα πρόσωπα	Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο μπορεί να επηρεαστεί από τη δραστηριότητα της επιχείρησης.
Υγεία	Υγεία είναι η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας του ανθρώπου και όχι μόνο η απουσία νόσου ή αναπηρίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πρόγραμμα Δράσης

Πρόγραμμα δράσης

Στόχος	Ενέργειες	Υπεύθυνος	Χρονικά πλαίσια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

**Δείγμα Πολιτικής για την
Ασφάλεια και Υγεία στην
Εργασία**

Δείγμα Πολιτικής για την Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία

Η επιχείρηση αποδίδει μεγάλη σημασία στην Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία και έχει θέσει ως στόχο τη συνεχή βελτίωση της λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τους εργαζόμενους, συνεργάτες και οποιαδήποτε τρίτα πρόσωπα μπορούν να επηρεαστούν από τις εργασίες της. Για επίτευξη του πιο πάνω στόχου η επιχείρηση έχει σχεδιάσει και εφαρμόζει σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και υγείας στην εργασία σύμφωνα με τους Νόμους και Κανονισμούς περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

Για επίτευξη του σκοπού αυτού η επιχείρηση έχει θέσει τους πιο κάτω στόχους:

- Τη δημιουργία και διατήρηση ενός ασφαλούς και υγιούς περιβάλλοντος και εξάλειψη των συνθηκών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε δραστηριότητες με μη αμελητέα πιθανότητα αρνητικών επιπτώσεων
- Προγραμματισμό και εκτέλεση όλων των εργασιών δίνοντας προτεραιότητα και μεγάλη σημασία στην Ασφάλεια και Υγεία των εργαζομένων, συνεργατών και άλλων ενδιαφερομένων μερών έτσι ώστε να διεξάγει όλες τις δραστηριότητες της χωρίς ατυχήματα
- Πλήρης συμμόρφωση με την σχετική νομοθεσία
- Συνεχή κατάρτιση, ανάπτυξη της επάρκειας και αξιολόγηση του προσωπικού στην χρήση μηχανημάτων και εξοπλισμού, στη χρήση χημικών ουσιών και στη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων και συνεχή ευαισθητοποίηση του σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία
- Διεξαγωγή μελετών εκτίμησης του κινδύνου για λήψη αποφάσεων σε μέτρα πρόληψης και προστασίας
- Διάθεση σε όλο το προσωπικό της όλου του απαραίτητου εξοπλισμού, πληροφόρησης και εκπαίδευσης για την διεκπεραίωση της εργασίας τους χωρίς ατυχήματα
- Διάθεση στο προσωπικό και σε οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο κρίνεται αναγκαίο, όλων των απαραίτητων μέσων ατομικής προστασίας και εκπαίδευση τους στη χρήση, φύλαξη και συντήρηση τους.

Στην επιχείρηση όλο το προσωπικό έχει την ευθύνη να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα και προφυλάξεις για την ασφάλεια και υγεία τόσο των ιδίων όσο και οποιωνδήποτε άλλων προσώπων τα οποία μπορεί να επηρεαστούν από τις εργασίες της επιχείρησής μας.

Η διεύθυνση της επιχείρησης έχει την ευθύνη για γνωστοποίηση των ατυχημάτων, επαγγελματικών νόσων και επικίνδυνων συμβάντων που συμβαίνουν στους χώρους εργασίας της.

Η τήρηση των Νόμων και Κανονισμών περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία αναμένεται να οδηγήσει:

- Στον έγκαιρο εντοπισμό και πρόληψη των κινδύνων
- Στη σωστή πληροφόρηση και εκπαίδευση των εργαζομένων
- Στην ανάπτυξη και διατήρηση της πεποίθησης ότι η ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων αποτελεί θέμα πρώτης προτεραιότητας.

Η πολιτική της επιχείρησης είναι διαθέσιμη σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και παρακολουθείτε συνεχώς έτσι ώστε να παραμένει σχετική και κατάλληλη για την επιχείρηση.

Διευθυντής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Πίνακες Ελέγχου

- A. Οικονομικές δραστηριότητες
- B. Ειδικοί κίνδυνοι
- Γ. Οριζόντια θέματα

Προσοχή

Οι πίνακες ελέγχου να χρησιμοποιούνται μόνο ως κατευθυντήριες γραμμές.
Πλήρεις πληροφορίες υπάρχουν στους νόμους και κανονισμούς.

A. Οικονομικές δραστηριότητες

Περιεχόμενα

1. Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών
2. Βιομηχανία Ξύλου και Κατασκευή Προϊόντων από Ξύλο - Κατασκευή Επίπλων
3. Κατασκευή μη Μεταλλικών Ορυκτών Προϊόντων (π.χ. Τουβλοποιεία)
4. Κομμωτήρια
5. Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
6. Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Μοτοσυκλετών
7. Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί (για Τράπεζες, Ασφαλιστικές Εταιρείες και Συνεργατικά Ιδρύματα)
8. Κατασκευή Μεταλλικών Προϊόντων με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη Εξοπλισμού
9. Γραφεία
10. Καταστήματα
11. Κατασκευές
12. Νοσηλευτικές Μονάδες

1. Πίνακας Ελέγχου - Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Ολισθηρά πατώματα • Κινούμενα μέρη μηχανημάτων • Ζεστά ή πολύ κρύα αντικείμενα και επιφάνειες • Ζεματιστά υγρά • Διακίνηση οχημάτων και προσωπικού • Κακή διάταξη χώρων και θέσεων εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Παραλαβή / παράδοση υλικών και εμπορευμάτων • Χειρωνακτική εργασία • Διακίνηση φορτίων • Διαρροή αμμωνίας • Χημικές ουσίες • Εργασία σε ψυγεία
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • Τραυματισμός, σπάσιμο οστών, μώλωπες • Απώλεια μελών του σώματος ή και θάνατος • Εγκαύματα • Ζημιά σε περιουσία • Σύγκρουση οχημάτων με πεζούς και εγκαταστάσεις • Μυοσκελετικά προβλήματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναπνευστικά προβλήματα • Έκρηξη • Πυρκαγιά • Τύφλωση • Παγίδευση • Κρουοπαγήματα
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Τακτικός έλεγχος και καθαρισμός υδρορροών • Καθαρισμός πατωμάτων και χρήση αντιολισθητικών υποδημάτων • Εφαρμογή στερεών προφυλακτήρων στα κινούμενα μέρη των μηχανημάτων • Εγκατάσταση συστήματος για διακοπή της λειτουργίας των μηχανημάτων κατά τη συντήρηση • Εγκατάσταση διακοπών έκτακτης ανάγκης στα μηχανήματα • Συστηματική συντήρηση μηχανημάτων, εξοπλισμού και οχημάτων • Οργάνωση χώρων εργασίας και διακίνησης προσώπων και οχημάτων • Τοποθέτηση διαγράμμισης στους διαδρόμους διακίνησης οχημάτων • Προγραμματισμός διακινήσεων • Χρήση μηχανικών μέσων για διακίνηση φορτίων • Ασφαλής διακίνηση, αποθήκευση και χρήση χημικών ουσιών • Ασφάλιση φιαλών με αέρια σε στερεό σημείο • Έλεγχος για διαρροές επικίνδυνων αερίων – αμμωνία • Σήμανση • Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας • Συνεχής κατάρτιση του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία 	

2. Πίνακας Ελέγχου - Βιομηχανία Ξύλου και Κατασκευή Προϊόντων από Ξύλο – Κατασκευή Επίπλων

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Κοπτικά εργαλεία / Εργαλεία χειρός / Αιχμηρά αντικείμενα • Θόρυβος • Πτητικές οργανικές ενώσεις • Σκόνη • Ανεπαρκής εξαερισμός • Κινούμενα μέρη μηχανημάτων • Ακαταστασία • Μικροοργανισμοί στα ξύλα • Ηλεκτρισμός • Εύφλεκτα υλικά • Συσσώρευση σκόνης στα σιλό 	<ul style="list-style-type: none"> • Χημικές ουσίες • Χειρωνακτική εργασία • Αιχμές στο ξύλο (ξανίδες) • Διακίνηση φορτίων σε δημόσιους χώρους • Δονήσεις • Ακατάλληλος φωτισμός • Διακίνηση οχημάτων και προσωπικού • Κακή διάταξη χώρων και θέσεων εργασίας • Παραλαβή / παράδοση υλικών και εμπορευμάτων
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • Τραυματισμός χειριστών εργαλείων • Απώλεια μελών του σώματος ή και θάνατος • Μείωση ή απώλεια ακοής • Αναπνευστικά προβλήματα • Τραυματισμός από πτώση • Αλλεργία σε μικροοργανισμούς του ξύλου • Ηλεκτροπληξία • Έκρηξη • Πυρκαγιά • Μυοσκελετικά προβλήματα • Δερματικά προβλήματα στα χέρια 	<ul style="list-style-type: none"> • Ζημιά σε περιουσία • Ατυχήματα • Πονοκέφαλοι, • Ναυτία και αϋπνία • Μυοσκελετικά Προβλήματα • Πόνος και βλάβη στις αρθρώσεις • Σύνδρομο Λευκού Δακτύλου (white finger (VWF)) • Προβλήματα στα μάτια • Ατυχήματα λόγω κακής ορατότητας • Σύγκρουση οχημάτων με πεζούς και εγκαταστάσεις
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Ξυλουργικών Μηχανημάτων Κανονισμοί του 1973 (Κ.Δ.Π. 279/1973)</i> • <i>Οι περί Ξυλουργικών Μηχανημάτων Κανονισμοί του 1988 (Κ.Δ.Π. 311/1988)</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Σωστή επιλογή εργαλείων και εξοπλισμού • Απομόνωση του θορύβου • Εγκατάσταση συστημάτων τοπικού και γενικού εξαερισμού • Εφαρμογή στερεών προφυλακτήρων στα κινούμενα μέρη των μηχανημάτων • Εγκατάσταση συστήματος για διακοπή της λειτουργίας των μηχανημάτων κατά τη συντήρηση • Εγκατάσταση διακοπών έκτακτης ανάγκης στα μηχανήματα • Αυστηρή απαγόρευση και παρακολούθηση μη επέμβασης στα συστήματα ασφαλείας των μηχανημάτων • Συστηματική συντήρηση μηχανημάτων, εξοπλισμού και οχημάτων • Διατήρηση των χώρων εργασίας καθαρών και συγυρισμένων 	

- Διαχωρισμός του χώρου σε πυροδιαμερίσματα
- Φύλαξη χημικών ουσιών (μπογιές, διαλύτες κλπ.) σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους
- Εργονομικός σχεδιασμός των θέσεων εργασίας
- Τοποθέτηση διαγράμμισης στους διαδρόμους διακίνησης οχημάτων
- Χρήση αναπνευστικών συσκευών για εκτέλεση εργασιών σε θαλάμους ψεκασμού
- Σήμανση
- Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας
- Συνεχής κατάρτιση του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία
- Βλέπε μέτρα προστασίας και πρόληψης για «Διακίνηση φορτίων στο οδικό δίκτυο» - Πίνακας Ελέγχου 20 – Ειδικό Κίνδυνο

3. Πίνακας Ελέγχου - Κατασκευή μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Λανθασμένες κινήσεις και στάσεις σώματος • Φόρτωμα / ξεφόρτωμα υλικών • Ζεστά αντικείμενα και επιφάνειες, φλόγες • Κινούμενα μέρη μηχανημάτων • Ασυγύριστοι χώροι εργασίας • Εργασία σε περιορισμένο χώρο • Εργασία σε εξωτερικούς χώρους 	<ul style="list-style-type: none"> • Διακίνηση φορτίων • Σκόνη • Ηλεκτρισμός • Υγρό πάτωμα ή παρουσία λάσπης • Θόρυβος • Υγραέριο / Πετρέλαιο
Πιθανά αποτελέσματα	
<ul style="list-style-type: none"> • Χρόνιες μυοσκελετικές παθήσεις • Εγκαύματα • Απώλεια μελών του σώματος ή και θάνατος • Τραυματισμός από πτώση • Ασφυξία • Αναπνευστικά προβλήματα • Παγίδευση • Καταπόνηση σώματος 	<ul style="list-style-type: none"> • Κρουαλογήματα, ηλίαση • Ζημιά σε περιουσία • Ηλεκτροπληξία • Σπάσιμο οστών • Μείωση ή απώλεια ακοής • Πυρκαγιά • Έκρηξη
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση μηχανικών μέσων για τη διακίνηση φορτίων όπου είναι δυνατόν • Εφαρμογή στερεών προφυλακτών στα κινούμενα μέρη των μηχανημάτων • Εγκατάσταση συστήματος για διακοπή της λειτουργίας των μηχανημάτων κατά τη συντήρηση • Εγκατάσταση διακοπών έκτακτης ανάγκης στα μηχανήματα • Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας • Αποφυγή θερμικής ακτινοβολίας • Οργάνωση χώρων εργασίας και διακίνησης προσωπικού και οχημάτων • Εγκατάσταση συστημάτων τοπικού και γενικού εξαερισμού • Σήμανση • Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας • Συνεχής κατάρτιση του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία 	

4. Πίνακας Ελέγχου - Κομμωτήρια

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Πάτωμα με τρίχες • Βιολογικοί παράγοντες • Μικροτραυματισμοί στα χέρια • Χρήση χημικών βαφών • Αιωρούμενα σταγονίδια από τη χρήση σπρέι μαλλιών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ωράρια εργασίας • Επίπονες στάσεις εργασίας – ορθοστασία • Άγχος προσωπικού – ιδιαίτερα σε περιπτώσεις αιχμής • Ταχύτητα εργασίας • Θόρυβος
Πιθανά αποτελέσματα	
<ul style="list-style-type: none"> • Τραυματισμός, μώλωπες από γλίστρημα και πτώση • AIDS, ηπατίτιδα και άλλες μεταδοτικές ασθένειες • Χρόνια δερματίτιδα • Αναπνευστικά προβλήματα • Άσθμα 	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα στα άκρα – φλεβίτιδα, κίρσοι • Μυοσκελετικά προβλήματα • Ψυχολογικά προβλήματα • Τραυματισμοί στα χέρια • Προβλήματα ακοής
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 144/2001)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 230/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 470/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Συχνό καθάρισμα του πατώματος • Χρήση γαντιών μιας χρήσης ιδίως όταν ο πελάτης / πελάτισσα έχει πληγές ή σπυριά • Αποστείρωση εργαλείων • Άμεση χρήση αντισηπτικών και Α' Βοηθειών • Αποφυγή εισπνοής αναθυμιάσεων • Αντικατάσταση χημικών ουσιών με άλλες λιγότερο επικίνδυνες • Εγκατάσταση συστημάτων τοπικού και γενικού εξαερισμού • Εργονομικός σχεδιασμός θέσεων εργασίας • Επιλογή εργαλείων σχεδιασμένων εργονομικά • Εναλλαγές εργασιών • Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας 	

5. Πίνακας Ελέγχου - Ξενοδοχεία και εστιατόρια

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Αιχμηρά αντικείμενα • Σπασμένα γυαλιά, κεραμικά • Θερμές επιφάνειες • Ζεματιστά υγρά • Υγραέριο, πετρέλαιο • Εύφλεκτα υλικά • Χημικές ουσίες • Ολισθηρές επιφάνειες • Χειρωνακτική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων • Ηλεκτρισμός • Μικροβιολογικοί / βιολογικοί • Βία από επισκέπτη • Λανθασμένο στοίβαγμα υλικών • Απουσία φωτισμού έκτακτης ανάγκης • Συντήρηση εξωτερικών χώρων • Ασυντήρητο σύστημα κλιματισμού /θέρμανσης
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • Κοψίματα στα δάκτυλα • Εγκαύματα • Φωτιά • Έκρηξη • Αναπνευστικά προβλήματα • Τραυματισμός από πτώση • Μυοσκελετικά προβλήματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτροπληξία • Δηλητηρίαση από μικροβιοκτόνα και διάφορες ουσίες καθαρισμού • Τραυματισμός από τρίτα πρόσωπα (βία) • Τραυματισμός από πτώση υλικών • Παγίδευση • Πτώση από ύψος • Νόσος των λεγεωνάριων
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 144/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση κατάλληλου εξοπλισμού για κάθε εργασία • Συστηματική συντήρηση μηχανημάτων και εξοπλισμού • Καθαρισμός πατωμάτων και χρήση προειδοποιητικών πινακίδων για ολισθηρό πάτωμα • Χρήση μηχανικών μέσων για διακίνηση φορτίων • Ασφαλής διακίνηση, αποθήκευση και χρήση χημικών ουσιών • Ύπαρξη ασφαλών και επαρκών οδών διαφυγής και εξόδων κινδύνου ανάλογα με τα πρόσωπα που υπάρχουν στο χώρο. • Εγκατάσταση φωτισμού έκτακτης ανάγκης • Ανάρτηση σχεδίου εκκένωσης σε διάφορους χώρους εργασίας • Τοποθέτηση στους διάφορους χώρους εργασίας επαρκούς και κατάλληλου εξοπλισμού κατάσβεσης της πυρκαγιάς • Σωστός σχεδιασμός χώρων εργασίας • Βλέπε μέτρα προστασίας και πρόληψης για «Εργασία σε εξωτερικούς χώρους» - Πίνακας Ελέγχου 11 – Ειδικοί Κίνδυνοι • Τακτικός καθαρισμός των συστημάτων νερού, κλιματισμού, θέρμανσης και εξαερισμού • Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας • Σήμανση • Συνεχής κατάρτιση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία 	

6. Πίνακας Ελέγχου - Επιδιόρθωση αυτοκινήτων και Μοτοσικλετών

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Χειρισμός εύφλεκτων υλικών • Ακατάλληλα στηρίγματα ή ελαττωματικός ανυψωτικός μηχανισμός • Ανύψωση βαρειών αντικειμένων με γερανό / παλάγκο • Ακατάστατο πάτωμα – ολισθηρό πάτωμα • Έκθεση σε καμένα λάδια / πετρελαιοειδή / υγρά μπαταρίας κτλ • Έκθεση σε θερμές επιφάνειες • Έκθεση σε αναθυμιάσεις / καυσαέρια 	<ul style="list-style-type: none"> • Θερμές εργασίες • Ηλεκτρισμός • Κινούμενα μέρη μηχανών • Χειρισμός αιχμηρών αντικειμένων • Ανύψωση βαρειών αντικειμένων με τα χέρια • Ορθοστασία / πέσιμο/ δόλωμα / τέντωμα • Έκθεση σε μπογιές / διαλύτες • Ανοικτά φρεάτια • Απώσπαση της προσοχής από τρίτα πρόσωπα στο χώρο εργασίας • Ελατήρια, αέρας υπό πίεση
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • Πυρκαγιά • Παγίδευση / συμπίεση κάτω από αυτοκίνητα ή άλλα βαριά αντικείμενα • Γλίστρημα / σκουντούφλημα / πτώση • Εγκαύματα • Αναπνευστικά προβλήματα • Ηλεκτροπληξία • Απώλεια μελών του σώματος ή και θάνατος • Κοψίματα στα χέρια 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπερένταση / σωματική καταπόνηση • Δερματικά προβλήματα • Αναπνευστικά προβλήματα • Τραυματισμός από πτώση • Τραυματισμοί • Πτώση από ύψος • Τραυματισμοί στα ματιά
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 230/2002)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Φύλαξη εύφλεκτων ουσιών σε πυροδιαμερίσματα • Τακτική συντήρηση όλου του εξοπλισμού εργασίας • Αγορά εξοπλισμού που φέρει σήμανση CE • Διατήρηση των χώρων εργασίας καθαρών και συγυρισμένων • Άμεσος καθαρισμός οποιωνδήποτε υγρών χυθούν στο πάτωμα • Εφοδιασμό του χώρου εργασίας με επαρκή φωτισμό και εξαερισμό • Σχεδιασμός και οργάνωση των θέσεων εργασίας • Χρήση μηχανικών μέσων για τη διακίνηση φορτίων όπου αυτό είναι δυνατό • Εφαρμογή στερεών προφυλακτῆρων στα κινούμενα μέρη των μηχανημάτων • Εγκατάσταση συστήματος για διακοπή της λειτουργίας των μηχανημάτων κατά τη συντήρηση • Εγκατάσταση διακοπών έκτακτης ανάγκης στα μηχανήματα • Χρήση κατάλληλων εργαλείων • Τακτικός έλεγχος ηλεκτρικής εγκατάστασης και ηλεκτρικών εργαλείων από αδειούχο ηλεκτρολόγο • Ασφαλή κάλυψη των λάκκων ελέγχου των αυτοκινήτων μετά την εργασία, για αποφυγή πτώσεων 	

- Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας
- Σήμανση
- Συνεχής κατάρτιση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία

7. Πίνακας Ελέγχου - Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Ασυγύριστοι χώροι εργασίας • Στενοί χώροι εργασίας • Συνωστισμός • Ηλεκτρισμός • Χειρωνακτική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Άγχος – κακή οργάνωση εργασίας • Ρυθμός εργασίας • Ακατάλληλο περιβάλλον – φωτισμός, εξαερισμός, θόρυβος • Βία από πελάτη
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • Σκουντουφλήματα / πτώσεις • Ηλεκτροπληξία • Μυοσκελετικά προβλήματα • Ψυχολογικά προβλήματα • Λάθη στην εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα στα μάτια • Δυσφορία • Κούραση • Τραυματισμός από τρίτα πρόσωπα (βία)
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία με Εξοπλισμό με Οθόνη Οπτικής Απεικόνισης Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 455/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Διατήρηση των χώρων εργασίας, αποθηκευτικών χώρων και κοινόχρηστων χώρων καθαρών και συγυρισμένων • Σχεδιασμός και οργάνωση των θέσεων εργασίας • Αποφυγή συνωστισμού στους χώρους εργασίας και διακίνησης του προσωπικού • Εφοδιασμός του χώρου εργασίας με επαρκή φωτισμό και εξαερισμό • Τακτικός έλεγχος ηλεκτρικής εγκατάστασης και ηλεκτρικού εξοπλισμού από αδειούχο ηλεκτρολόγο • Εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού ρευματοδοτών έτσι ώστε να μην υπερφορτώνονται τα πολύπριζα • Διατήρηση των καλωδίων των ηλεκτρικών συσκευών συγυρισμένων ώστε να μην προκαλούν κίνδυνο πτώσης λόγω μπουρδουκλώματος • Απαγόρευση υπερφόρτωσης των παροχών του ηλεκτρικού ρεύματος • Ύπαρξη ασφαλών και επαρκών οδών διαφυγής και εξόδων κινδύνου ανάλογα με τα πρόσωπα που υπάρχουν στο χώρο • Να υπάρχουν σε ευδιάκριτους χώρους αναρτημένα σχέδια εκκένωσης • Εφοδιασμός του χώρου με επαρκή και κατάλληλο εξοπλισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς • Παροχή κατάλληλων και επαρκών χώρων υγειονομικών διευκολύνσεων και ευημερίας του προσωπικού • Σήμανση 	

8. Πίνακας Ελέγχου - Κατασκευή Μεταλλικών Προϊόντων με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη Εξοπλισμού

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Ανύψωση / μετακίνηση βαρειών αντικειμένων με τα χέρια • Ανύψωση / μετακίνηση βαρειών αντικειμένων με γερανό / μηχανικά μέσα • Πτώση αντικειμένων / εργαλείων • Ακαταστασία χώρων εργασίας • Εργασία σε ύψος • Εργασία σε περιορισμένο / περικλειστο χώρο • θερμές επιφάνειες • Αναθυμιάσεις από ηλεκτροσυγκολλήσεις / κοψίματα / σμηριλιαρίσματα μετάλλων • Πτητικές οργανικές ενώσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Καπνός ηλεκτροσυγκόλλησης • Σπινθήρες και μικρά μεταλλικά σωματίδια από κοψίματα / σμηριλιαρίσματα μετάλλων • Χρήση εύφλεκτων υλικών (π.χ. ασετιλίνη , υγραέριο) • Έκθεση σε ηλεκτρικό εναλλασσόμενο / συνεχές ρεύμα • Χρήση ηλεκτρικών / πνευματικών εργαλείων • Χειρισμός αιχμηρών αντικειμένων • Χειρισμός μηχανημάτων με κινούμενα / περιστρεφόμενα μέρη • Έκθεση σε τοξικές ουσίες (π.χ. αμιάντος, μόλυβδος) • Ορθοστασία / πέσιμο/ δίπλωμα / τέντωμα
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • Καταπόνηση σπονδυλικής στήλης • Τραυματισμός από πτώση αντικειμένων • Παγίδευση / συμπίεση κάτω από μηχανήματα / μεταλλικά προϊόντα • Γλίστρημα / σκουντούφλημα / πτώση λόγω σιδηρικών / μηχανημάτων / εργαλείων στο πάτωμα • Πτώση από ύψος • Ασφυξία • Αναπνευστικά προβλήματα • Παγίδευση • Έκρηξη • Καταπόνηση σώματος • Εγκαύματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναπνευστικά προβλήματα • Λιποθυμία • Πυρκαγιά • Τραυματισμοί στα μάτια • Ηλεκτροπληξία • Τραυματισμοί στα άκρα και στο σώμα • Τραυματισμοί στα χέρια • Απώλεια μελών του σώματος ή και θάνατος • Αμιάντωση • Καρκίνος • Χρόνιες μυοσκελετικές παθήσεις
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 230/2002)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση μηχανικών μέσων για τη διακίνηση φορτίων όπου αυτό είναι δυνατό • Διατήρηση των χώρων εργασίας, αποθηκευτικών χώρων και κοινόχρηστων χώροι καθαρών και συγυρισμένων • Τακτική συντήρηση όλου του ανυψωτικού εξοπλισμού • Βλέπε μέτρα προστασίας και πρόληψης για «Εργασία σε ύψος» – Πίνακας Ελέγχου 13 – Ειδικοί Κίνδυνοι και «Εργασία σε κλειστούς περιορισμένους χώρους» - Πίνακας Ελέγχου 12 – Ειδικοί Κίνδυνοι 	

- Σχεδιασμός και οργάνωση των θέσεων εργασίας
- Φύλαξη χημικών ουσιών σε πυροδιαμερίσματα
- Χρήση κατάλληλων εργαλείων
- Εφοδιασμός του χώρου εργασίας με επαρκή φωτισμό και εξαερισμό
- Τακτικός έλεγχος της ηλεκτρικής εγκατάστασης και ηλεκτρικού εξοπλισμού από αδειούχο ηλεκτρολόγο
- Διαγράμμιση των διαδρόμων κυκλοφορίας των οχημάτων για αποφυγή σύγκρουση τους με πεζούς.
- Αγορά εξοπλισμού που φέρει σήμανση CE.
- Εφαρμογή στερεών προφυλακτήρων στα κινούμενα μέρη των μηχανημάτων
- Εγκατάσταση συστήματος για διακοπή της λειτουργίας των μηχανημάτων κατά τη συντήρηση
- Εγκατάσταση διακοπών έκτακτης ανάγκης στα μηχανήματα
- Ασφάλιση των φιαλών αερίων σε στερεό σημείο
- Σωστή επιλογή, φύλαξη και χρήση κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας
- Σήμανση
- Συνεχής κατάρτιση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία

9. Πίνακας Ελέγχου – Γραφεία

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Ασυγύριστοι χώροι εργασίας • Στενοί χώροι εργασίας • Συνωστισμός • Ηλεκτρισμός • Χειρωνακτική εργασία • Άγχος – κακή οργάνωση εργασίας • Ρυθμός εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Ακατάλληλο περιβάλλον – φωτισμός, εξαερισμός, θόρυβος • Ασυγύριστοι χώροι εργασίας • Στενοί χώροι εργασίας • Συνωστισμός • Ηλεκτρισμός
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • Σκουντουφλήματα / πτώσεις • Ηλεκτροπληξία • Μυοσκελετικά προβλήματα • Ψυχολογικά προβλήματα • Λάθη στην εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα στα μάτια • Δυσφορία • Κούραση • Ηλεκτροπληξία
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία με Εξοπλισμό με Οθόνη Οπτικής Απεικόνισης Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 455/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Διατήρηση των χώρων εργασίας, αποθηκευτικών χώρων και κοινόχρηστων χώρων καθαρών και συγυρισμένων • Σχεδιασμός και οργάνωση των θέσεων εργασίας • Εφοδιασμός του χώρου εργασίας με επαρκή φωτισμό και εξαερισμό • Τακτικός έλεγχος της ηλεκτρικής εγκατάστασης και ηλεκτρικού εξοπλισμού από αδειούχο ηλεκτρολόγο • Εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού ρευματοδοτών έτσι ώστε να μην υπερφορτώνονται τα πολύπριζα • Διατήρηση των καλωδίων των ηλεκτρικών συσκευών συγυρισμένων ώστε να μην προκαλούν κίνδυνο πτώσης λόγω μπουρδουκλώματος • Απαγόρευση υπερφόρτωσης των παροχών του ηλεκτρικού ρεύματος • Άμεση αποσύνδεση οπουδήποτε εξοπλισμού γραφείου στον οποίο υπάρχει καπνός, σπινθήρες και άμεση ειδοποίηση του αρμόδιου προσώπου για να το ελέγξει και να το επιδιορθώσει • Άμεση ενημέρωση του υπεύθυνου του χώρου για την ύπαρξη φθαρμένων καλωδίων, καταστρεμμένων διακοπών, γυμνών καλωδίων κ.α. • Ασφαλής αποθήκευση όλων των αιχμηρών αντικειμένων (π.χ. ψαλίδια, χαρτοκόπτες, κτλ.) • Τοποθέτηση των κάλαθων των αχρήστων μακριά από χώρους που μπορούν να προκαλέσουν σκουντούφλημα και αποφυγή υπερχειλίσης τους • Διατήρηση των οδών διαφυγής, κλιμακωσασίων και εξόδων κινδύνου ελεύθερων από εμπόδια. • Άμεσος καθαρισμός οποιωνδήποτε υγρών χυθούν στο πάτωμα και τοποθέτηση προειδοποιητικής πινακίδας για ολισθηρό πάτωμα • Απαγόρευση κατανάλωσης τροφής κοντά σε ηλεκτρικές συσκευές (π.χ. ηλεκτρονικό υπολογιστή) • Τήρηση των οδηγιών των προμηθευτών για την αντικατάσταση αναλωσίμων του εξοπλισμού γραφείων (εκτυπωτές, φωτοτυπικές) • Τοποθέτηση αποσιγάρων σε ειδικούς καλάθους που δεν περιέχουν απορρίμματα χαρτιού • Παροχή κατάλληλων και επαρκών χώρων υγειονομικών διευκολύνσεων και ευημερίας του προσωπικού • Σήμανση 	

10. Πίνακας Ελέγχου - Καταστήματα

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Ασυγύριστοι χώροι εργασίας • Στενοί χώροι εργασίας • Συνωστισμός • Ηλεκτρισμός • Χειρωνακτική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμός εργασίας • Ακατάλληλο περιβάλλον – φωτισμός, εξαερισμός, θόρυβος • Βία από πελάτη • Άγχος – κακή οργάνωση εργασίας
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • Σκουντουφλήματα / πτώσεις • Ηλεκτροπληξία • Μυοσκελετικά προβλήματα • Ψυχολογικά προβλήματα • Λάθη στην εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα στα μάτια • Δυσφορία • Κούραση • Τραυματισμός από τρίτα πρόσωπα (βία)
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία με Εξοπλισμό με Οθόνη Οπτικής Απεικόνισης Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 455/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Διατήρηση των χώρων εργασίας, αποθηκευτικών χώρων και κοινόχρηστων χώρων καθαρών και συγυρισμένων • Σχεδιασμός και οργάνωση των θέσεων εργασίας. • Εφοδιασμός του χώρου εργασίας με επαρκή φωτισμό και εξαερισμό • Τακτικός έλεγχος της ηλεκτρικής εγκατάστασης και ηλεκτρικού εξοπλισμού από αδειούχο ηλεκτρολόγο • Εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού ρευματοδοτών έτσι ώστε να μην υπερφορτώνονται τα πολύπριζα • Διατήρηση των καλωδίων των ηλεκτρικών συσκευών συγυρισμένων ώστε να μην προκαλούν κίνδυνο πτώσης λόγω μπουρδουκλώματος • Άμεση αποσύνδεση οπουδήποτε εξοπλισμού γραφείου στον οποίο υπάρχει καπνός, σπινθήρες και άμεση ειδοποίηση του αρμόδιου προσώπου για να το ελέγξει και να το επιδιορθώσει • Άμεση ενημέρωση του υπεύθυνου του χώρου για την ύπαρξη φθαρμένων καλωδίων, καταστρεμμένων διακοπών, γυμνών καλωδίων κ.α. • Τοποθέτηση των κάλαθων των αχρήστων μακριά από χώρους που μπορούν να προκαλέσουν σκουντούφλημα και αποφυγή υπερχείλισης τους • Διατήρηση των οδών διαφυγής, κλιμακοστασιών και εξόδων κινδύνου ελεύθερων από εμπόδια. • Άμεσος καθαρισμός οποιωνδήποτε υγρών χυθούν στο πάτωμα και τοποθέτηση προειδοποιητικής πινακίδας για ολισθηρό πάτωμα • Ασφαλής αποθήκευση / στοίβαγμα των εμπορευμάτων • Χρήση κατάλληλου εξοπλισμού για την πρόσβαση και μεταφορά εμπορευμάτων • Εκπαίδευση του προσωπικού στη σωστή χειρωνακτική διακίνηση φορτίων • Παροχή κατάλληλων και επαρκών χώρων υγειονομικών διευκολύνσεων και ευημερίας του προσωπικού • Σήμανση 	

11. Πίνακας Ελέγχου - Κατασκευές

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> Υποτίμηση των κινδύνων Χρήση λανθασμένων εργαλείων Εργασία σε ύψος Πτώση αντικειμένων Κακές καιρικές συνθήκες (Καύσωνας, Κρύο, Βροχή, Αέρας) Ηλεκτρισμός 	<ul style="list-style-type: none"> Ασυγύριστοι χώροι εργασίας Ανύψωση / μετακίνηση βαρειών αντικειμένων με γερανό / μηχανικά μέσα Διακίνηση προσωπικού και οχημάτων στους ίδιους χώρους Χειρωνακτικές εργασίες Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων
Πιθανές επιπτώσεις	
<ul style="list-style-type: none"> Τραυματισμοί Πτώση από ύψος Τραυματισμοί από πτώση αντικειμένων Ηλίαση / Θερμοπληξία Κρυολογήματα Ηλεκτροπληξία Σκουντουφλήματα / γλιστρήματα /πτώσεις 	<ul style="list-style-type: none"> Τραυματισμός από πτώση αντικειμένων Σύγκρουση ανυψωτικού με πεζούς ή εγκαταστάσεις Σύγκρουση οχημάτων με πεζούς ή εγκαταστάσεις Μυοσκελετικά προβλήματα
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003 Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002) Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002) Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004) Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία με Εξοπλισμό με Οθόνη Οπτικής Απεικόνισης Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 455/2001) Οι περί Οικοδομών και Έργων Μηχανικών Κατασκευών (Ασφάλεια, Υγεία και Ευημερία) Κανονισμοί του 1973 (Κ.Δ.Π. 161/1973) 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> Διατήρηση των χώρων εργασίας καθαρών και συγυρισμένων Εργασία σε σταθερά και στερεά πατώματα Χρήση κατάλληλων μέσων για εργασία σε ύψος – σκαλωσιές, πλατφόρμες. Έδραση σκαλωσιών σε σταθερές και ανθεκτικές βάσεις Τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων και παραπέτων γύρω από τις σκαλωσιές Χρήση σκαλωσιών με ικανοποιητικό πλάτος έτσι ώστε το προσωπικό να εργάζεται και να κινείται άνετα δίχως κίνδυνο πτώσης. Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας Τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων γύρω από ανοικτά φρεάτια ή άλλους επικίνδυνους χώρους Χρησιμοποίηση ζωνών ασφαλείας όταν εκτελούνται εργασίες σε στέγες και τοποθέτηση κιγκλιδωμάτων και παραπέτων στις άκρες της στέγης για παρεμπόδιση των πτώσεων Τοποθέτηση χειρολισθήρων σε όλο το μήκος των κλιμακοστασίων και διατήρηση των σκαλοπατιών καθαρών από άχρηστα υλικά Σήμανση Διατήρηση των καλωδίων των ηλεκτρικών συσκευών συγυρισμένων ώστε να μην προκαλούν κίνδυνο πτώσης λόγω μπουρδουκλώματος Άμεση αποσύνδεση οπουδήποτε εξοπλισμού γραφείου στον οποίο υπάρχει καπνός, σπινθήρες και άμεση ειδοποίηση του αρμόδιου προσώπου για να το ελέγξει και να το επιδιορθώσει Άμεση ενημέρωση του υπεύθυνου του χώρου για την ύπαρξη φθαρμένων καλωδίων, γυμνών 	

καλωδίων κ.α.

- Σήμανση
- Εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα εργονομίας – Χειρωνακτική εργασία και χειρωνακτική διακίνηση φορτίων
- Διαγράμμιση των διαδρόμων κυκλοφορίας των οχημάτων για αποφυγή σύγκρουση τους με πεζούς.
- Ετοιμασία σχεδίου ασφάλειας εργοταξίου και ενημέρωση του προσωπικού.
- Παροχή κατάλληλων και επαρκών χώρων υγειονομικών διευκολύνσεων και ευημερίας του προσωπικού
- Απαγόρευση εκτέλεσης εργασιών κοντά σε εναέρια ηλεκτροφόρα καλώδια. Τοποθέτηση μονωτικών ξύλινων παραπετασμάτων με προειδοποιητικά σήματα όπου είναι δυνατό.

12. Πίνακας Ελέγχου – Νοσηλευτικές Μονάδες

Κυριότερες πηγές κινδύνου	
<ul style="list-style-type: none"> • Βιολογικοί παράγοντες • Τραυματισμοί με βελόνες • Χημικοί παράγοντες • Αιωρούμενα σταγονίδια από διάφορες διεργασίες (π.χ. εκνεφωτές) • Αέρας εσωτερικού χώρου • Ακτινοβολία • Χειρονακτική διακίνηση φορτίων • Ηλεκτρικοί κίνδυνοι 	<ul style="list-style-type: none"> • Επίπονες στάσεις εργασίας – ορθοστασία • Άγχος προσωπικού • Πάτωμα γλιστερό • Σύστημα προμήθειας και χρήσης νερού • Βία κατά προσωπικού • Ζεματιστό νερό • Αιχμηρά αντικείμενα • Θερμές επιφάνειες • Σύστημα κλιματισμού / θέρμανσης
Πιθανά αποτελέσματα	
<ul style="list-style-type: none"> • AIDS, ηπατίτιδα και άλλες μεταδοτικές ασθένειες • Δηλητηρίαση • Δερματίτιδες • Αναπνευστικά προβλήματα • Άσθμα • Κακοήθεις όγκοι, Εγκαύματα • Μυοσκελετικά προβλήματα 	<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτροπληξία • Προβλήματα στα άκρα – φλεβίτιδα, κίρσοι • Ψυχολογικά προβλήματα • Τραυματισμοί, μώλωπες από γλίστρημα και πτώση • Νόσος των λεγεωνάριων • Τραυματισμοί από πτώσεις • Εγκαύματα
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003</i> • <i>Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 144/2001)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 230/2002)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 470/2001)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρονακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)</i> 	
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης	
<ul style="list-style-type: none"> • Ατομική Υγιεινή • Χρήση κατάλληλων δοχείων τοποθέτησης χρησιμοποιημένων βελόνων • Ασφαλής διαχείριση χημικών ουσιών • Αντικατάσταση χημικών ουσιών με άλλες λιγότερο επικίνδυνες • Εγκατάσταση συστημάτων τοπικού και γενικού εξαερισμού • Αποφυγή εισπνοής αναθυμιάσεων • Άμεση χρήση αντισηπτικών • Αποστείρωση εργαλείων • Χρήση γαντιών μιας χρήσης • Εργονομικός σχεδιασμός θέσεων εργασίας • Επιλογή εργονομικού εξοπλισμού • Εναλλαγές εργασιών • Χρήση μηχανικών μέσων για διακίνηση ασθενών • Καθαρισμός πατωμάτων και χρήση προειδοποιητικών πινακίδων για ολισθηρό πάτωμα • Ύπαρξη ασφαλών, επαρκών και κατάλληλων οδών διαφυγής και εξόδων κινδύνου • Εγκατάσταση φωτισμού έκτακτης ανάγκης 	

- Ανάρτηση σχεδίου εκκένωσης
- Τοποθέτηση κατάλληλου εξοπλισμού κατάσβεσης πυρκαγιάς
- Πρόγραμμα συντήρησης και ελέγχου και συστημάτων νερού, κλιματικών, θέρμανσης και εξαερισμού
- Σωστή επιλογή, χρήση, φύλαξη και διαχείριση μέσων ατομικής προστασίας
- Συνεχής κατάρτιση του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και τήρηση στοιχείων.

B. Ειδικοί κίνδυνοι

Περιεχόμενα

1.	Βιολογικοί κίνδυνοι
2.	Δονήσεις
3.	Ηλεκτρισμός
4.	Θόρυβος
5.	Στατικός ηλεκτρισμός
6.	Χημικές ουσίες
7.	Αμίαντος
8.	Διακίνηση προσωπικού και οχημάτων εντός της εγκατάστασης
9.	Διαχείριση υλικών
10.	Εργασία σε γραφείο
11.	Εργασία σε εξωτερικούς χώρους
12.	Εργασία σε κλειστούς - περιορισμένους χώρους
13.	Εργασία σε ύψος
14.	Συντήρηση / επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού
15.	Χρήση φορητού εξοπλισμού
16.	Χρήση μηχανημάτων
17.	Χρήση οθονών οπτικής απεικόνισης
18.	Χρήση οχημάτων στο οδικό δίκτυο
19.	Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων
20.	Διακίνηση φορτίων στο οδικό δίκτυο

1. Πίνακας Ελέγχου - Βιολογικοί κίνδυνοι
Κυριότερες πηγές κινδύνου
<ul style="list-style-type: none"> • Επαφή με σκουπίδια και άλλες ακαθαρσίες • Επαφή με αίμα και άλλα βιολογικά απόβλητα • Ανοιχτή πληγή π.χ. κοψίματα, γδαρσίματα κλπ
Πιθανές επιπτώσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Μολύνσεις, αλλεργίες • Μετάδοση μολυσματικών ασθενειών
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 144/2001)</i>
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης
<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση στο ελάχιστο δυνατό, του αριθμού των προσώπων στην εργασία που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθεί σε βιολογικούς κινδύνους • Πρόληψη ή ελαχιστοποίηση της απελευθέρωσης βιολογικών παραγόντων • Λήψη μέτρων συλλογικής ή και ατομικής προστασίας • Λήψη κατάλληλων μέτρων υγιεινής του προσωπικού • Σήμανση • Ετοιμασία Σχεδίου αντιμετώπισης ατυχημάτων και ενημέρωση / εκπαίδευση του προσωπικού • Διάθεση στο προσωπικό όλων των μέσων που απαιτούνται για την ασφαλή συλλογή, αποθήκευση και αποκομιδή των αποβλήτων • Λήψη μέτρων για ασφαλή χειρισμό και μεταφορά των βιολογικών αποβλήτων • Ιατρική παρακολούθηση του προσωπικού που εκτίθεται σε βιολογικούς κινδύνους και διατήρηση αρχείου με όλα τα αποτελέσματα των εξετάσεων • Σωστή επιλογή, χρήση και φύλαξη κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας

2. Πίνακας Ελέγχου - Δονήσεις
Κυριότερες πηγές κινδύνου
<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση εξοπλισμού χειρός που προκαλούν κραδασμούς • Χρήση οχημάτων που προκαλούν κραδασμούς • Εργασία σε χώρους με κραδασμούς
Πιθανές επιπτώσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Πονοκέφαλοι, • Ναυτία και αϋπνία • Μυοσκελετικά Προβλήματα • Πόνος και βλάβη στις αρθρώσεις • Σύνδρομο Λευκού Δακτύλου (white finger (VWF))
Βασικότερες νομικές απαιτήσεις
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Η περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μηχανήματα - Εναρμονισμένα Πρότυπα) Γνωστοποίηση του 2006 (Κ.Δ.Π. 100/2006)</i> • <i>Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)</i> • <i>Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τους Κραδασμούς Κανονισμοί του 2005 (Κ.Δ.Π. 332/2005)</i>
Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης
<ul style="list-style-type: none"> • Αντικατάσταση διαδικασιών με άλλες που έχουν λιγότερους κραδασμούς και δονήσεις. • Αντικατάσταση των παλαιών ή φθαρμένων εργαλείων με καινούργια εργαλεία, εργονομικά σχεδιασμένα, με λιγότερους κραδασμούς και δονήσεις. • Αυτοματοποίηση εργασιών που απαιτούν την υπερβολική έκθεση των εργαζόμενων σε υψηλής έντασης κραδασμούς όπου είναι δυνατόν. • Αντικατάσταση του χειριστή με αυτόματη μηχανή. • Χρήση κατάλληλου εξοπλισμού εργασίας. • Χρήση μέτρων προστασίας π.χ. ειδικά γάντια, ειδικά παπούτσια, κατάλληλα καθίσματα, ειδικά πατώματα. • Καλή συντήρηση έτσι ώστε να διασφαλίζεται η καλή λειτουργία του εξοπλισμού εργασίας. • Αποφυγή εργασίας με πολύωρη ή συνεχή έκθεση των εργαζόμενων σε δονήσεις. Συχνά διαλειμματα ή εναλλαγή του προσωπικού • Εφαρμογή προγράμματος παρακολούθησης της υγείας των εργαζόμενων που εκτίθενται σε κραδασμούς. • Ενημέρωση και κατάρτιση των εργαζόμενων • Σωστή επιλογή και χρήση κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας

3. Πίνακας Ελέγχου - Ηλεκτρισμός

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Επαφή με γυμνά καλώδια
- Χρήση ηλεκτρικών εργαλείων σε υγρό περιβάλλον
- Φθαρμένα καλώδια
- Μη συντηρημένη ηλεκτρική εγκατάσταση

Πιθανές επιπτώσεις

- Ηλεκτροπληξία
- Πυρκαγιά
- Εγκαύματα
- Κακώσεις από πτώση

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ηλεκτρισμού εις Εργοστάσια Ειδικοί Κανονισμοί του 1981 (Κ.Δ.Π. 315/1981)*
- *Οι περί Ηλεκτρισμού εις Εργοστάσια Ειδικοί Κανονισμοί του 1983 (Κ.Δ.Π. 84/1983)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Αντικατάσταση των σπασμένων διακοπών, ρευματοληπτών, ρευματοδοτών και άλλων εξαρτημάτων όπως επίσης και φθαρμένων καλωδίων
- Τοποθέτηση σε υγρούς χώρους ρευματοδοτών και καλωδίων κατάλληλου τύπου - υδατοστεγή
- Πληροφόρηση των εργαζομένων για τους κινδύνους από το ηλεκτρικό ρεύμα και προμήθεια σαφών οδηγιών για τη χρήση και συντήρηση του σχετικού ηλεκτρολογικού εξοπλισμού
- Τακτικός έλεγχος της ηλεκτρικής εγκατάστασης και ηλεκτρικού εξοπλισμού (συμπεριλαμβανομένου και του φορητού) από αδειούχο ηλεκτρολόγο
- Εφοδιασμός όλων των ηλεκτρικών κυκλωμάτων που τροφοδοτούν ρευματοδότες, φορητές ή κινητές συσκευές ή/και εξοπλισμό εργασίας με αυτόματους διακόπτες διαρροής (Residual Current Devices – RCDs) υψηλής ευαισθησίας, τουλάχιστον 30mA ή και μικρότερης, ανάλογα με την περίπτωση ή με άλλες κατάλληλες συσκευές προστασίας από ηλεκτροπληξία.
- Διατήρηση της διόδου πρόσβασης προς τον πίνακα διανομής μονίμως ελεύθερη για σκοπούς συντήρησης ή αποκοπής της ηλεκτρικής παροχής σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
- Ολοκλήρωση ηλεκτρικών εργασιών οι οποίες είναι επισφαλείς πριν το τέλος της εργασίας.
- Αφαίρεση των ασφαλειών και κλείδωμα των διακοπών στη θέση «εκτός» όταν γίνεται εκτέλεση εργασιών σε ηλεκτρικά κυκλώματα έστω και χωρίς ηλεκτρική τάση και ανάρτηση σχετικής προειδοποιητικής πινακίδας.
- Αφαίρεση των ασφαλειών και κλείδωμα των διακοπών στη θέση «εκτός» όταν γίνεται καθαρισμός ή μηχανολογική συντήρηση ηλεκτροκίνητων μηχανημάτων και εγκαταστάσεων και ανάρτηση σχετικής προειδοποιητικής πινακίδας.
- Στήριξη των καλωδίων και των παροχών στην οροφή ή τους τοίχους. Όταν αυτό είναι αδύνατο, να προστατεύονται με κατάλληλα κανάλια. Τα καλώδια που σέρνονται στο πάτωμα, εκτός από το ότι τραυματίζονται εύκολα, αποτελούν και κίνδυνο για πτώση των εργαζομένων
- Εγκατάσταση διακοπών έκτακτης ανάγκης κοντά σε κάθε μηχάνημα που μπορεί να προκαλέσει ατύχημα
- Τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης σε όλα τα ηλεκτρικά κυκλώματα του πίνακα διανομής στην οποία να αναγράφεται ο εξοπλισμός ή το μέρος της εγκατάστασης που τροφοδοτούν
- Τοποθέτηση γείωσης σε όλα τα μεταλλικά μέρη μιας ηλεκτρικής εγκατάστασης ή μηχανήματος όπως οι μεταλλικές σωλήνες, ο μεταλλικός σκελετός, τα προστατευτικά καλύμματα κλπ
- Χρήση εξοπλισμού κατάλληλου για τις συνθήκες που θα χρησιμοποιηθεί π.χ. χρήση υδατοστεγή φωτιστικών σωμάτων και υδατοστεγή ρευματοδοτών σε εξωτερικές εγκαταστάσεις όπου υπάρχει κίνδυνος εκροής νερού.
- Χρήση καλωδίων κατάλληλου μήκους για παροχή εξοπλισμού (τα καλώδια μεγάλου μήκους προκαλούν κίνδυνο μπουρδουκλώματος και πτώσης).
- Εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού ρευματοδοτών στο χώρο εργασίας.

4. Πίνακας Ελέγχου - Θόρυβος

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Εργασία σε χώρο με μεγάλο θόρυβο
- Χρήση εξοπλισμού που προκαλεί θόρυβο πέραν των επιτρεπτών ορίων

Πιθανές επιπτώσεις

- Απώλεια ακοής
- Δημιουργία στρες (μειωμένη επικοινωνία – δυνατές φωνές)
- Αυξημένη πίεση αίματος
- Καρδιακά προβλήματα
- Υπνηλία

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2006 (Κ.Δ.Π. 317/2006)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 470/2001)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Χρήση κατάλληλων προστατευτικών μέτρων:
  - Ωτοασπίδες για μείωση του θορύβου κατά 10 – 25 dB
  - Ωτοσφραγίδες για μείωση του θορύβου κατά 5 - 20 dB
- Εντοπισμός των χώρων εργασίας όπου χρειάζεται προστασία ακοής και τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης – διεξαγωγή μετρήσεων.
- Έλεγχος εάν ο θόρυβος είναι συνεχής ή περιοδικός.
- Αντικατάσταση μηχανημάτων που παράγουν θόρυβο πέραν των επιτρεπτών ορίων (π.χ. κομπρεσέρ) με άλλα σιωπηρού τύπου ή εγκλεισμός και ηχομόνωση τους.
- Παροχή στο προσωπικό όλων των κατάλληλων προστατευτικών μέτρων για μονή ή διπλή προστασία ακοής
  - πάνω από 85 – 90 dB χρειάζεται μονή προστασία (ωτοασπίδες ή ωτοβουλώματα)
  - πάνω από 95 – 100 dB χρειάζεται διπλή προστασία (ωτοασπίδες και ωτοβουλώματα)
  - πάνω από 115 dB χρειάζεται περαιτέρω μελέτη / προστασία

Παραδείγματα επιπέδων θορύβου: ομιλία – 50 dB, χορτοκοπτική 95 dB και αεριωθούμενο αεροπλάνο 150 dB.

5. Πίνακας Ελέγχου - Στατικός Ηλεκτρισμός

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Τριβή
- Μεταγίσεις οργανικών υγρών π.χ. πετρέλαιο, διαλύτες
- Περιπάτημα σε μη γειωμένα πατώματα
- Ανεπαρκής γείωση

Πιθανά αποτελέσματα

- Έκρηξη
- Πυρκαγιά
- Τραυματισμός λόγω απότομης κίνησης
- Ζημιές σε εξοπλισμό

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ηλεκτρισμού εις Εργοστάσια Ειδικοί Κανονισμοί του 1981 - 1988*
- *Οι περί Ξυλουργικών Μηχανημάτων Κανονισμοί του 1973 -1988*
- *Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εξοπλισμός και Συστήματα Προστασίας για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π. 309/2003)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Απαιτήσεις για την Προστασία των Προσώπων στην Εργασία από Κινδύνους από Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 291/2002)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

Αποφυγή στατικού ηλεκτρισμού με:

- Εφαρμογή διαδικασιών διακίνησης ρευστών
- Γειώσεις εξοπλισμού
- Γειώσεις Κτηρίων
- Αντιστατικές στολές εργασίας και παπούτσια ασφαλείας
- Αντιστατικά Γάντια
- Αντιστατικό Πάτωμα
- Μονώσεις εξοπλισμού
- Αντικεραυνική προστασία (αλεξικέραυνα –γειώσεις)
- Συντήρηση Εξοπλισμού
- Ενημέρωση Προσωπικού

Αποφυγή Εκρήξιμης ατμόσφαιρας με:

- Εγκατάσταση συστημάτων τοπικού και γενικού εξαερισμού
  - Εγκατάσταση φίλτρων
  - Καλή και συχνή συντήρηση φίλτρων
- Εγκατάσταση συστήματος προστασίας για άμεση διακοπή των εκρήξεων στη γένεση τους ή /και για τον περιορισμό της ζώνης που προσβάλλεται από μια έκρηξη
- Ενημέρωση Προσωπικού

6. Πίνακας Ελέγχου - Χημικές ουσίες

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Χρήση χημικών ουσιών
- Αναθυμιάσεις από χημικές ουσίες
- Διαρροή εύφλεκτων χημικών ουσιών

Πιθανά αποτελέσματα

- Εγκαύματα
- Αναπνευστικά προβλήματα
- Ερεθισμός ματιών
- Δερματικά προβλήματα
- Λιποθυμία
- Πυρκαγιά

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 268/2001)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 55/2004)*
- *Οι περί Επικινδύνων Ουσιών (Ταξινόμηση, Συσκευασία και Σήμανση Επικινδύνων Ουσιών και Παρασκευασμάτων) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 292/2002)*
- *Οι περί Επικινδύνων Ουσιών (Ταξινόμηση, Συσκευασία και Σήμανση Επικινδύνων Ουσιών και Παρασκευασμάτων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 536/2004)*
- *Η περί Επικινδύνων Ουσιών (Ταξινόμηση, Συσκευασία και Σήμανση Επικινδύνων Ουσιών και Παρασκευασμάτων) Γνωστοποίηση του 2004 (Κ.Δ.Π. 339/2004)*
- *Η περί Επικινδύνων Ουσιών (Ταξινόμηση, Συσκευασία και Σήμανση Επικινδύνων Ουσιών και Παρασκευασμάτων) Γνωστοποίηση του 2004 (Κ.Δ.Π. 686/2004)*
- *Οι περί Επικινδύνων Ουσιών (Ταξινόμηση, Συσκευασία και Σήμανση Επικινδύνων Ουσιών και Παρασκευασμάτων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2005 (Κ.Δ.Π. 301/2005)*
- *Ευρωπαϊκός Κανονισμός για διαχείριση και έλεγχο χημικών ουσιών - REACH*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Τήρηση αρχείου με τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας όλων των χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στην εγκατάσταση και διάθεση στο προσωπικό κατανοητών οδηγιών.
- Αποθήκευση όλων των χημικών ουσιών σε ασφαλές μέρος με επίπεδο πάτωμα.
- Άμεση επιδιόρθωση οποιωνδήποτε φθορών ή ζημιών εντοπίζονται στο πάτωμα της αποθήκης
- Παροχή επαρκούς εξαερισμού στην αποθήκη χημικών ουσιών
- Συχνή επιθεώρηση όλων των χώρων αποθήκευσης (ράφια ή άλλες κατασκευές) για να διασφαλίζεται η σταθερότητα τους και ότι τα πιο πάνω προστατευτικά μέτρα εφαρμόζονται ορθά.
- Τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης στα διάφορα κιβώτια και δοχεία χημικών η οποία να αναγράφει και το περιεχόμενο τους
- Τοποθέτηση σήμανσης στην είσοδο της αποθήκης για απαγόρευση εισόδου, για απαγόρευση καπνίσματος και απαγόρευση χρήσης γυμνής φλόγας.
- Αποθήκευση των χημικών ουσιών σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή (Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας ή άλλα σχετικά έγγραφα) όσον αφορά τη θερμοκρασία, υγρασία και άλλες παραμέτρους για την αποθήκευση υλικών.
- Ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων που χρησιμοποιούν επικίνδυνες χημικές ουσίες και τήρηση αρχείου με τα αποτελέσματα των εξετάσεων.
- Παροχή στο προσωπικό όλων των απαραίτητων μέσων ατομικής προστασίας που χρειάζονται για εργασία με χημικά.
- Κατάρτιση προγράμματος εκπαίδευσης και ενημέρωσης των εργαζομένων για τη σωστή μεταφορά, χρήση και αποθήκευση των χημικών ουσιών.
- Εγκατάσταση εξοπλισμού προστασίας από φωτιά (flame proof) και από εκρήξεις όπου χρειάζεται.

7. Πίνακας Ελέγχου - Αμίαντος

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Χρήση αμιάντου
- Εργασία σε χώρο με αμίαντο

Πιθανά αποτελέσματα

- Αναπνευστικά προβλήματα
- Αμιάντωση
- Καρκίνος πνευμόνων, οισοφάγου, εντέρου, παγκρέατος

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τον Αμίαντο) Κανονισμοί του 2006 (Κ.Δ.Π. 316/2006)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Τακτική επιθεώρηση των επιφανειών και άλλων υλικών από αμίαντο
- Περιορισμός της ποσότητας του αμιάντου που χρησιμοποιείται στην κάθε περίπτωση στην ελάχιστη αναγκαία.
- Περιορισμός του αριθμού των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο ή σε υλικά που περιέχουν αμίαντο καθώς και του χρόνου έκθεσης τους στον ελάχιστο αναγκαίο.
- Σχεδιασμός των μεθόδων και διαδικασιών εργασίας ώστε να μην απελευθερώνεται σκόνη αμιάντου στην ατμόσφαιρα. Εάν αυτό δεν είναι πρακτικά εφικτό πρέπει η σκόνη να δεσμεύεται όσο το δυνατό πλησιέστερα στο σημείο εκπομπής με τη χρήση κατάλληλου συστήματος τοπικού εξαερισμού και συλλογής.
- Τακτικός καθαρισμός και συντήρηση όλων των κτιρίων και εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση, μεταποίηση ή και επεξεργασία αμιάντου
- Συλλογή όλων των αποβλήτων εργασιών που περιέχουν αμίαντο και απομάκρυνση τους από το χώρο εργασίας το συντομότερο δυνατό μέσα σε κλειστές συσκευασίες με κατάλληλη σήμανση. Όταν τα πιο πάνω δεν είναι εφικτά τότε το προσωπικό πρέπει να έχει στη διάθεση του όλα τα απαραίτητα μέσα ατομικής προστασίας.
- Διεξαγωγή μετρήσεων για τον ποσοτικό και ποιοτικό προσδιορισμό του βλαπτικού παράγοντα.
- Περιοδικός ιατρικός έλεγχος των εργαζόμενων που εκτίθενται σε αμίαντο.
- Περιοδικός ακτινολογικός έλεγχος των εργαζόμενων που εκτίθενται σε αμίαντο (ακτινογραφία θώρακος).

8. Πίνακας Ελέγχου - Διακίνηση προσωπικού και οχημάτων εντός της εγκατάστασης

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Διακίνηση προσωπικού και οχημάτων στο ίδιο χώρο
- Στενοί διάδρομοι κυκλοφορίας
- Περιορισμένη ορατότητα οδηγών και πεζών
- Ακαταστασία στους διαδρόμους κυκλοφορίας

Πιθανές επιπτώσεις

- Σύγκρουση εργαζομένων με όχημα
- Τραυματισμός από πτώση αντικειμένων
- Πτώση λόγω γλιστρήματος ή σκουντουφλήματος
- Καθυστερήσεις στην εργασία
- Ζημιά σε περιουσία

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π. 212/2000)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Διαχωρισμός των διαδρόμων κίνησης των πεζών από αυτούς που κινούνται τα περονοφόρα οχήματα.
- Τοποθέτηση των διαδρόμων κυκλοφορίας των οχημάτων σε αρκετή απόσταση από θύρες, πύλες, διαδρόμους πεζών και κλιμακοστάσια. Δεν πρέπει να δημιουργείται κίνδυνος για τους εργαζομένους που απασχολούνται κοντά σε διαδρόμους κυκλοφορίας οχημάτων.
- Οι διάδρομοι που χρησιμοποιούνται για μεταφορές αντικειμένων, υλικών κλπ, καθώς και για την πρόσβαση στις θέσεις εργασίας πρέπει να είναι:
  - σαφώς καθορισμένοι με διαγράμμιση ή όπου χρειάζεται με κάγκελα
  - πάντοτε ελεύθεροι από εμπόδια
  - δίχως ανωμαλίες στο δάπεδο
  - δίχως χυμένα υγρά ή σκόνες που τους καθιστούν ολισθηρούς
  - με κατάλληλο πλάτος ώστε να χωρούν να περνούν τα οχήματα ή/και οι εργαζόμενοι και τα αντικείμενα που μεταφέρουν
  - φωτισμένοι επαρκώς
- Τοποθέτηση επαρκούς, ορατής και κατανοητής από όλους τους εργαζόμενους σήμανσης σε κάθε σημείο του χώρου όπου:
  - υπάρχει κίνδυνος πτώσης
  - απαγορεύεται η εκτέλεση κάποιας ενεργείας (π.χ. το κάπνισμα, η χρήση φλόγας, η διέλευση πεζών)
  - είναι υποχρεωτική κάποια συμπεριφορά ή ενέργεια (π.χ. η χρήση ατομικών μέσων προστασίας)
  - υπάρχει τοποθετημένο πυροσβεστικό υλικό ή εξοπλισμός (π.χ. πυροσβεστήρες, μάνικες)
  - υπάρχουν οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου
  - υπάρχουν μέσα βοήθειας ή διάσωσης (π.χ. φαρμακείο, συσκευή πλύσης ματιών)

9. Πίνακας Ελέγχου - Διαχείριση Υλικών

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ανώμαλο πάτωμα
- Ακαταστασία χώρου εργασίας
- Χειρωνακτική ανύψωση βαριών φορτίων
- Παρουσία επικίνδυνων χημικών ουσιών
- Λανθασμένη αποθήκευση υλικών
- Διακίνηση οχημάτων και πεζών στον ίδιο χώρο

Πιθανές επιπτώσεις

- Πτώση λόγω γλιστρήματος ή σκουντουφλήματος
- Μυοσκελετικά Προβλήματα
- Φωτιά – Πυρκαγιά
- Μόλυνση του περιβάλλοντος από χυμένο υλικό
- Τραυματισμός ατόμων από την πτώση αντικειμένων και υλικών
- Ζημιά στον εξοπλισμό και άλλη περιουσία
- Σύγκρουση Οχημάτων με πεζούς

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π. 212/2000)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 268/2001)*
- *Ο περί Εργοστασίων Νόμος του 1956 και οι τροποποιητικοί του*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Το πάτωμα του αποθηκευτικού χώρου να είναι επίπεδο και χωρίς εμπόδια
- Επιδιόρθωση οποιονδήποτε εμποδίων, λακκούβων κτλ ή ευδιάκριτη επισήμανση τους
- Παροχή ικανοποιητικού φωτισμού και εξαερισμού στους χώρους εργασίας
- Αποθήκευση των επικίνδυνων (εύφλεκτα) υλικών σε διαφορετικό χώρο από τα λιγότερο επικίνδυνα
- Χρήση στερεού εξοπλισμού αποθήκευσης – ράφια με ένδειξη του μέγιστου βάρους
- Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας όπου χρειάζεται
- Τήρηση των οδηγιών του κατασκευαστή όσον αφορά την θερμοκρασία, υγρασία και άλλες παραμέτρους για την αποθήκευση υλικών
- Τήρηση αρχείου με τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας όλων των χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στην εγκατάσταση
- Χρήση μηχανικών μέσων για την μεταφορά και ανύψωση φορτίων
- Όσα φορτία βρίσκονται πάνω σε παλέτα, το ύψος τους δεν πρέπει να ξεπερνά το ύψος δυο παλετών
- Εκπαίδευση του προσωπικού στη σωστή ανύψωση φορτίων
- Τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης σε κιβώτια, δοχεία και κυλίνδρους και αναγραφή του περιεχομένου τους
- Ασφαλής φύλαξη όλων των επιβλαβών υλικών ώστε να αποφεύγεται η παράνομη προσέγγιση τους
- Αποθήκευση υγρών χημικών σε αποθήκη με αδιαπέραστο πάτωμα για να αποφεύγεται η μόλυνση του εδάφους σε περίπτωση διαρροής
- Επιθεώρηση όλων των χώρων αποθήκευσης για να διασφαλίζεται η σταθερότητα τους και ότι τα πιο πάνω προστατευτικά μέτρα εφαρμόζονται
- Διατήρηση των αποθηκευτικών χώρων και των χώρων γύρω από την αποθήκη καθαρών και ελεύθερων από εμπόδια.
- Τακτικός έλεγχος της ηλεκτρικής εγκατάστασης και του ηλεκτρικού εξοπλισμού από αδειούχο ηλεκτρολόγο

10. Πίνακας Ελέγχου - Εργασία σε γραφείο

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ασυγύριστοι χώροι εργασίας
- Στενοί χώροι εργασίας
- Ηλεκτρισμός
- Ρυθμός εργασίας
- Κακή οργάνωση εργασίας
- Ακατάλληλο περιβάλλον – φωτισμός, εξερισμός, θόρυβος)

Πιθανές επιπτώσεις

- Πτώση λόγω γλιστρήματος ή σκουντουφλήματος
- Ηλεκτροπληξία
- Φωτιά – Πυρκαγιά
- Μυοσκελετικά Προβλήματα
- Κούραση
- Βλάβη στα μάτια
- Δυσφορία

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)*
- *Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π. 212/2000)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003*
- *Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία με Εξοπλισμό με Οθόνη Οπτικής Απεικόνισης Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 455/2001)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Αποσύνδεση οποιοδήποτε εξοπλισμού γραφείου στον οποίο υπάρχει καπνός, σπινθήρες και να ενημέρωση του αρμόδιου προσώπου για να το ελέγξει και να το επιδιορθώσει
- Απαγόρευση υπερφόρτωσης του ηλεκτρικού κυκλώματος. Να μην συνδέονται πολύπριζα σε άλλα πολύπριζα
- Άμεση ειδοποίηση του αρμόδιου προσώπου όταν υπάρχουν φθαρμένα καλώδια, καταστρεμμένοι διακόπτες, γυμνά καλώδια κ.α.
- Ασφαλής φύλαξη όλων των αιχμηρών αντικειμένων (π.χ. ψαλίδια, χαρτοκόπτες, κτλ.)
- Χρησιμοποίηση για την κάθε εργασία που πρέπει να γίνει το κατάλληλο όργανο (π.χ. για την αφαίρεση των συνδετήρων υπάρχει το staple remover)
- Τοποθέτηση των καλάθων των ακρήστων μακριά από χώρους που μπορούν να προκαλέσουν σκουντούφλημα και αποφυγή υπερχείλισης τους
- Διατήρηση των οδών διαφυγής, κλιμακοστασίων και εξόδων κινδύνου καθαρές από αντικείμενα
- Άμεσος καθαρισμός οποιωνδήποτε υγρών χυθούν στο πάτωμα
- Διατήρηση των επίπλων και του υπόλοιπου εξοπλισμού σε καλή κατάσταση
- Διατήρηση της πλάτης της καρέκλας σε όρθια θέση.
- Απαγόρευση κατανάλωσης τροφής και ποτών κοντά σε ηλεκτρικές συσκευές (π.χ. ηλεκτρονικό υπολογιστή)

Όσον αφορά την εργασία σε οθόνη οπτικής απεικόνισης, πρέπει:

- Η οθόνη να είναι ρυθμιζόμενη, ευανάγνωστη, χωρίς ανακλάσεις φωτός.
- Το πληκτρολόγιο να είναι εύχρηστο, ρυθμιζόμενο, με ευανάγνωστα πλήκτρα και αποκρίνεται με απαλή πίεση.
- Το κάθισμα να είναι πλήρως ρυθμιζόμενο και υπάρχει υποπόδιο.
- Να υπάρχει χώρος για τα πόδια που επιτρέπει αλλαγές στη θέση του σώματος για άνετη καθιστική εργασία.
- Να υπάρχει κατάλληλη αντίθεση στο φωτισμό, χωρίς άμεσο ή έμμεσο θάμπωμα ή αντανακλάσεις.
- Να υπάρχει ο ελάχιστος θόρυβος.
- Να υπάρχει κατάλληλη θερμοκρασία και υγρασία.
- Το λογισμικό να είναι κατάλληλο για τον σκοπό χρήσης και προσαρμογή στις γνώσεις του χειριστή, εμφανής απόκριση στους χειρισμούς και ενημέρωση για την κατάσταση του συστήματος.

11. Πίνακας Ελέγχου - Εργασία σε εξωτερικούς και υπαίθριους χώρους

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ασυγύριστοι χώροι εργασίας
- Στενοί χώροι εργασίας
- Κακές καιρικές συνθήκες
- Εργασία σε ύψος
- Χρήση ανυψωτικών μηχανημάτων
- Ανώμαλο δάπεδο

Πιθανές επιπτώσεις

- Σκουντούφλημα/ πτώση
- Θερμοπληξία
- Ηλίαση
- Ανατροπή ανυψωτικού μηχανήματος
- Αφυδάτωση
- Κρυολόγημα
- Τραυματισμός από πτώση από ύψος

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Εκπαίδευση του προσωπικού στον ασφαλή τρόπο χρήσης φορητών σκαλών και ανυψωτικών μηχανημάτων (όπου γίνεται τέτοια χρήση)
- Εκπαίδευση του προσωπικού στον ασφαλή απομάκρυνση τους από τη θέση εργασίας σε περίπτωση κινδύνου.
- Παροχή στο προσωπικό όλων των κατάλληλων Μέσων Ατομικής Προστασίας, ιδιαίτερα παπούτσια ασφαλείας και φόρμα εργασίας υψηλής διακριτικότητας
- Τήρηση των διαλειμμάτων όπως προβλέπεται για να αποφεύγονται κίνδυνοι θερμοπληξίας, αφυδάτωσης, κρυοπαγήματων κλπ
- Κατανάλωση υγρών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ιδιαίτερα νερό (θερμοκρασίας 10-15 °C)
- Ζεστή ένδυση κατά τους χειμερινούς μήνες ώστε αποφεύγονται τυχόν κρυοπαγήματα. Τα διαλείμματα να γίνονται σε κλειστούς, ζεστούς χώρους

12. Πίνακας Ελέγχου - Εργασία σε Κλειστούς / Περιορισμένους Χώρους

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Στενοί χώροι εργασίας
- Θόρυβος
- Αναθυμιάσεις
- Ηλεκτρισμός
- Πολύ υψηλές ή πολύ χαμηλές θερμοκρασίες

Πιθανές επιπτώσεις

- Ασφυξία
- Δηλητηρίαση
- Τραυματισμός Σώματος
- Καταπόνηση σώματος
- Παγίδευση
- Υποθερμία ή θερμοπληξία
- Προβλήματα Ακοής
- Αναπνευστικά προβλήματα
- Λιποθυμία
- Έκρηξη
- Ηλεκτροπληξία
- Σκουντούφλημα
- Μειωμένη επικοινωνία και ορατότητα

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)*
  - *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2006 (Κ.Δ.Π. 317/2006)*
  - *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Απαιτήσεις για την Προστασία των Προσώπων στην Εργασία από Κινδύνους από Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 291/2002)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Εκτίμηση του κινδύνου για τις όλες τις εργασίες που θα γίνουν - ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
- Εκτέλεση εργασίας **πάντοτε με** επίβλεψη
- Διενέργεια μετρήσεων των επιπέδων οξυγόνου και τοξικών αερίων
- Παροχή επαρκούς εξαερισμού και όπου απαιτείται παροχή ειδικής αναπνευστικής συσκευής
- Παροχή μέσων ατομικής προστασίας όπως μάσκες αναπνοής, σχοινί ασφαλείας
- Κατάρτιση σχεδίου δράσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης
- Χρήση της «Άδειας Εργασίας»
- Ετοιμασία διαδικασιών εισόδου και εξόδου σε περιορισμένο χώρο
- Αποφυγή εργασίας σε ακραίες καιρικές συνθήκες
- Έλεγχος του χώρου πριν από την είσοδο.
- Συστηματική Εκπαίδευση του προσωπικού

13. Πίνακας Ελέγχου - Εργασία σε ύψος

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Υψομετρική διαφορά από το έδαφος/κατώτερο επίπεδο
- Εργασία σε μη στερεό πάτωμα
- Εργασία κάτω από σκάλες και σκαλωσιές
- Εργασία κοντά σε άνοιγμα

Πιθανές επιπτώσεις

- Πτώση από ύψος
- Τραυματισμός
- Μόνιμη σωματική ανικανότητα
- Θάνατος
- Σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στα πρόσωπα και στην επιχείρηση

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 497/2004)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 172/2002)*
- *Οι περί Οικοδομών και Έργων Μηχανικών Κατασκευών (Ασφάλεια, Υγεία και Ευημερία) Κανονισμοί του 1973 (Κ.Δ.Π. 161/1973)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Τοποθέτηση προστασίας εναντίον πτώσης σε οποιοδήποτε χώρο έχει ανοικτή άκρη σε ύψος πάνω από 1.5 – 2 μ
- Αποφυγή εκτέλεσης εργασίας σε ύψος με βιασύνη ή με πολύ γρήγορους ρυθμούς.
- Απαγόρευση εκτέλεσης εργασίας σε ύψος από άτομα που έχουν καταναλώσει αλκοόλ.
- Εκτέλεση εργασίας σε ύψος μόνο από πρόσωπα με κατάλληλη κατάρτιση / εμπειρία
- Χρήση όλων των απαραίτητων μέσων ατομικής προστασίας
- Εκτέλεση της εργασίας με την πιο ασφαλισμένη μέθοδο.
- Απαγόρευση χρήσης σκαλών για εργασίες σε ύψος πάνω από 7 μ.
- Χρήση των σκαλών μόνο για πρόσβαση και όχι σαν πλατφόρμες εργασίας.
- Οπτικός έλεγχος των σκαλών πριν από κάθε χρήση (έχει αντιολισθητικό μηχανισμό και το σωστό ύψος για την εργασία)
- Τοποθέτηση της σκάλας με κλίση 4:1 σε στερεά, μη ολισθηρή επίπεδη επιφάνεια και να προεξέχει περίπου 1 μ πάνω από την επιφάνεια πρόσβασης.
- Απαγόρευση εκτέλεσης εργασίας κοντά σε ηλεκτροφόρα καλώδια.
- Στις σκαλωσιές τα μαδέρια (πόντοι) που δημιουργούν την πλατφόρμα εργασίας να έχουν το ίδιο πάχος και να είναι καλά στερεωμένα.
- Περίφραξη των πλατφόρμων εργασίας με κιγκλίδωμα σε ύψος τουλάχιστο 90 εκ.
- Στερέωση των σκαλωσιών σε σταθερές μόνιμες κατασκευές τουλάχιστον κάθε 3 μ.
- Ύπαρξη καλού συστήματος φρένων στις κινητές πλατφόρμες που έχουν τροχούς
- Χρήση ζώνης ασφαλείας κατάλληλα δεμένη σε στερεό σημείο εκεί όπου χρειάζεται.
- Απαγόρευση εκτέλεσης εργασιών κάτω από σκάλες ή σκαλωσιές.
- Απομόνωση του χώρου όπου υπάρχουν σκαλωσιές και τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης.
- Χρήση ειδικών πλατφόρμων για εργασία σε ύψος και για ανύψωση προσώπων.

14. Πίνακας Ελέγχου - Συντήρηση / Επισκευή Μηχανημάτων και Εξοπλισμού

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ηλεκτρισμός
- Κινητά μέρη μηχανημάτων
- Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων
- Ασυγύριστοι χώροι γύρω από μηχανές
- Ανεκπαίδευτο προσωπικό
- Ολισθηρό πάτωμα

Πιθανές επιπτώσεις

- Ηλεκτροπληξία
- Απώλεια μελών του σώματος ή και θάνατος
- Τραυματισμός χεριών, ματιών
- Μυοσκελετικά προβλήματα
- Πτώση από γλίστρημα ή μπουρδούκλωμα
- Τραυματισμοί λόγω απειρίας

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 497/2004)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 470/2001)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2006 (Κ.Δ.Π. 317/2006)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Εκτέλεση εργασιών συντήρησης και επισκευής μόνο από εκπαιδευμένα πρόσωπα.
- Διατήρηση του εξοπλισμού συντήρησης και επισκευής σε καλή κατάσταση
- Εκτέλεση συντήρησης σύμφωνα με το εγχειρίδιο λειτουργίας της μηχανής και τις οδηγίες του κατασκευαστή
- Διασφάλιση πριν από οποιαδήποτε εργασία ότι στη μηχανή δεν υπάρχει πεπιεσμένος αέρας, υδραυλική πίεση, καυτά υγρά ή ατμός
- Τοποθέτηση σε ευδιάκριτη θέση, πριν ξεκινήσει η συντήρηση ή επισκευή, πινακίδας που να ενημερώνει τους άλλους εργαζομένους ότι γίνεται συντήρηση στη μηχανή
- Παροχή στο χώρο όπου γίνεται η συντήρηση επαρκούς φωτισμού
- Διατήρηση του πατώματος καθαρό από νερά και λάδια για αποφυγή του γλιστρήματος κατά την ώρα της συντήρησης ή επισκευής
- Τοποθέτηση του διακόπτη της μηχανής στη θέση «εκτός» πριν την έναρξη της συντήρησης ή επισκευής
- Εύκολη πρόσβαση του συντηρητή στο διακόπτη ασφαλείας σε περίπτωση που κάποιος ξεκινήσει τη μηχανή απροειδοποίητα
- Καθαρισμός των μηχανών από τυχόν λάδια που μπορεί να περίσσεψαν μετά το τέλος της συντήρησης ή επισκευής
- Διατήρηση των χώρων γύρω από τις μηχανές καθαρών και συγυρισμένων
- Άμεση αντικατάσταση όλων των φθαρμένων πριζών και καλωδίων των μηχανών και των εργαλείων που χρησιμοποιούνται για την επισκευή ή συντήρηση
- Χρήση όλων των απαραίτητων μέσων ατομικής προστασίας (π.χ. μάσκες, γυαλιά, ωτοασπίδες και γάντια)
- Οδηγίες προς το προσωπικό που ασχολείται με τη συντήρηση μηχανών και εξοπλισμού να αποφεύγουν να φορούν κοσμήματα, ή ρούχα με κορδόνια ή οτιδήποτε που μπορεί να πιαστεί στη μηχανή
- Εκτέλεση εργασίας πάντοτε σε σταθερά πατώματα
- Εύκολος εφοδιασμός του συντηρητή με εργαλεία

15. Πίνακας Ελέγχου - Χρήση Φορητού Εξοπλισμού

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ηλεκτρισμός
- Φθαρμένα καλώδια
- Ανεκπαίδευτο προσωπικό
- Δονήσεις
- Ακαταστασία χώρων εργασίας
- Θόρυβος
- Αναθυμιάσεις
- Θερμές επιφάνειες εξοπλισμού

Πιθανές επιπτώσεις

- Ηλεκτροπληξία
- Τραυματισμοί λόγω απειρίας
- Πονοκέφαλοι,
- Ναυτία και αϋπνία
- Μυοσκελετικά Προβλήματα
- Πόνος και βλάβη στις αρθρώσεις
- Σύνδρομο Λευκού Δακτύλου (white finger (VWF))
- Καταπόνηση Άκρων
- Προβλήματα Ακοής
- Σκουντούφλημα / πτώση
- Εισπνοή σκόνης ή αερίων – αναπνευστικά προβλήματα
- Εγκαύματα

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 497/2004)*
- *Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 470/2001)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2006 (Κ.Δ.Π. 317/2006) Οι περί Ηλεκτρισμού εις Εργοστάσια Ειδικοί Κανονισμοί του 1983 (Κ.Δ.Π. 84/1983)*
- *Οι περί Βασικών Απαιτήσεων (Μηχανήματα) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π. 306/2003)*
- *Η περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μηχανήματα - Εναρμονισμένα Πρότυπα) Γνωστοποίηση του 2006 (Κ.Δ.Π. 100/2006)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τους Κραδασμούς Κανονισμοί του 2005 (Κ.Δ.Π. 332/2005)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Αγορά εργαλείων τα οποία να πληρούν τις πιο κάτω προδιαγραφές:
  - ελαφριά
  - βολικά στο χειρισμό (κατάλληλα διαμορφωμένη χειρολαβή, καλή κατανομή του βάρους)
  - δεν τραυματίζουν το χρήστη τους
  - έχουν ηλεκτρικά μονωμένη λαβή
  - ταιριάζουν καλά στην εργασία για την οποία προορίζονται
  - δεν κάνουν πολύ θόρυβο και δονήσεις
  - διαθέτουν διατάξεις ασφαλείας (προφυλακτήρες, γείωση ή διπλή μόνωση, κλπ)
  - επισκευάζονται και συντηρούνται εύκολα
  - φέρουν σήμανση CE.
- Όπου είναι δυνατόν να υπάρχει εναλλαγή προσωπικού σε πολύωρες εργασίες
- Χρήση κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας
- Απομόνωση του χώρου εργασίας, όπου είναι δυνατόν, από ηλεκτρικό ρεύμα
- Αν θα γίνει χρήση καλωδίου επέκτασης (extension) αυτό να ξεδιπλώνεται εντελώς για αποφυγή υπερθέρμανσης
- Κατά την εκτέλεση της εργασίας να διασφαλίζεται ότι:
  - Χρησιμοποιείται το σωστό εργαλείο για κάθε εργασία
  - Δεν μεταφέρονται τα εργαλεία από το καλώδιο
  - Τα καλώδια, πρίζες και πολύπριζα είναι μακριά από νερό/ υγρασία, θερμότητα, λάδια και αιχμηρές επιφάνειες
  - Αποσυνδέονται τα εργαλεία όταν δεν χρησιμοποιούνται, όταν θα καθαριστούν και όταν αλλάζονται εξαρτήματα όπως λεπίδες, αρίδες κτλ.

- Το αντικείμενο εργασίας ασφαλίζεται π.χ. με σφικτήρες για να είναι ελεύθερα και τα δυο χέρια στη χρήση του εργαλείου
- Δεν τοποθετείται το δάκτυλο στο κομβίο εκκίνησης όταν το εργαλείο είναι στη πρίζα ή έχει μπαταρία για αποφυγή άθελης έναρξης λειτουργίας
- Υπάρχει γερό πάτημα και καλή ισορροπία όταν χρησιμοποιούνται τα εργαλεία
- Χρησιμοποιείται κατάλληλη ενδυμασία. Να αποφεύγονται τα κοσμήματα, γραβάτες και χαλαρά ρούχα
- Ενημέρωση του προσωπικού κάθε φορά που εντοπίζεται ένα φθαρμένο ή ελαττωματικό εργαλείο και τοποθέτηση σε αυτό κατάλληλης προειδοποιητικής σήμανσης
- Εφοδιασμός όλων των ηλεκτρικών κυκλωμάτων που τροφοδοτούν τον εξοπλισμό με αυτόματο διακόπτη διαρροής (Residual Current Device - RCD) υψηλής ευαισθησίας, τουλάχιστον 30mA ή και μικρότερης, ανάλογα με την περίπτωση ή με άλλες κατάλληλες συσκευές για προστασία από ηλεκτροπληξία

16. Πίνακας Ελέγχου - Χρήση Μηχανημάτων

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ηλεκτρισμός
- Κινούμενα μέρη μηχανών
- Ανεκπαίδευτο προσωπικό
- Λάδια στο πάτωμα
- Ακαταστασία χώρων γύρω από τα μηχανήματα
- Θερμές επιφάνειες μηχανημάτων
- Θόρυβος

Πιθανά αποτελέσματα

- Ηλεκτροπληξία
- Βραχυκύκλωμα / Πυρκαγιά
- Απώλεια μελών του σώματος ή και θάνατος
- Τραυματισμοί λόγω απειρίας
- Σκουντούφλημα – Γλίστρημα
- Εγκαύματα
- Προβλήματα Ακοής

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Η περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μηχανήματα - Εναρμονισμένα Πρότυπα) Γνωστοποίηση του 2006 (Κ.Δ.Π. 100/2006)
- Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π. 212/2000)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)
- Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 444/2001)
- Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 470/2001)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 230/2002)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τους Κραδασμούς) Κανονισμοί του 2005 (Κ.Δ.Π. 332/2005)
- Ο περί Εργοστασίων Νόμος του 1956 (Κεφάλαιο 134) και οι τροποποιητικοί του
- Οι περί Ξυλουργικών Μηχανημάτων Κανονισμοί του 1973 (Κ.Δ.Π. 279/1973)
- Οι περί Αποδεκτών Επιπέδων Υγείας εις τα Εργοστάσια Κανονισμοί του 1973 (Κ.Δ.Π. 312/1973)
- Ο περί Εργοστασίων Νόμος του 1956 (Κεφάλαιο 134) και τροποποιητικοί

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Απαγόρευση επεμβάσεων στα συστήματα ασφαλείας των μηχανημάτων
- Εκπαίδευση του προσωπικού στη χρήση των μηχανημάτων πριν από την πρώτη χρήση
- Ενημέρωση των εργαζομένων για τους κινδύνους από τη χρήση μηχανών
- Τακτική συντήρηση των μηχανημάτων και διατήρησή τους σε καλή κατάσταση λειτουργίας
- Διατήρηση του χώρου γύρω από τις μηχανές ελεύθερο από εμπόδια
- Παροχή στο προσωπικό οδηγιών χρήσης των μηχανημάτων σε κατανοητή γλώσσα – ειδικά για νέο και νεοεισερχόμενο προσωπικό
- Βλέπε μέτρα προστασίας και πρόληψης για «Συντήρηση / Επισκευή Μηχανημάτων και Εξοπλισμού» - Πίνακας 14 – Ειδικό Κίνδυνο
- Απομάκρυνση όλων των χαλαρών αντικειμένων και εργαλείων από το μηχάνημα όταν θα γίνεται το ξεκίνημα μετά από ρύθμιση ή επισκευή
- Εγκατάσταση διακόπτη έκτακτης ανάγκης σε κάθε μηχάνημα για άμεση αποκοπή της λειτουργίας του μηχανήματος σε περίπτωση που παρουσιαστεί κίνδυνος
- Εγκατάσταση συστήματος για διακοπή της λειτουργίας του μηχανήματος για σκοπούς συντήρησης
- Εγκατάσταση κατάλληλων διατάξεων κατακράτησης ή /και απαγωγής στα μηχανήματα που δημιουργούν κινδύνους από αναθυμιάσεις αερίων, ατμών εκπομπών σκόνης

Η κακή χρήση των εργαλείων και μηχανών από τους εργαζόμενους (ιδιαίτερα τους νέους εργαζόμενους) είναι αιτία πολλών ατυχημάτων. Η κακή χρήση των εργαλείων και μηχανημάτων μειώνει την απόδοσή τους και αυξάνει τις βλάβες και φθορές τους.

17. Πίνακας Ελέγχου - Χρήση Οθονών Οπτικής Απεικόνισης

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ηλεκτρισμός
- Αντανάκλασεις στην οθόνη
- Κακός φωτισμός χώρου
- Ακατάστατα καλώδια
- Λανθασμένη στάση εργασίας

Πιθανά αποτελέσματα

- Ηλεκτροπληξία
- Οφθαλμική κόπωση
- Σκουντουφλήματα
- Μυοσκελετικές παθήσεις

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Βασικών Απαιτήσεων (Μηχανήματα) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π. 306/2003)
- Η περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μηχανήματα - Εναρμονισμένα Πρότυπα) Γνωστοποίηση του 2006 (Κ.Δ.Π. 100/2006)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία με Εξοπλισμό με Οθόνη Οπτικής Απεικόνισης Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 455/2001)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Τοποθέτηση της οθόνης χαμηλότερα από το ύψος των ματιών του εργαζομένου, ώστε να μην αναγκάζεται να σηκώνει το κεφάλι του για να δει σ' αυτήν. (Πρακτική συμβουλή: για καθιστό εργαζόμενο, η οθόνη να τοποθετείται κατ' ευθείαν πάνω στο γραφείο και όχι πάνω στη μονάδα που Η/Υ)
- Οργάνωση του χώρου εργασίας έτσι ώστε να μην υπάρχουν ανακλάσεις από παράθυρα ή άλλες φωτεινές πηγές μέσα στην οθόνη
- Οργάνωση του χώρου εργασίας έτσι ώστε να μην υπάρχουν πίσω και γύρω από την οθόνη φωτεινές πηγές (παράθυρα, φωτιστικά σώματα). (Πρακτική συμβουλή: Τοποθέτηση της οθόνης έτσι ώστε να μην υπάρχουν παράθυρα μπροστά ή πίσω από αυτή. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, τα παράθυρα να έχουν παραπετάσματα όπως κουρτίνες, περσίδες κλπ που να μειώνουν το φως που εισέρχεται)
- Ρύθμιση του καθίσματος εργασίας έτσι ώστε ο εργαζόμενος όταν δουλεύει στον Η/Υ:
  - να μην αναγκάζεται να σκύβει ή να σηκώνει τους ώμους για να γράψει στο πληκτρολόγιο
  - να μπορεί να πλησιάσει στο γραφείο όσο επιθυμεί και τα πόδια που να χωρούν να μπουν κάτω από το γραφείο
  - τα πόδια να πατούν καλά στο δάπεδο (δηλαδή να μην κρέμονται)
  - η πλάτη και κυρίως η μέση να υποστηρίζεται από την πλάτη που καθίσματος
  - Όπου είναι δυνατόν να υπάρχει εναλλαγή προσωπικού σε πολύωρες εργασίες
- Οργάνωση της εργασίας με τέτοιο τρόπο ώστε οι εργαζόμενοι με ηλεκτρονικό υπολογιστή, να έχουν την ευκαιρία, μέσα στο ωράριο εργασίας τους, να κάνουν και άλλες εργασίες χωρίς τον Η/Υ. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, τότε μέσα σε κάθε δώρο πρέπει να κάνουν διάλειμμα τουλάχιστον 15 λεπτών

18. Πίνακας Ελέγχου - Χρήση οχημάτων στο οδικό δίκτυο

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ολισθηρός δρόμος
- Ταχύτητα
- Περιορισμένη ορατότητα
- Απότομες στροφές
- Ξενύχτι
- Κατανάλωση αλκοόλ
- Μη εργονομικό κάθισμα
- Λανθασμένη τοποθέτηση φορτίου στο όχημα

Πιθανές επιπτώσεις

- Ανατροπή οχήματος
- Πυρκαγιά στο όχημα
- Σύγκρουση με άλλο όχημα / πεζό / κτίριο
- Μυοσκελετικά προβλήματα
- Πτώση φορτίου

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Ο περί Ελέγχου των Ωρών Οδήγησης και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων Νόμος του 2007 (Ν. 86(Ι)/2007)*
- *Ο περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας των Εκτελούντων Κινητές Δραστηριότητες Οδικών Μεταφορών Νόμος του 2005 (Ν. 47(Ι)/2005)*
- *Το περί Εργοστασίων (Πρώτες Βοήθειες) Διάταγμα του 1957 (Κ.Δ.Π. 175/1957)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Πρώτες Βοήθειες) Κανονισμοί του 2007 (Προσχέδιο)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Τοποθέτηση των φορτίων στο όχημα με τον σωστό και προβλεπόμενο τρόπο (όπως έχουν εκπαιδευτεί) έτσι ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος πτώσης τους και επίσης να διευκολύνει τον οδηγό στην εύκολη εξεύρεση τους
- Οδήγηση μέσα στα όρια ταχύτητας όπως αυτά καθορίζονται από τον κώδικα κυκλοφορίας.
- Τακτική συντήρηση και έλεγχος των οχημάτων της εταιρείας
- Εκπαίδευση των οδηγών στην αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών
- Εκπαίδευση των οδηγών στον ορθό τρόπο οδήγησης σε περίπτωση που ο δρόμος είναι σε μη-πολύ καλή κατάσταση ή ολισθηρός ή η ορατότητα είναι χαμηλή
- Ρύθμιση του καθίσματος των οχημάτων με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να μην επηρεάζεται η σπονδυλική στήλη των οδηγών, π.χ. η πλάτη του καθίσματος να είναι στην όρθια θέση και τα πόδια να ακουμπούν κάτω
- Εφοδιασμός όλων των οχημάτων της εταιρείας με κουτί Α' Βοηθειών για περίθαλψη μικρών τραυμάτων καθώς και πυροσβεστήρα ο οποίος να συντηρείται σε τακτικά χρονικά διαστήματα.
- Τήρηση της νομοθεσίας για τον χρόνο και τις ώρες εργασίας (όπου ισχύει)
- Εγκατάσταση ταχογράφων σε όλα τα οχήματα και εκπαίδευση των οδηγών στην ορθή χρήση τους
- Απαγόρευση κατανάλωσης αλκοόλ πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού

19. Πίνακας Ελέγχου - Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων

Κυριότερες πηγές κινδύνου

• Ανύψωση βαριών φορτίων • Μορφή φορτίου • Ανώμαλο δάπεδο	• Ασυγύριστοι χώροι εργασίας • Στενόχωροι χώροι – μειωμένη ορατότητα • Κινούμενα μέρη φορτίου

Πιθανές επιπτώσεις

• Καταπόνηση σπονδυλικής στήλης και οσφυϊκής χώρας • Μυοσκελετικά προβλήματα	• Δερματικά προβλήματα στα χέρια • Σκουντούφλημα / πτώση • Σύγκρουση με άλλο πρόσωπο • Τραυματισμός στα άκρα

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 267/2001)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Εκτίμηση των φορτίων ως βαριά, ογκώδη, δύσκολα να πιαστούν, ασταθή ή απρόσμενα, «βλαβερά» (π.χ. καυτά, κοφτερά κλπ) κλπ πριν την μετακίνησή τους. Αυτές οι εκτιμήσεις για τα φορτία θα εισηγούνται τις μεθόδους χειρωνακτικής εργασίας που πρέπει να ακολουθηθούν. Οι ακόλουθες εναλλακτικές λύσεις πρέπει να ληφθούν υπόψη:
  - Για βαριά φορτία που δεν μπορεί να τα σηκώσει ένα πρόσωπο θα πρέπει να χρησιμοποιούνται 2 ή περισσότερα πρόσωπα, ή ανυψωτήρας
  - Ένα ογκώδες φορτίο θα πρέπει να τοποθετείται σε κιβώτιο ή πακέτο κατάλληλο για ανύψωση και μεταφορά
  - Όλα τα ασταθή και απρόσμενα φορτία πρέπει να πακετάρονται σε κατάλληλα κιβώτια
  - Τα «βλαβερά» φορτία πρέπει να χειρίζονται λαμβάνοντας προστατευτικά μέτρα ασφαλείας και ιδιαίτερα χρησιμοποιώντας προστατευτικά γάντια, ποδιές κλπ.
- Τακτική εκπαίδευση του προσωπικού στο σωστό τρόπο ανύψωσης και μεταφοράς φορτίων
- Διατήρηση των διαδρόμων κυκλοφορίας ελευθέρων από εμπόδια
- Εφοδιασμός του χώρου με επαρκή φωτισμό
- Πρόσωπα με προβλήματα υγείας, έγκυες γυναίκες και ανίκανα πρόσωπα να μην εμπλέκονται σε χειρωνακτικές εργασίες
- Χρήση μέσων ατομικής προστασίας όπως γάντια, παπούτσια ασφαλείας και φόρμα εργασίας
- Τήρηση των προβλεπόμενων διαλειμμάτων για την ξεκούραση του προσωπικού που εμπλέκεται στη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων.
- Παροχή στο προσωπικό μηχανικών μέσα μεταφοράς φορτίων όπως forklift ή handlift, καρτσάκια κλπ.

20. Πίνακας Ελέγχου - Διακίνηση φορτίων στο οδικό δίκτυο

Κυριότερες πηγές κινδύνου

- Ολισθηρός δρόμος
- Ταχύτητα
- Περιορισμένη ορατότητα
- Απότομες στροφές
- Ξενύχτι
- Κατανάλωση αλκοόλ
- Μη εργονομικό κάθισμα
- Μετατόπιση φορτίου

Πιθανές επιπτώσεις

- Ανατροπή οχήματος
- Πυρκαγιά στο όχημα
- Σύγκρουση με άλλο όχημα
- Μυοσκελετικά προβλήματα
- Πτώση υλικών από το όχημα

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Ο περί Ελέγχου των Ωρών Οδήγησης και Ανάπαυσης των Οδηγών Ορισμένων Οχημάτων Νόμος του 2007 (Ν. 86(Ι)/2007)*
- *Ο περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας των Εκτελούντων Κινητές Δραστηριότητες Οδικών Μεταφορών Νόμος του 2005 (Ν. 47(Ι)/2005)*
- *Το περί Εργοστασίων (Πρώτες Βοήθειες) Διάταγμα του 1957 (Κ.Δ.Π. 175/1957)*
- *Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Πρώτες Βοήθειες) Κανονισμοί του 2007 (Προσχέδιο)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Τοποθέτηση των φορτίων στο όχημα με τον σωστό και προβλεπόμενο τρόπο (όπως έχουν εκπαιδευτεί) έτσι ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος πτώσης τους και επίσης να διευκολύνει τον οδηγό στην εύκολη εξεύρεση τους
- Οδήγηση μέσα στα όρια ταχύτητας όπως αυτά καθορίζονται από τον κώδικα κυκλοφορίας
- Τακτική συντήρηση και έλεγχος των οχημάτων της εταιρείας
- Εκπαίδευση των οδηγών στην αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών
- Εκπαίδευση των οδηγών στον ορθό τρόπο οδήγησης σε περίπτωση που ο δρόμος είναι σε μη-πολύ καλή κατάσταση ή ολισθηρός ή η ορατότητα είναι χαμηλή
- Ρύθμιση του καθίσματος των οχημάτων με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να μην επηρεάζεται η σπονδυλική στήλη των οδηγών, π.χ. η πλάτη του καθίσματος να είναι στην όρθια θέση και τα πόδια να ακουμπούν κάτω
- Εφοδιασμός όλων των οχημάτων της εταιρείας με κουτί Α' Βοηθειών για περίθαλψη μικρών τραυματιών καθώς και πυροσβεστήρα ο οποίος να συντηρείται σε τακτικά χρονικά διαστήματα.
- Τήρηση της νομοθεσίας για τον χρόνο και τις ώρες εργασίας (όπου ισχύει)
- Εγκατάσταση ταχογράφων σε όλα τα οχήματα και εκπαίδευση των οδηγών στην ορθή χρήση τους
- Απαγόρευση κατανάλωσης αλκοόλ πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού

Γ. Οριζόντια θέματα

Περιεχόμενα

1. Ειδικές ομάδες εργαζομένων
2. Εργασιακό Άγχος
3. Εργονομία
4. Ευημερία Προσωπικού
5. Μέσα ατομικής προστασίας
6. Νόσος των Λεγεωνάριων – Legionella Disease
7. Προστασία από εκρήξεις
8. Πρώτες Βοήθειες
9. Πυροπροστασία
10. Σήμανση
11. Χώροι εργασίας – Φωτισμός, Εξαερισμός, Θερμοκρασία, συντήρηση, τάξη, καθαριότητα /νοικοκύρεμα
12. Διαβούλευση
13. Εκπαίδευση

1. Πίνακας Ελέγχου - Ειδικές ομάδες εργαζομένων

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Ο περί Προστασίας των Νέων κατά την Απασχόληση Νόμος του 2001 (Ν. 48(Ι)/2001)
- Ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος του 1997 (Ν. 100(Ι)/1997) και τροποποιητικοί (Ν. 45(Ι)/2000), (Ν. 64(Ι)/2002), (Ν. 109(Ι)/2007), (Ν. 43(Ι)/2008)
- Οι περί Προστασίας της Μητρότητας (Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 255/2002)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

Έγκυες, γαλουχούσες, λεχώνες γυναίκες

Μόλις μια εργαζόμενη γνωστοποιήσει με πιστοποιητικό εγγεγραμμένου ιατρού ότι είναι έγκυος, να διασφαλίζεται ότι:

- ο ρυθμός εργασίας της είναι χαμηλότερος από πριν
- δεν σηκώνει βάρη και δεν κουράζεται σωματικά
- η θέση εργασίας της έχει αναδιαμορφωθεί ώστε να ανταποκρίνεται στα νέα ανατομικά της χαρακτηριστικά (μεγάλη κοιλιά)
- δεν εκτίθεται σε φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες που μπορούν να βλάψουν την εγκυμοσύνη ή το έμβρυο
- μπορεί να πραγματοποιεί περισσότερα διαλείμματα και να αναπαύεται κατά τη διάρκεια του ωραρίου όταν χρειάζεται
- διευκολύνεται με άδειες για ιατρικές εξετάσεις

Νεαρά πρόσωπα

- Όταν στην εργασία απασχολούνται νεαρά πρόσωπα ηλικίας 15 έως 18 ετών οι εργασίες που τους ανατίθενται:
  - να ταιριάζουν στις σωματικές τους δυνατότητες
  - να μην τους φέρνουν σε επαφή με επιβλαβείς για την υγεία τους και την ανάπτυξή τους παράγοντες - τα ασφαλή για την υγεία των νέων ατόμων όρια έκθεσης σε χημικούς, φυσικούς και βιολογικούς παράγοντες είναι χαμηλότερα απ' ό,τι για τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζόμενους
  - να μην είναι επιβλαβείς για τη ψυχική και σωματική τους υγεία
- Τα νεαρά πρόσωπα να εκπαιδεύονται στους σωστούς και ασφαλείς τρόπους εργασίας
- Τα νεαρά πρόσωπα ανάλογα με την εργασία που αναλαμβάνουν να βρίσκονται κάτω από την καθοδήγηση και επίβλεψη κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού
- Ο εργοδότης να ενημερώνει τους νέους και τους γονείς τους σχετικά με τους ενδεχόμενους κινδύνους και τα για όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την ασφάλεια και την υγεία τους

Μειονεκτούντα πρόσωπα

- Οι χώροι εργασίας να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες μειονεκτούντων προσώπων στην εργασία (θύρες, νιπτήρες, τουαλέτες, διάδρομοι κυκλοφορίας κλπ.)

Τα νεαρά πρόσωπα είναι περισσότερο ριψοκίνδυνα λόγω περιέργειας και άγνοιας πολλών κινδύνων.

2. Πίνακας Ελέγχου - Εργασιακό Άγχος

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003
- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Παροχή επαρκούς χρόνου στους εργαζομένους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους
- Σαφής περιγραφή της εργασίας
- Ανταμοιβή της καλής επίδοσης των εργαζομένων
- Παροχή στους εργαζομένους της δυνατότητας να εκφράζουν παράπονα και η σοβαρή αντιμετώπισή τους
- Ελαχιστοποίηση των φυσικών κινδύνων
- Συμμετοχή των εργαζομένων στη λήψη αποφάσεων που τους επηρεάζουν
- Αντιστοιχία του φόρτου εργασίας προς τις δυνατότητες και τα μέσα κάθε εργαζομένου
- Σχεδιασμός των καθηκόντων με τρόπο που να τα καθιστά ενδιαφέροντα
- Σαφής καθορισμός εργασιακών ρόλων και αρμοδιοτήτων
- Παροχή ευκαιριών για κοινωνικές σχέσεις και επαφές και η εξάλειψη αμφιβολιών και ασάφειας σε θέματα εργασιακής ασφάλειας και επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Η πρόληψη των συνεπειών του εργασιακού άγχους είναι προτιμότερη από την αντιμετώπιση μετά την εμφάνισή τους.

Το κλειδί για την πρόληψη του εργασιακού άγχους βρίσκεται στην επιχείρηση και στη διαχείριση της εργασίας.

3. Πίνακας Ελέγχου – Εργονομία

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003
- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Κατάρτιση προγράμματος για την πρόληψη των μυοσκελετικών παθήσεων που σχετίζονται με την εργασία το οποίο να αποτελείται από τα εξής βασικά στοιχεία:
  - Ανάλυση του χώρου εργασίας (αξιολόγηση του χώρου εργασίας και των ανθρώπινων ικανοτήτων)
  - Περιορισμός του επαγγελματικού κινδύνου (εργονομική προσαρμογή εργαλείων, εξοπλισμού, οργανωτικές/διοικητικές αλλαγές, χρήση προστατευτικού εξοπλισμού)
  - Παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων για την καταγραφή και παρακολούθηση των μυοσκελετικών παθήσεων που προκύπτουν από την εργασία
  - Ιατρική παρακολούθηση (έγκαιρη αναφορά μυοσκελετικών παθήσεων, άμεση πρόσβαση του εργαζομένου που παρουσιάζει συμπτώματα μυοσκελετικών παθήσεων σε ιατρική παρακολούθηση, ιατρική επίσημη παρακολούθηση κατά την επιστροφή του εργαζομένου στην εργασία μετά από απουσία, αποκατάσταση των εργαζομένων που έχουν υποστεί μυοσκελετική πάθηση)
  - Πληροφόρηση και εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων στην επιχείρηση για ενεργή συμμετοχή στην αντιμετώπιση των μυοσκελετικών παθήσεων.
- Διαμόρφωση του ύψους της επιφάνειας εργασίας έτσι ώστε να βρίσκεται περίπου στο ύψος των αγκώνων, (εκτός από ειδικές περιπτώσεις όπως για παράδειγμα κάρφωμα, όπου καλό είναι η επιφάνεια εργασίας να είναι λίγο χαμηλότερη)
- Διαμόρφωση των θέσεων εργασίας έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να μπορούν να εναλλάσσουν την καθιστή με την όρθια στάση
- Τοποθέτηση των αντικειμένων, των υλικών και τα χειριστηρίων που χρησιμοποιούν οι εργαζόμενοι σε θέσεις τέτοιες ώστε να μπορούν να τα φθάσουν δίχως να χρειάζεται:
  - να σκύβουν
  - να τεντώνονται
  - να στρίβουν τη μέση τους
  - να σηκώνουν ψηλά τα χέρια τους
  - να ασκούν μεγάλη δύναμη

4. Πίνακας Ελέγχου - Ευημερία προσωπικού

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Ύπαρξη ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων:
  - κατάλληλου αριθμού αποχωρητηρίων και νιπτήρων, τα οποία να καθαρίζονται συχνά
  - λουτρών εφ' όσον το είδος της εργασίας το απαιτεί ή οι εργαζόμενοι το επιθυμούν
  - χώρου αποδυτηρίων και των απαραίτητων ιματιοφυλακίων (ντουλάπες) και ερμαριών για φύλαξη προσωπικών αντικειμένων
  - χώρου ανάπαυσης και φαγητού
- Ύπαρξη ξεχωριστών υγειονομικών διευκολύνσεων για άνδρες και γυναίκες
- Ύπαρξη πόσιμου νερού σε διάφορα σημεία των χώρων εργασίας
- Τοποθέτηση υλικών πρώτων βοηθειών και φαρμάκων πρώτης ανάγκης, τα οποία να φυλάσσονται σε κατάλληλα φαρμακεία σε σημεία με σχετική σήμανση και εύκολη πρόσβαση
- Διαρρύθμιση των χώρων εργασίας λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες μειονεκτούντων προσώπων στην εργασία (θύρες, νιπτήρες, τουαλέτες, διάδρομοι κυκλοφορίας κλπ.)

5. Πίνακας Ελέγχου - Μέσα Ατομικής Προστασίας

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003
- Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μέσα Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π. 315/2003).

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Ενημέρωση των εργαζομένων για τους κινδύνους που απειλούν την ασφάλεια και την υγεία τους, τα προληπτικά μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί, τα μέτρα και τις προφυλάξεις που πρέπει να τηρούν, καθώς και για τους κινδύνους που παραμένουν σε ορισμένες εργασίες ή θέσεις εργασίας και κάνουν αναγκαία τη χρήση των μέσων ατομικής προστασίας
- Παροχή οδηγιών για την αποτελεσματική χρήση των μέσων ατομικής προστασίας, με σχετική εκπαίδευση ή και εξάσκηση των εργαζομένων όποτε χρειάζεται
- Περιοδικός έλεγχος της σωστής χρήσης των μέσων ατομικής προστασίας
- Φροντίδα για τη φύλαξή τους σε θέσεις με καλές συνθήκες καθαριότητας και υγιεινής
- Διάθεση κατάλληλων διευκολύνσεων και μέσων για τις αναγκαίες συντηρήσεις, επισκευές και καθαρισμούς σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή
- Αντικατάστασή τους σε περίπτωση φθοράς ή όταν έχει λήξει ο επιτρεπόμενος χρόνος χρήσης τους
- Παροχή μέσων ατομικής προστασίας που :
  - να είναι κατάλληλα για τον κίνδυνο από τον οποίο πρέπει να προστατεύουν τους εργαζόμενους
  - να μην δυσκολεύουν την εκτέλεση της εργασίας
  - να ταιριάζουν στους εργαζόμενους που θα τα χρησιμοποιήσουν
  - να μην κινδυνεύουν να αποτελέσουν τα ίδια πηγή κινδύνου
  - να φέρουν το σήμα CE
- Συμμετοχή των εργαζομένων στη χρήση μέσων ατομικής προστασίας και εκπαίδευση τους στη σωστή χρήση τους
- Απλή συντήρηση των μέσων ατομικής προστασίας μπορεί να γίνεται από τον χρήστη αλλά πιο εξειδικευμένες επιδιορθώσεις πρέπει να γίνονται μόνο από ειδικά άτομα
- Στους χώρους εργασίας να υπάρχει κατάλληλη σήμανση έτσι ώστε να υπενθυμίζει στο προσωπικό την ανάγκη για χρήση μέσων ατομικής προστασίας
- Ύπαρξη επίβλεψης για τη σωστή χρήση των μέσων ατομικής προστασίας. Επειδή τα μέσα ατομικής προστασίας είναι η τελευταία επιλογή προστασίας, αφού όλοι οι άλλοι τρόποι προστασίας που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν έχουν μελετηθεί, είναι σημαντικό να χρησιμοποιούνται καθ' όλη την διάρκεια της έκθεσης στον κίνδυνο. Δεν πρέπει να επιτρέπονται εξαιρέσεις ούτε για τις εργασίες που διαρκούν «μόλις λίγα λεπτά»

Προσοχή

Η χρήση των μέσων ατομικής προστασίας επιβάλλεται μόνο όταν ο κίνδυνος δε μπορεί να αποφευχθεί με άλλα τεχνικά μέσα ή με μέτρα συλλογικής προστασίας ή με διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας

6. Πίνακας Ελέγχου - Νόσος των Λεγεωνάριων - Legionella Disease

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2003
- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π. 144/2001)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Σχεδιασμός, διατήρηση και λειτουργία των συστημάτων νερού, θέρμανσης / ψύξης και εξαερισμού κάτω από συνθήκες που αποτρέπουν ή ελέγχουν την αύξηση και τον πολλαπλασιασμό της λεγιονέλλας. (Οι ψυκτικοί πύργοι, εξατμιστικοί συμπυκνωτές, τα συστήματα κρύου και ζεστού νερού και οι υγρανήρες προκαλούν τον μεγαλύτερο κίνδυνο)
- Καλή συντήρηση και καθαρισμός των κεντρικών κλιματιστικών συστημάτων
- Εναλλαγή του εσωτερικού αέρα
- Η ανακύκλωση του εσωτερικού αέρα να ΜΗ υπερβαίνει το 30%
- Μείωση της χρήσης συνθετικών προϊόντων στην επίπλωση του χώρου
- Αποφυγή δημιουργίας στάσιμων νερών
- Κατάλληλος έλεγχος της απελευθέρωσης σταγονιδίων νερού
- Χρήση μεθόδων επεξεργασίας νερού όπως η χρήση βιοκτόνων, υπεριώδους ακτινοβολίας, ιονισμού χαλκού / αργύρου και οζονόλυσης
- Απαγόρευση του καπνίσματος στους κλειστούς εσωτερικούς χώρους
- Ποσοτική και ποιοτική εκτίμηση των βλαπτικών παραγόντων του περιβάλλοντος εργασίας
- Εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την Υγεία και Ασφάλεια και στην υλοποίηση της γραπτής εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου

7. Πίνακας Ελέγχου - Προστασία από εκρήξεις

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εξοπλισμός και Συστήματα Προστασίας για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π. 309/2003)
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Απαιτήσεις για την Προστασία των Προσώπων στην Εργασία από Κινδύνους από Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 291/2002)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Αποφυγή δημιουργίας εκρήξιμης ατμόσφαιρας (π.χ. οργανικής σκόνης και ατμών) με αντικατάσταση των υλικών ή με άμεση απομάκρυνση τους
- Αποφυγή δημιουργίας πηγών ανάφλεξης (γυμνή φλόγα, κάπνισμα, σπινθήρες κ.λπ.)
- Επιλογή κατάλληλου εξοπλισμού που προορίζεται για χρήση σε εκρήξιμες ατμόσφαιρες
- Επιλογή εξοπλισμού και συστημάτων προστασίας που φέρουν σήμανση CE και σήμανση ότι είναι κατάλληλα για χρήση σε εκρήξιμες ατμόσφαιρες, (Ex)
- Κατάταξη των χώρων εργασίας σε ζώνες ανάλογα με τη συχνότητα δημιουργίας εκρήξιμης ατμόσφαιρας και επιλογή εξοπλισμού εργασίας ανάλογα με τη ζώνη
- Καταρτισμός και συνεχής ενημέρωση εγγράφου προστασίας από εκρήξεις. Το έγγραφο προστασίας από εκρήξεις να καταρτίζεται πριν από την έναρξη των εργασιών και να τροποποιείται εφόσον πραγματοποιηθούν ουσιαστικές αλλαγές, επεκτάσεις ή αναπλάσεις των χώρων εργασίας, του εξοπλισμού ή των μεθόδων εργασίας και να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις εξής πληροφορίες:
  - Περιγραφή του εργοταξίου και των χώρων εργασίας
  - Περιγραφή των διαδικασιών / δραστηριοτήτων
  - Περιγραφή των χρησιμοποιούμενων υλικών / παραμέτρων ασφαλείας για την εκτόνωση της πίεσης έκρηξης
  - Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης κινδύνου
  - Παρουσίαση των τεχνικών μέτρων προστασίας από εκρήξεις
  - Περιγραφή των οργανωτικών μέτρων προστασίας από εκρήξεις
  - Τεκμηρίωση των στοιχείων των αρμοδίων και των υπευθύνων
  - Τεκμηρίωση των μέτρων και των μεθόδων συντονισμού
- Ενημέρωση των εργαζομένων σχετικά με την προστασία από τις εκρήξεις
- Εφαρμογή συστήματος χορήγησης αδειών εργασίας για τις επικίνδυνες εργασίες από υπεύθυνο πρόσωπο
- Ανάρτηση προειδοποιητικών πινακίδων σε χώρους όπου είναι δυνατό να δημιουργηθεί εκρήξιμη ατμόσφαιρα
- Τακτική συντήρηση του εξοπλισμού και των συστημάτων προστασίας από τις εκρήξεις από εκπαιδευμένο πρόσωπο

8. Πίνακας Ελέγχου - Πρώτες Βοήθειες

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)
- Νομοθεσία - Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία - Το περί Εργοστασίων (Πρώτες Βοήθειες) Διάταγμα του 1957 (Κ.Δ.Π. 175/1957)
- Προσχέδιο - Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Πρώτες Βοήθειες) Κανονισμοί του 2007

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Εφοδιασμός των χώρων εργασίας με κουτιά πρώτων βοηθειών τα οποία να είναι αδιάβροχα, καλά σφραγισμένα, με την κατάλληλη σήμανση και να μην περιέχουν δισκία ή άλλα φάρμακα. Τα απαιτούμενα υλικά του κουτιού πρώτων βοηθειών να περιλαμβάνουν παραφαρμακευτικό εξοπλισμό μόνο, δηλαδή κολλητικά επιθέματα, επιθέματα πληγών, τριγωνικούς επιδέσμους, παραμάνες ασφαλείας, γάντια και υλικά ανάλογα με την εκτίμηση των κινδύνων
- Καθορισμός, από τον εργοδότη, προσώπου που θα έχει την ευθύνη για τον έλεγχο και τη διατήρηση των κουτιών πρώτων βοηθειών
- Παρακολούθηση των ημερομηνιών λήξης των υλικών και σκευασμάτων
- Τακτικός έλεγχος του περιεχομένου των κουτιών Α' Βοηθειών και αναπλήρωση του όποτε χρειάζεται
- Δημιουργία ομάδας πρώτων βοηθών και εκπαίδευση των μελών της στην παροχή πρώτων βοηθειών. Να υπάρχουν διαθέσιμοι πρώτοι βοηθοί για όλους τους χώρους δραστηριότητας αν είναι δυνατόν και ιδίως σε χώρους υψηλού κινδύνου.

Ο παράγοντας χρόνος είναι σε πολλές περιπτώσεις καθοριστικός και η παροχή βοήθειας σε ένα πρόσωπο στα πρώτα λεπτά μπορεί να του σώσει τη ζωή.

9. Πίνακας Ελέγχου - Πυρασφάλεια

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 – 2003
- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Τοποθέτηση σε όλους τους χώρους εργασίας κατάλληλων πυροσβεστικών μέσων
- Τακτικός έλεγχος του συστήματος πυρανίχνευσης και συναγερμού (εάν υπάρχει)
- Διατήρηση της προσβασιμότητας στον πυροσβεστικό εξοπλισμό
- Τοποθέτηση σήμανσης σε όλα τα πυροσβεστικά σημεία
- Τοποθέτηση του πυροσβεστικού εξοπλισμού σε εύκολα προσβάσιμα σημεία
- Τακτική συντήρηση του εξοπλισμού πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης και από εξειδικευμένο πρόσωπο
- Εκπαίδευση του προσωπικού στην ορθή χρήση των πυροσβεστικών μέσων και δημιουργία ομάδας πυρόσβεσης με κατάλληλα εκπαιδευμένα πρόσωπα
- Τοποθέτηση σήμανσης σε όλες τις οδούς και εξόδους διαφυγής και έκτακτης ανάγκης
- Τοποθέτηση φωτισμού έκτακτης ανάγκης σε όλες τις οδούς και εξόδους διαφυγής και έκτακτης ανάγκης
- Ανάρτηση πινακίδων σε εμφανή σημεία με οδηγίες πρόληψης πυρκαγιάς και τρόπους ενέργειας των εργαζομένων σε περίπτωση έναρξης αυτής
- Κατάρτιση γραπτού σχεδίου έκτακτης ανάγκης και εκπαίδευση του προσωπικού στην ασφαλή εκκένωση του χώρου εργασίας

Μέτρα για αποφυγή εκδήλωσης ή και επέκτασης της πυρκαγιάς

- Αποσύνδεση από τα σημεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας όλων των ηλεκτρικών εργαλείων και συσκευών όταν είναι εκτός λειτουργίας
- Απαγόρευση του καπνίσματος
- Απαγόρευση χρήσης εύφλεκτων υγρών (π.χ. βενζίνης) για σκοπούς καθαριότητας
- Επισκευή ελαττωματικών ηλεκτρικών συσκευών και καλωδίων από αρμόδια πρόσωπα
- Κλείσιμο όλων των εσωτερικών πόρτων για περιορισμό της πυρκαγιάς στο χώρο εκδήλωσης της
- Συνεργασία και συντονισμός με την Πυροσβεστική Υπηρεσία

Οδηγίες για το σωστό χειρισμό εύφλεκτων υλικών

- Αντικατάσταση των εύφλεκτων ουσιών με άλλες μη εύφλεκτες ή λιγότερο εύφλεκτες, όπου είναι εφικτό
- Αποθήκευση όλων των εύφλεκτων ουσιών σε κατάλληλες πυρίμαχες αποθήκες και διατήρηση στους χώρους εργασίας μόνο της ποσότητας εύφλεκτων που χρειάζεται για μια βάρδια εργασίας
- Καλός εξαερισμός των χώρων όπου αποθηκεύονται ή χρησιμοποιούνται εύφλεκτες ουσίες για την απομάκρυνση των αναθυμιάσεων
- Απομάκρυνση όλων των πηγών ανάφλεξης από τους αποθηκευτικούς χώρους και τους χώρους χρήσης των εύφλεκτων ουσιών (π.χ. ακατάλληλος ηλεκτρικός εξοπλισμός / συσκευές, μηχανές συγκόλλησης ή κοπής μετάλλων, καυτές επιφάνειες, κινούμενα μεταλλικά μέρη που προκαλούν τριβή μεταξύ τους, κ.λπ.)
- Διατήρηση των εύφλεκτων ουσιών σε ειδικά δοχεία για την αποφυγή της διαρροής και εγκατάσταση κατάλληλων συστημάτων συλλογής τυχόν διαρροών

10. Πίνακας Ελέγχου - Σήμανση

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π. 212/2000)
- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Τοποθέτηση επαρκούς, ορατής και κατανοητής από όλους τους εργαζόμενους σήμανσης σε κάθε σημείο του χώρου που:
  - υπάρχει κίνδυνος πτώσης
  - απαγορεύεται η εκτέλεση κάποιας ενεργείας (π.χ. το κάπνισμα, η χρήση φλόγας, η διέλευση πεζών)
  - είναι υποχρεωτική κάποια συμπεριφορά ή ενέργεια (π.χ. η χρήση ατομικών μέσων προστασίας)
  - υπάρχει τοποθετημένο πυροσβεστικό υλικό ή εξοπλισμός (π.χ. πυροσβεστήρες, μάνικες)
  - υπάρχουν οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου
  - υπάρχουν μέσα βοήθειας ή διάσωσης (π.χ. φαρμακείο, πίδακας πλύσης ματιών)
- Τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης / ετικέτας σε όλα τα δοχεία και διασωληνώσεις που περιέχουν ή μεταφέρουν επικίνδυνες ουσίες (οξέα, εκρηκτικά, διαβρωτικά, κλπ), η οποία να υποδεικνύει τον τύπο του κινδύνου, το όνομα της ουσίας και τρόπους ασφαλούς χρήσης της. Η ετικέτα πρέπει να είναι σε εμφανές σημείο, να ελκύει την προσοχή και να είναι γραμμένη στη γλώσσα που καταλαβαίνουν οι εργαζόμενοι
- Εκπαίδευση του προσωπικού στη σημασία των σημάνσεων που βρίσκονται στο χώρο εργασίας του

11. Πίνακας Ελέγχου - Χώροι εργασίας

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π. 212/2000)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 174/2002)
- Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2004 (Κ.Δ.Π. 494/2004)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

Φωτισμός

- Αξιοποίηση του φωτός της ημέρας όπου είναι δυνατό: συχνός καθαρισμός των τζαμιών, απομάκρυνση από τα τζάμια αντικειμένων που εμποδίζουν την είσοδο του ηλιακού φωτός κ.λπ.
- Εγκατάσταση τοπικού φωτισμού για τις θέσεις εργασίας ή τους εργαζόμενους που χρειάζονται περισσότερο φως (π.χ. οπτικός ποιοτικός έλεγχος, διάβασμα, λεπτές εργασίες, εργαζόμενοι μεγάλης ηλικίας)
- Τακτικός καθαρισμός των φωτιστικών σωμάτων και των καλυμμάτων τους (η σκόνη μπορεί να μειώσει την απόδοση τους έως και 60%)
- Εγκατάσταση ικανοποιητικού φωτισμού στις σκάλες και τους διαδρόμους
- Διάταξη των θέσεων εργασίας ή/και των φωτιστικών σωμάτων με τέτοιο τρόπο ώστε να μην δημιουργούνται ενοχλητικές σκιές στην επιφάνεια εργασίας
- Εγκατάσταση εφεδρικού φωτισμού στις οδούς και εξόδους κινδύνου

Θερμοκρασία

- Ρύθμιση της θερμοκρασίας και υγρασίας στα κατάλληλα επίπεδα ανάλογα με την εποχή.
- Τήρηση των διαλειμμάτων ιδιαίτερα όταν υπάρχουν συνθήκες «καύσωνα» (υψηλή θερμοκρασία και υγρασία)
- Εκτέλεση των βαριών εργασιών σε ώρες με χαμηλότερη θερμοκρασία (π.χ. νωρίς το πρωί ή το απόγευμα)
- Τακτική συντήρηση των κλιματιστικών και συχνός καθαρισμός των φίλτρων τους

Εξαερισμός

- Τακτική ανανέωση του αέρα στους χώρους εργασίας. Σε περίπτωση που η ανανέωση του αέρα επιτυγχάνεται με τεχνητά μέσα ή συστήματα τότε αυτά πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και να συντηρούνται τακτικά από εξειδικευμένο προσωπικό

Τάξη και καθαριότητα

- Διατήρηση όλων των χώρων, μηχανημάτων και εξοπλισμών εργασίας καθαρών και συγυρισμένων
- Διατήρηση όλων των διαδρόμων κυκλοφορίας και κλιμακοστασίων ελευθέρων από εμπόδια
- Άμεσος καθαρισμός οποιωνδήποτε υγρών χυθούν στο πάτωμα και τοποθέτηση προειδοποιητικής πινακίδας για ολισθηρό πάτωμα
- Ευαισθητοποίηση του προσωπικού στο θέμα της καθαριότητας
- Καθορισμός ειδικών χώρων απόρριψης σκουβάλων
- Καθορισμός ξεχωριστών διαδρόμων κυκλοφορίας για οχήματα και πεζούς

12. Πίνακας Ελέγχου - Διαβούλευση

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμος του 1996 – 2003
- Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Διαβούλευση του εργοδότη με τους εργοδοτούμενους ή τους αντιπροσώπους τους πάνω σε θέματα που άπτονται της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία
- Διαβούλευση του εργοδότη με τους εργοδοτούμενους του όταν πρόκειται:
  - Να προβεί σε αλλαγές που θα επηρεάσουν ουσιαστικά την ασφάλεια και υγεία στην εργασία τους, π.χ. σε περίπτωση εισαγωγής νέων μεθόδων εργασίας, διαδικασιών και εξοπλισμού
  - Να προβεί σε διευθετήσεις για διορισμό αρμόδιων προσώπων που θα τον βοηθούν να συμμορφωθεί με τους Νόμους και Κανονισμούς που αφορούν την ασφάλεια και υγεία στην εργασία
  - Να διοργανώσει εκπαιδευτικά προγράμματα για θέματα ασφάλειας και υγείας
  - Να εφαρμόσει νέα τεχνολογία η οποία θα έχει επιπτώσεις στην ασφάλεια και υγεία των εργοδοτούμενων του
- Εκλογή Αντιπρόσωπων Ασφάλειας, σε κάθε καθορισμένη εγκατάσταση όπου εργάζονται τακτικά περισσότερα από 5 άτομα, σε αριθμό που καθορίζεται πιο κάτω

Αριθμός εργοδοτούμενων	Αριθμός Αντιπροσώπων Ασφάλειας	Εκπρόσωπος εργαζομένων	Επιτροπή Ασφάλειας
1 - 4	0	1	Όχι
5 - 9	1	-	Όχι
10 - 19	2	-	Ναι
20 - 49	3	-	Ναι
Κάθε 50 πρόσθετοι	1	-	Ναι

- Συμμετοχή εκπροσώπου του εργοδότη στην Επιτροπή, σαν συντονιστής της Επιτροπής Ασφάλειας.
- Γνωστοποίηση των Επιτροπών Ασφάλειας στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας όπως επίσης και γνωστοποίηση της αντικατάστασης των μελών που αποχωρούν για οποιοδήποτε λόγο.

13. Πίνακας Ελέγχου - Εκπαίδευση

Βασικότερες νομικές απαιτήσεις

- *Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμος του 1996 – 2003*
- *Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002)*

Εισηγήσεις για μέτρα προστασίας και πρόληψης

- Εκπαίδευση κάθε νεοπροσλαμβανόμενου υπαλλήλου για ένταξη στην επιχείρηση από ενδεδειγμένο άτομο η οποία να περιλαμβάνει:
  - Επεξήγηση των εργασιών της εταιρείας
  - Επεξήγηση των ευθυνών και υποχρεώσεων του
  - Εξοικείωση με τις διαδικασίες και τις οδηγίες εργασίας του συστήματος ασφάλειας και υγείας και τους κανονισμούς της εταιρείας
  - Γνωριμία και εισαγωγή στο προσωπικό
- Κατάρτιση προγράμματος εκπαίδευσης κάθε χρόνο
- Προσαρμογή του προγράμματος κατάρτισης ανάλογα με τις ανάγκες και το μορφωτικό επίπεδο του προσωπικού
- Τεκμηρίωση και καταγραφή των εκπαιδεύσεων, εσωτερικών οι εξωτερικών στα αρχεία του προσωπικού
- Συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού προσαρμοσμένη στα καινούργια δεδομένα εργασίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Νομοθεσία Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Α/Α	Συνοπτική αναφορά	Νομοθεσία / Κανονισμός	Πρόνοιες
1.	Νόμοι για την Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία	Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμος του 1996, Αρ. Ν.89(Ι)/96 και Τροποποιητικός Νόμος του 2001, Αρ. Ν.158(Ι)/2001 και Τροποποιητικός Νόμος του 2002, Ν. 25(Ι)/2002 και Τροποποιητικός Νόμος του 2003 Αρ. Ν.41(Ι)/2003 και Τροποποιητικός Νόμος του 2003 Αρ. Ν.99(Ι)/2003 .	<p>Εφαρμογή Σε όλους τους χώρους εργασίας</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόνοιες εργοδοτών, εργοδοτούμενων, αυτοεργοδοτούμενων, κατόχων υποστατικών κλπ για τη διατήρηση ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος
2.	Διαχείριση θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας	Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002, ΚΔΠ 173/2002 .	<p>Εφαρμογή Εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτές εκτιμήσεις κινδύνων για επιχειρήσεις που εργοδοτούν πάνω από 5 άτομα • Υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης • Μέτρα πυρασφάλειας και εκκένωσης των χώρων εργασίας • Ενημέρωση / εκπαίδευση • Διαβούλευση των εργοδοτών με τους εργαζομένους • Επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων
3.	Σήμανση	Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2000, ΚΔΠ 212/2000 .	<p>Εφαρμογή Τοποθέτηση σήμανσης ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας όταν οι κίνδυνοι δεν μπορούν να αποφευχθούν ή να μειωθούν ικανοποιητικά με άλλα προληπτικά μέτρα</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενδείξεις ή οδηγίες για: <ul style="list-style-type: none"> • Χώρους διακίνησης • Εξοπλισμό πυρόσβεσης • Έξοδοι κινδύνου • Επικίνδυνες ουσίες / δοχεία κλπ

			<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρισμός • Βιολογικοί κίνδυνοι
4.	Εξοπλισμός εργασίας	Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμοί του 2001, ΚΔΠ 444/2001 και τροποποιητικοί κανονισμοί ΚΔΠ 494/2004 .	<p>Εφαρμογή Διάθεση εξοπλισμού εργασίας στους εργαζομένους</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προδιαγραφές εξοπλισμού • Έλεγχος / συντήρηση εξοπλισμού • Εργονομία
5.	Οθόνες Οπτικής Απεικόνισης	Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας κατά την Εργασία σε Εξοπλισμό με Οθόνη Οπτικής Απεικόνισης Κανονισμοί του 2001, ΚΔΠ 455/2001 .	<p>Εφαρμογή Εργασία με ηλεκτρονικούς υπολογιστές</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ρύθμιση ωρών εργασίας • Περιοδικά διαλείμματα • Εργονομία • Περιοδικές εξετάσεις • Πρόνοιες κατασκευαστών • Πρόνοιες προμηθευτών
6.	Εξοπλισμός Ατομικής Προστασίας	Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001, ΚΔΠ 470/2001 .	<p>Εφαρμογή Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόνοιες κατασκευαστών • Προδιαγραφές • Χρήση • Φύλαξη • Συντήρηση
7.	Χώροι εργασίας	Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002, ΚΔΠ 174/2002 και τροποποιητικοί κανονισμοί ΚΔΠ 494/2004 .	<p>Εφαρμογή Όλοι οι χώροι εργασίας</p> <p>Πρόνοιες</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευαστικές απαιτήσεις (θύρες, παράθυρα, δάπεδα, φωτισμός, εξαερισμός κλπ.) • Διαφυγή, διακίνηση • Διάδρομοι κυκλοφορίας • Πυρασφάλεια • Προστασία από πτώσεις και πτώση αντικειμένων • Διευκολύνσεις προσωπικού (υγειονομικές, χώροι καθαρισμού, αποδυτήρια, πόσιμο νερό, ανάπαυση)
8.	Εργοτάξια	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί του 2002, ΚΔΠ 172/2002.	<p>Εφαρμογή Σε προσωρινά ή κινητά εργοτάξια</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων στα τρία στάδια εκτέλεσης ενός έργου (Σχεδίαση, Οργάνωση εργοταξίου, Εκτέλεση των εργασιών) και κατά τις μελλοντικές εργασίες στο εργοτάξιο και την τακτική συντήρηση του έργου. • Διορισμός συντονιστή Α+Υ κατά την εκπόνηση μελέτης του έργου και κατά την εκτέλεση του έργου. • Νέα μέσα πρόληψης για κάθε έργο (Σχέδιο ασφάλειας και υγείας, Φάκελος ασφάλειας και υγείας, Εκ των προτέρων γνωστοποίηση)
9.	Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων) Κανονισμοί του 2001, ΚΔΠ 267/2001.	<p>Εφαρμογή Οπουδήποτε γίνεται μετατόπιση η στήριξη φορτίου από ένα ή περισσότερα πρόσωπα</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μηχανικοί εξοπλισμοί όταν είναι εφικτό • Οργανωτικά μέτρα • Μέσα προστασίας
10.	Βιολογικοί παράγοντες	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βιολογικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001, ΚΔΠ 144/2001.	<p>Εφαρμογή Οπουδήποτε υπάρχει έκθεση σε βιολογικούς κινδύνους</p> <p>Πρόνοιες</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση των βιολογικών βλαπτικών παραγόντων • Μείωση της έκθεσης • Οργανωτικά μέτρα • Μέσα προστασίας
11.	Χημικοί Παράγοντες	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας (Χημικοί Παράγοντες) Κανονισμοί του 2001, ΚΔΠ 268/2001 και τροποποιητικοί κανονισμοί του 2004 ΚΔΠ 55/2004 .	<p>Εφαρμογή Οπουδήποτε γίνεται χρήση χημικών ουσιών</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οργανωτικά μέτρα • Μέσα προστασίας • Ελάχιστος χρόνος και ένταση έκθεσης • Μέτρα υγιεινής • Περιορισμός χημικών παραγόντων στο ελάχιστο • Ασφαλής χειρισμό, αποθήκευση και μεταφορά
12.	Θόρυβος	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από το Θόρυβο) Κανονισμοί του 2006, ΚΔΠ 317/2006 .	<p>Εφαρμογή Έκθεση σε θόρυβο</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μέτρηση θορύβου • Σήμανση των χώρων όπου είναι αναγκαίο • Θέσεις εργασίας • Μέσα ατομικής προστασίας
13.	Ατυχήματα Μεγάλης Κλίμακας	Οι περί Αντιμετώπισης των Κινδύνων Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας Σχετιζομένων με Επικίνδυνες Ουσίες Κανονισμοί του 2001, ΚΔΠ 507/2001 .	<p>Εφαρμογή Διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ταξινόμηση • Σήμανση • Δελτία δεδομένων ασφαλείας • Οδηγίες ασφαλούς χρήσης
14.	Επιτροπές Ασφάλειας	Οι περί Επιτροπών Ασφάλειας στην Εργασία Κανονισμοί του 1997, ΚΔΠ 134/97 .	<p>Εφαρμογή Σε όλους του χώρους εργασίας που εργοδοτούνται</p>

			<p>περισσότερα από 5 άτομα</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκλογή αντιπροσώπων ασφαλείας • Σύμβαση και αρμοδιότητες Επιτροπής Ασφάλειας • Υποχρεώσεις εργοδότη
15.	Επικίνδυνες Ουσίες και Παρασκευάσματα	Οι περί Επικίνδυνων Ουσιών Νόμοι του 1991 έως 2002 και οι Περί Επικίνδυνων Ουσιών (Ταξινόμηση, Συσκευασία και Σήμανση Επικίνδυνων Ουσιών και Παρασκευασμάτων) Κανονισμοί του 2002, ΚΔΠ 292/2002 .	<p>Εφαρμογή</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ταξινόμηση • Σήμανση • Δελτία δεδομένων ασφαλείας • Οδηγίες ασφαλούς χρήσης
16.	Ηλεκτρισμός	Οι περί Ηλεκτρισμού εις Εργοστάσια Ειδικοί Κανονισμοί του 1981 και 1983, ΚΔΠ 315/81, 84/83 .	<p>Εφαρμογή</p> <p>Όλοι οι χώροι εργασίας</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Άμεση Επισκευή • Συντήρηση • Εγχειρίδια λειτουργίας • Πινακίδες με τα τεχνικά χαρακτηριστικά • Σήμανση
17.	Περί εργοστασίων Νόμος	Ο περί Εργοστασίων Νόμος του 1956 (Κεφάλαιο 134) και Τροποποιητικοί: Ν. 43/1964, Ν. 32/1972, Ν. 22/1982, Ν. 25/1989, Ν. 20/1990, Ν. 220/1991, Ν. 90(Ι)/1996 .	<p>Εφαρμογή</p> <p>Όλοι οι χώροι εργασίας</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γενικές και ειδικές απαιτήσεις ασφαλείας, υγείας και ευημερίας σε εργοστάσια
18.	Ξυλουργικά μηχανήματα	Οι περί Ξυλουργικών Μηχανημάτων Κανονισμοί του 1973, Κ.Δ.Π. 279/1973 και τροποποιητικοί Κ.Δ.Π. 311/1988 .	<p>Εφαρμογή</p> <p>Σε χώρους όπου χρησιμοποιείται ξυλουργικό μηχάνημα</p>

			<p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τοποθέτηση προφυλακτών σε όλα τα ξυλουργικά μηχανήματα • Συντήρηση μηχανημάτων • Επαρκής χώρος γύρω από τις μηχανές • Καθαρό πάτωμα • Εκπαίδευση χειριστών
19.	Επαγγελματικές Ασθένειες	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Επαγγελματικών Ασθενειών) Κανονισμοί του 2007, Κ.Δ.Π. 530/2007.	<p>Εφαρμογή Όταν ο εργαζόμενος έχει ή πιθανών να έχει προσβληθεί από επαγγελματική ή άλλη ασθένεια</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωστοποίηση • Έλεγχος παρακολούθηση
20.	Επαγγελματικές Νόσοι	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Γνωστοποίηση Ατυχημάτων και Επικίνδυνων Συμβάντων) Κανονισμοί του 2007, Κ.Δ.Π. 531/2007.	<p>Εφαρμογή Για ατυχήματα που έχουν σαν αποτέλεσμα το θάνατο εργαζομένου ή τρίτου προσώπου ή την απουσία ενός εργαζομένου πέραν των τριών ημερολογιακών ημερών</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωστοποίηση • Έλεγχος παρακολούθηση
21.	Ελάχιστες Απαιτήσεις για την Προστασία των Προσώπων στην Εργασία από Κινδύνους από Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες	Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ελάχιστες Απαιτήσεις για την Προστασία των Προσώπων στην Εργασία από Κινδύνους από Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2002, Κ.Δ.Π. 291/2002.	<p>Εφαρμογή Για εργασία σε χώρους όπου υπάρχει κίνδυνος από εκρήξιμες ατμόσφαιρες.</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόληψη της δημιουργίας εκρήξιμων ατμόσφαιρων, • Αποφυγή της ανάφλεξής τους, • Μετριασμό των επιβλαβών συνεπειών της έκρηξης • Κατάταξη των χώρων, στους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν εκρήξιμες ατμόσφαιρες, σε ζώνες. • Ετοιμασία «Εγγράφου προστασίας από εκρήξεις» το οποίο

			να ενημερώνεται συνεχώς και να προσδιορίζει και αξιολογεί τους κινδύνους έκρηξης αλλά και να προβλέπει τη λήψη των κατάλληλων μέτρων πρόληψης.
22.	Εξοπλισμός και Συστήματα Προστασίας για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες	Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εξοπλισμός και Συστήματα Προστασίας για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες) Κανονισμοί του 2003, Κ.Δ.Π. 309/2003 .	<p>Εφαρμογή</p> <p>(α) Εξοπλισμός και συστήματα προστασίας που προορίζονται για χρήση σε εκρήξιμες ατμόσφαιρες</p> <p>(β) Εξοπλισμός ασφάλειας ελέγχου και ρύθμισης που προορίζεται για χρήση εκτός εκρήξιμων ατμοσφαιρών, ο οποίος όμως απαιτείται για, ή συμβάλλει στην ασφαλή λειτουργία του εξοπλισμού και των συστημάτων ασφάλειας έναντι των κινδύνων έκρηξης.</p> <p>Πρόνοιες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διάθεση στην αγορά • Διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης προς τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας
23.	Εξοπλισμός και Συστήματα Προστασίας για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες - Εναρμονισμένα Πρότυπα	Η περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εξοπλισμός και Συστήματα Προστασίας για Χρήση σε Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες - Εναρμονισμένα Πρότυπα) Γνωστοποίηση του 2006, Κ.Δ.Π. 197/2006 .	<p>Εφαρμογή</p> <p>(α) εξοπλισμός και συστήματα προστασίας που προορίζονται για χρήση σε εκρήξιμες ατμόσφαιρες</p> <p>(β) εξοπλισμός ασφάλειας ελέγχου και ρύθμισης που προορίζεται για χρήση εκτός εκρήξιμων ατμοσφαιρών, ο οποίος όμως απαιτείται για, ή συμβάλλει στην ασφαλή λειτουργία του εξοπλισμού και των συστημάτων ασφάλειας έναντι των κινδύνων έκρηξης.</p>
24.	Πρώτες Βοήθειες	Προσχέδιο - Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Πρώτες Βοήθειες) Κανονισμοί του 2007.	<p>Εφαρμογή</p> <p>Σε όλους τους χώρους εργασίας</p> <p>Πρόνοιες</p> <p>Υποχρεώσεις εργοδοτών και αυτοεργοδοτούμενων για την παροχή κατάλληλου εξοπλισμού πρώτων βοηθειών.</p>
25.	Χώροι εργασίας	Προσχέδιο - Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2008.	<p>Εφαρμογή</p> <p>Σε όλους τους χώρους εργασίας</p>

			Πρόνοιες <ul style="list-style-type: none"> • Τροποποιήσεις και προσθήκες στις υφιστάμενες πρόνοιες εργοδοτών, εργοδοτούμενων, αυτοεργοδοτούμενων, κατόχων υποστατικών κλπ για τη διατήρηση ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος
--	--	--	---

